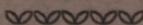

A. Bandrewitſch.

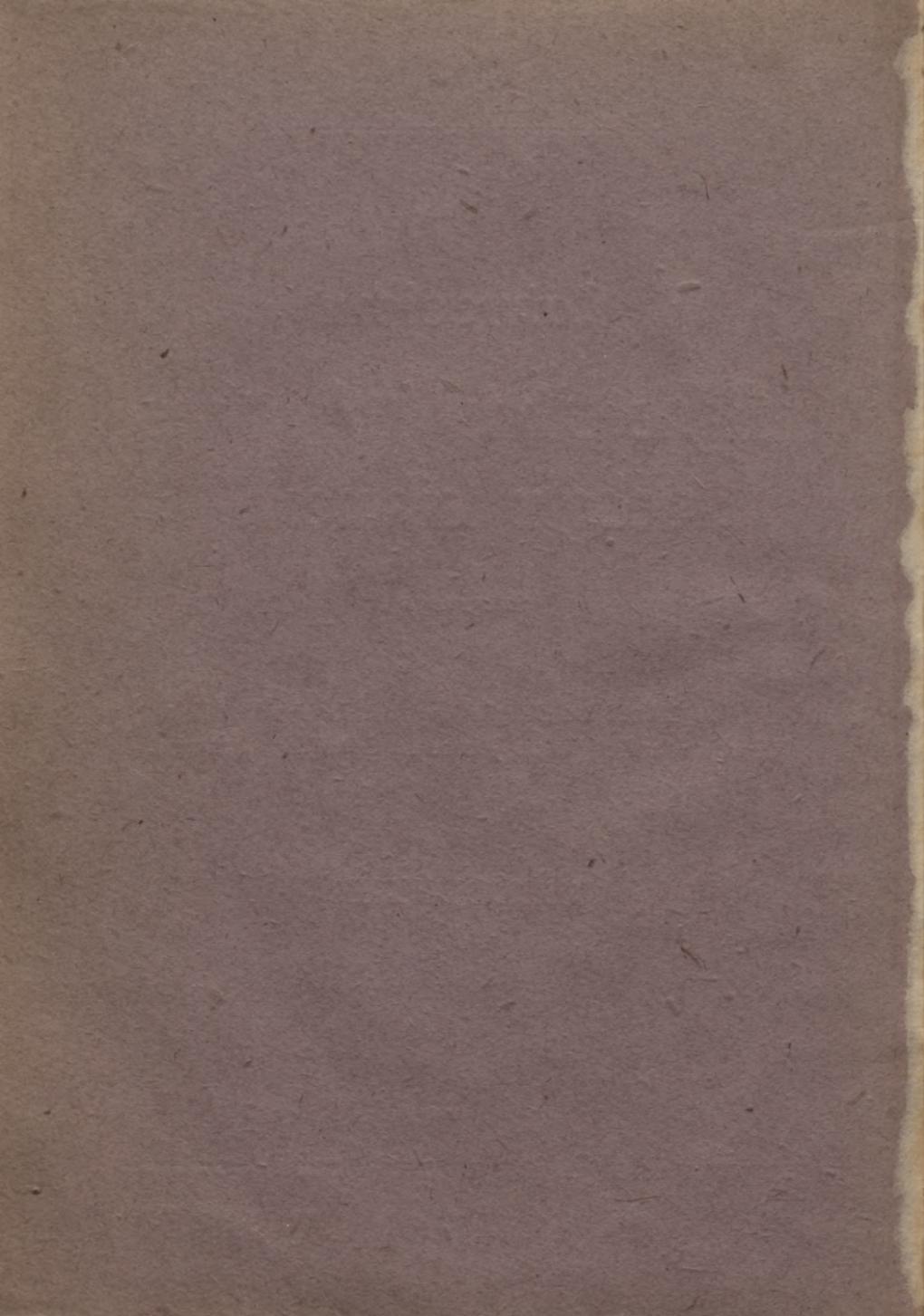
Latweeschu
kugneeziſbas ſtabwoklis
behgļu laikmetā.

Baltijas Latweeschu Behgļu Apgādāšanas Komitejas
„Swejneku Behgļu un Jührneku Sekzijas“ iſdewums.

Makſà 2 markas (1 rubli).

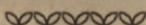

L 6
838

7
V. H. 2

A. Bandrewitſch.

Latweeschu kugneezibas ſtabwoklis behgļu laikmetā.

Baltijas Latweeschu Behgļu Apgahdaſhanas Komitejas
„Swejneku Behgļu un Juhrneku Šekzijas“ iſdewums.

Zur Verbreitung im Gebiet des Oberbefehlshabers
Oſt und zur Ausfuhr zugelassen,
Buchprüfungsaamt Ob.Oſt.“

Makſà 2 markas (1 rubli).

Rigā, 1918

627.91(2)(09)

Part. 65

0303048028

L. V. B.	114 193
No.	in.
1953	
2	28

Saturs:

1. Latweeschu fugneezibas stahwollis behglu laikmetā.
2. Latweeschu Jührneezibas literatura.
3. Latweeschu fugneeziba senakōs laikdā.
4. Baltijas osts tirdzneezibas sliotes jašahws Krimas lara laikdā.
5. Džimtenes juhřskolas un juhřneeku iſgħiħtiba.
6. Kugu buhwes pee latweescheem.
7. Ahrsemju brauzeenu pashakkums.
8. Par latweeschu sebgelfugu pelau.
9. Kugneezibas ībeedribas.
10. Pahreeschana uſ twaikonu fugneezibu.
11. Latweeschu fugu apdrojchinasħanas leeta.
12. Jührneeku beedribas un juhřneeku valihdibas eestahħdes.
13. Graħmatas par juhřneezibu un fugneezibu.

I. Dīsimtenes kugneezibas stahwoklis
behq̄lu laikmetā.

Kad Francijas prezidents, Puankarē, no weesošchanās brauza atpakaļ no Krievijas un 10. (25.) jūlijā 1914. g. pēc krievijas līgā kara sākuma bija runājis ar Krievijas valdnieku, vareja paredzēt gaidamās kara briesmās, kas pēnektīmēs veiļ ar to, ka pirmdeinas wakārā, 14. (27.) jūlijā, Daugavas Gružinas uguns bāhkas iahki redzīmās ugunis tika ijdzēstas. Nebija nekas labs gaidams. Un teesām, pēnektīmēs finas, ka 15. (28.) jūlijā Austrija pēc teikušā karu Serbijai un 20. jūlijā (2. augustā) Vācijai — Krievijai. Pāsaules karām izdzētočes, bija apdraudēta ne tik wein wijs Rīgas juhras līdzīga, Leepajā, Ventspils juhremalū svejniezība, bet arī dzimtenes kugnēzībai bija par redzīmi postojīši, vehtaini kara darbu laiki, jo vāhzu kara sākumi vareja eera stees Baltijas juhrai un apšaudīt juhremalū un ostu pilšētas. Lai gan tajā deenā Rīgas osta veiļ enehtī dīvi Vācijas tirdzniecības tvaikoni, to mehr dzimtenes kugu ihpašīneku un juhremalū aprindās īzehla leelu ustraukumu 22. jūlijā (4. augustā) ūanemīmēs finas, ka Vācijas kara kugis Augsburg apšaudījis Leepajās pilšēti. Juhremalū ustraukumu paleelināja un ustrīreja modri veiļ tas, ka Rīgas juhras līdzīgi tāi pārī deenā parādījās tārtīti Krievijas juhremalū apšārdības kara kugi. Dzimtenes ostsā tajā laikā atrādās prahīs ūanīs masāku un leelaku latvejām un igaunu kugu, kuri nebija vairs drošīgi pret vīzām nejausīšām līkstām. Dāchus kugus aizgādaja uz Somijas juhras līdzīgi; dāchus valdība rektīseja un išleetoja kara vajadībām, Leepajās, Ventspils ostu un Kolka Raga juhras schauruma aizsprostoju noluikteem; zitus kugus egaigādaja Rīgas ostsā Kihīju ezerā bāsinā un tur tos aistāhja ūavām līkstenim, bez uſraudsības un apkopšanas, no kam šķēršķi tā zeižīchi (no aplaupišanas, no ūabojāšanas), ka teem naava vairs nefahdas vehtības un saudejumi suņedīs ūim tukšītos rublēs. Daudzi kugu ihpašīnekti nonahīza vienīgi behdigās apstākļos. Dāchi dzimtenes kugu Baltijas juhrai fastapti no vāhzu kara kugeem un nogremēti un kugu ūaudis aizvesti guhītā. Saudejumi zehlušķīši arī zaur rektīseto kugu novērtešanas truhīgu fahrtību un pēc atlīdzības dabušanas par teem. Dāchi dzimtenes sehgetkugī bija Somijā cenehīmuši koku lahdīaus uz ahrīmes ostmā, bet valdības rihkojumi teem aizleedsā atstāt ostu, kur tie palikušīgi gulot, no kam vīnu ihpašīnekti jazēzēs.

leeli saudejumi. Kāhdas 300 ķuhreas motorlaiwas tika rekvizetas un aizgahdātas uz Rēveli, Hāphālu u. t. pr. Lielis gruhtumi kugu ihsačneekiem un juheneekeem radās arī no tam, taču tirdsneezibas ošu waldes tika aizwahlīas un nebijā ne vee ka greeftees pehz padoma un aizrahdiķumeeem gruhtās, sāreschītās darišchanās, kāhdas zehlās no kara apstākliem. Peenahža klaht wehl jauna nelaimē teem dīmtenes kugu ihsačneekiem, kuru kugi atradās Seemetu un Atlantijas ķuhras brauzēndās. Ar seimuhdens laivām Wahāžja sahka uſ ķuhreas gremdet ar neutrālo walstu tirdsneezibas kugus. Latweescheem nogremdēti pahris dejsmiti kugu ar wairakeem kugu laudim. Še atkal cewehrojami saudejumi gan kugu ihsačneekiem, gan kugu laudim. Tāhdās behdigās apstākļos atradās dīmtenes kugneezība tajā laikā, kad behgli dejsmiti un dejsmiti tuhktstošeeem apstāhja savas dījhves weelās un kā leels, no wehīras eekustinātās ķuhras wilnis, devās uſ zitureeni pašumtu mellet.

Гевехројот вијас јуhrneeku un svejneeku nebaltas deenas un allašč bes-
iſejas stahwokli, Baltijas Behgku Apgahdaſchanas Komitejas preeſch-
neeka weelneeks, Dr. A. Butula kungs, lika preeſchā, nodibinat pē Komitejas
Svejneeku Behgku un Juhrneeku Nodalu. Tahda Nodala tika nodibinata pē
minelās Komitejas 1915. gadā 19. oktobi, par kuras latra mehnēschā darbibu
eeſnejegts Komitejai rāhrſkats. Par 1915. g. darbibu ſt. Краткii обзоръ
дѣятельности Прибалт. Лат. Комитета по оказ. помощи бѣженцамъ,
стр. 142—146. Sche now weeta par Nodalaš darbibu plaſčhaſi runat. Си-
miejotees uſ juhrneekem un no kara ſtipri zeeutjcho dſimenes fugneezibū, jaape-
bilſt, ka uſ Svejneeku un Juhrneeku Nodalaš eroſinajumu, Komitejas telpās
notureias juhrneeku un kugu ihpaſchneeku apſpreecchanas ſapulzes juhrneeku un
dſimenes fugneezibas gruhiā stahwokla noſlaidroſchanai, lihdeſku atraſchanai
zeesto ſaudējumu noſlidiņaſchanai, dſimenes fugneezibas tohlaſai attihſtīchanai
u t. pr. Beſ tam, uſ Nodalaš preeſchlikumu notureis 15. aprili 1917. gadā
weetejo juhrneeku un kugu ihpaſchneeku longreſs Riga, Rigaſ pilſehlas waldeſ
telpās. Tojā apſpreeda jautajumus par tagadejo un naſkamo dſimenes fug-
neezibas leelu. Starp ziteem jauļajumeem longreſs apſpreeda no juhrneekem
un kugu ihpaſchneekem Svejneeku behgku un Juhrneeku Nodala ſastahditu pro-
jektu par „Rigaſ tirſneezibas oſtas waldeſ preeſchneezibas lo-
zoklu un eerehdnu ſastahwa wehlu mainiſchanu”, motiwejot to
jekoschi:

Juhes tirdsneebas un juheneelu aprindas jau sen alsinusbas um atlakhti issazijusbas, ta Kreewijs lishdsschnejads tirdsneebas ostu waldes nedarbojas pareisti, ajs spezialu, praktika eelingrinatu spehku truhkuma schajads estahdhes.

Viisi leelie un nezeesjamee truhkumi muhžu tirdsnejebas ostas zehlās notam, ka peē wezās waldibas rejsjima par ostas preeksjhneku un winu palihgeem eezehla waj nu lara flotes wirsneekus jeb waldibas eerehdnaus, kas nemas nebija sagatawoti zaur sawu eepreelschejo deenestu īvarigam un albildigam amatam, ar kurei tik zeezdi faistitas walsts eksporta un importa, un wišpahr Kree-

wijas juhras tirdsneezibas intereses. Lihdsfjchinejo ostsas pahrvaldes eerehdnu skolas mahzibam un vinn eeprekschejai deenesta prakhei nav nekas kopejs ar juhrs tirdsneezibu un tirdsneezibas floti.

Kara flotes wirsneeku audzinashana un sagatawojchana kara kugu deene-stam un isdewumeem ir tahda, ta wini nedabu eepasihtees ar praktikas dsihwes apstahkleem us tirdsneezibas flotes kugeem, kureem paivjam ziti isdewumi winu darbibas laukā, neka kara kugeem. Kara flotes personals nesin, ta tirdsneezibas kugeem „laiks ir nauda”; tas iisskaidrojas ar io, ta kara kugi nestahw nekahdās konurenzes atcezibas, ka tas ir pee tirdsneezibas flotes kugeem, kuru starpā konurenze attīstītis jēs wiisaugstātā mehrā. Sihmejotees us labeerihzibū us ahīras ee- un islahdešchanas gaitu, kara flotes wirsneekem truhst juhrs tirdsneezibā nepeezeešhami wajadīgo sinashanu un peedīshwojumu, bej kureem kara flotes wirsneeks, pat pee wišlabakās gribas, newar buht derigs un leet-pratīgs tirdsneezibas ostsas preekschneeks, woj eenemt wina palīgga weetu, kam pastahwigas darišhanas ar juhrs tirdsneezibu un no kura rihzibas un paneh-mumeem atkaras wijas sekmēs. Ostsas preekschneezibas lozekki, nebuhdami peete-kojchi leetpratīgi sagatawoti ūaveem isdewumeem, ir apstahkleem peespeesti pa-laistees tikai us zitu padomeem un aizrahdiumeem, bej eespehjās pahrbaudit winu leetderibu. Tas, protams, rada newehlamus resuljatus un tirdsneezibas kugeem beeshi ween wijai leelus ūaudējumus. Šāvōs brauzeenōs tirdsneezibas kugi apmeklē daſchadas paſaules ostsas un eenemt lahdinus pat pee aiflahiām ūam um neaiffargatās juhermalās un teem isdewiba eepasihtees ar wiſlabaki un ari truhzigi eerihkotām oſtam un kugu waditaji un juhrneeki dabu pamatigi ewehrot labos un launos oſtu eerihkojumus un eetais un war pahrdomat winu labās un launās puſes.

Pawījam pretejā stahwokli un apstahklōs atrodas kara kugi un winu per-sonals. Pat ūāvōs mahzibas brauzeenōs kara kugi apmeklē waj nu leelakus da-biskus uhdens baseimū, jeb leelakas kara kugu ostsas, tur tos nostahda preeksch enkura un tahlač teem nam nekahdas darišhanas ar iſ- un eelahdešchanu, woj kahdeem ziteem juhrs tirdsneezibas darbeem un rihkojumeem, kas ari nemas nepeeder pee kara kugi wirsneeku praktikas un isdewumeem un talab ari tirds-neezibas kugi panehmumi un rihziba teem paleek gluschi ūvescha un neaprotama lecta. Tāpat ari kara un tirdsneezibas flotes juhrneeku ekschejā dsihwē ir leela starpiba un kara flotes wirsneeks nespēhs līhds runat un ūpreest par peetelekoſchu woj truhzigu eerihzibū us lahda tirdsneezibas flotes kuga. Ostsas, kas tirds-neezibas kugeem pastahwigi pilnas, ta peem. Anglijas oglu ostsas, Španijas dīselsruhdū, Amerikas labibas un zitas ostsas, kara kugi nemas neapmeklē un winu personalam lahdū oſtu labeerihziba ir pawījam nepasihstama.

Kara kugi wirsneeki nav eepasīnūches ar dauds un daſchadeem ee- un islahdešchanas ūrahneem, peldoſcheem un nepeldoſcheem elewatoreem, kugu pee-ſeſchanas bojam, Duc' d' Albi, dolfineem, ūphikereem u. t. t., jo wijas tahdas un tamlihdsigas leetas nepeeder pee kara kugi wirsneeku praktikas. Miljoneem

rubku teek saudeti gaur tagadejo ostu pahrvaldibas nepareiso rižibū un juhreas tirdsneezibās un fugneezibās leetas nesaprasčanu.

Tagad, kuri Rīgas un zītas Baltijas juhreas tirdsneezibās ostu waldes aizwahlaus uſ zitureeni, wiſiſdewigakais laiks leetas labā atſwabinat no ſchim eestahdem neleelpratigo birokratijas eerehdnu jaſtahwu, kam nav wajadſīgo ſinājhanu par juhreas tirdsneezibū un fugneezibū un wiſu weetā peenemot kompe-ſentas perſonās no juhineeku aprindam, kā to jaſtop wiſās zītās labi cerihiſtās juhneezibās valſtiſ.

Nemot wehrā tagadejos notikumus walſtiſ dſihwes atjaunoſchanā, weetejo fugu ihpachneeku un juhneeku preefſchtahwji 20. marītā ſcho jautajumu ap-ſpreeda Juhneeku Šekzījā, pēc kam atſina par neatleekamu wajadſību Augſtai Pagaidui Waldbai eelteit tagadejo tirdsneezibās ostu walſhu preefſchneezibās lozeſku un eerehdnu iuhliteju pahrmainiſchanu, peenemot wiſu weetā likai tirdsneezibās flotes juhneekus uſ ſekoſcheem galvenajeem pamateem:

1) Par tirdsneezibās oſtas waldes preefſchneeku war buht tikai tirdsneezibās flotes tahlbrauzeenu kapteins, kurič wiſmaſ deſnīt gadus pats wadijis fugu tahlōs brauzeenōs un prot freevu, angļu un weetejo tautas walodu. Oſtas pahrvalde preefſchneekam wajaga buht weetejās oſtas apſtahku paſinejam.

2) Par oſtas preefſchneeka teescheem palihgeem war buht tahlbrauzeenu kapteini, kas wiſmaſ preezus gadus wadijuſchi fugu tahlōs brauzeenōs un prot augſħā minetās walodas un ir weetejās oſtas apſtahku paſineji.

3) Par techniſteem palihgeem war buht hidrotechnikas un maſchinu inscheneeri.¹⁾

4) Par oſtas waldes kanzlejas darbvedi wiſlabat iſraugams zilvets ar juridiſku iſglijſtibū.

¹⁾ Peefſhme: Kandidatus uſ oſtas waldes lozeſku amateem war uſaizinat un peenemt ari tahlā gadijumā, ja wiſu atrodas juhreas brauzeenōs, ſafinotees ar juhneezibās beedribdam un tugu ihpachneekem, kuri warēs rekomendet amateem derigas perſonas.

5) Par oſtas eezirkau uſraugeem war buht perſonas, kas baudiļuſčas juhneezibās iſglijſtibū un bijuſčas wiſmaſ trihs gadus par wezalo stuhrmani uſ tahlbrauzeenu kugeem; ari loſchus war peenemt ſchajās weelās.

6) Par uhdens militscheem war buht tikai juhneeki, kas kalpojuſchi kā matroſchi uſ tirdsneezibās juhreas kugeem, waj kā deka matroſchi uſ kara kugeem, wehrā nemot iſglijſtibās augſtumu un brauſchanas laila ilgumu.

7) Tirdsneezibās oſtas preefſchneezibās lozeſku, oſtas preefſchneeku, wiſna teeschus palihgus un inscheneerus eezel weetejā komunalwalde un ia ari wiņus atlaiſch no deeneſta.

8) No juhneeku ſchīram uhdens milizijs jaſtahwu peerem oſtas preefſchneeziba un no deenasta wiņus war atlaiſt tikai ar oſtas waldes preefſchneezibās ſehdēs taiſtu lehmumu, pehz pamatiſgas atlaiſchanas eemeſlu pahrbaudiſchanas.

9) Kā oīas preefchneezibas lozekti, tā ari uhdens militiški teek eeweħ-
lci un peenemti uš nenoteiktu laiku.

10) Uhdens milizija pilnigi jaščikir no oīas waldeš un janodod pil-
ſehas milizijas deputata pahrsinā.

Kongress, apspreeshot jautajumu par juhneeku teesas nödibinašchanu,
atsina, ka juhneeku teesai jaſtahwu no semakas un augstakas instanzeſ.
Teesas jaſtahwam wajaga jaſtahditees no weena tahlbrauzeenu kapeina,
kas wadijis kugi tahlös brauzeendö 10 gadus; no weena jurista, no
weena fugu mechanika, kas brauzis 10 gadus uš tahlbrauzeenu kugeem, no weena
matrošcha un no weena kurinataja, kuri wiſmas 10 gadus braukuſhi uſ
tahlbrauzeenu kugeem.

Juristi un teesas lozeklus eezel tahlā paſčā kahriā, kā Oīas Waldeš
lozeklus.

Konferenze peenehma projektu weenbalsigi un eeweħleja par Rīgas Oīas
Waldeš preefchneeku kapeini Arturu Graſſu, par wina palihgu kapeini
M. Snikeri un no kahlejoſcheem ſewiſku Rīhzibas Komiteju, tukas
uſderwums, konferenzen lehmumu wirſit tahlak ateezigās eestahdēs. Konferenzen
Rīhzibas Komiteja (Lozekti: fugu kapeini A. Pułne [fugu ihpaschn.], A. Tomels,
M. Bachmans [fugu ihp.], M. Snikers, J. Lāzē, A. Silinsč, Ed. Ēriņš, B. Krauflis) ar pawadu rafšu 26. aprili eſneebha Rīgas
Pilſehas Waldei projektu un ſanehma no iās atbildi, ka minetās waldeſ at-
teezigee delegati ſtatijuſhi projektu zauri, atſnuuſhi to par derigu un wehlamu
realiſet, pefuhtidamu to Tirdsneezibas un Rūhpneezibas Ministrijas Tirdsnee-
zibas Oīu Waldei ar luhgnmu, gahdat, ka projektā tiktū iſwets dīhvw. Rīh-
zibas Komiteja pefuhtiljuſe projektu ari Tirdsneezibas Oīu Waldei.

Konferenzen peedalijsās: 1) Karlis Reeftiņš, stuhrmanis-logis, 2) Eduards
Reeftiņš, stuhrmanis-logis, 3) Mart. Breedis, tahlbr. kapt., 4) Ed. Laiviņš,
stuhrmanis, 5) Adolfs Žorſmans, 6) Andr. Boje, mechanikis no Rēveles,
7) R. Dansbergs, kapt., 8) K. Krause, kapt., 9) Andr. Tomels, kapt., 10) J. Wei-
demans, kapt., 11) J. Lāzē, kapt., 12) Anſs Pułne, kapt. un fugu ihpaschn.,
13) Bengjons, kapt., 14) Anſs Silinsč, kapt., 15) Mart. Osolinš, kapt.,
16) Anſs Vandrewižs, Smejn. un Juhen. Nobalas pahrſiniš, 17) Ed. Er-
iņš, kapt., 18) Kelingbergs, mech., 19) Seemels, kapt., 20) J. Sarinsč, botſ-
mans, 21) J. Ausiņš, kapt., 22) M. Bachmans, kapt. un fugu ihpaschn.,
23) Salminš, kapt., 24) Pawlowſkis, Karlis, kapt., 25) Jürgenſons, kapt.,
26) W. Tomjons, kapt., 27) Beriuls, Aivois, kapt., 28) M. Autons, ſwehr-
adw., 29) J. Silinsč, kapt., 30) Aug. Dombrowskis, fabrifants, 31) Stupens,
32) Krl. Dreimans, 33) Karlis Luze, botſmans, 34) P. Bachmans, 35) Krause,
stuhrm., 36) Anſs Paulufs, botſmans, 37) Mart. Snikers, kapt., un weeiſi.

Aiſhiſis, ka preefch nahlamibaſ darbeem fugneezibas laulkā, pee paſrgro-
ſteem ekonomiſkeem un ſadſihwes apſtahlkeem no ſvara, atſkatitees atpakaſt uſ
dſintenes juhneezibas pagahlini, uſ minas ſpehjās attihiſtiſchanās gaitas zehloneem,

uſ winas daſchadām parahdibam, lai no ta mažgilos atſiht, kaſ turpmat da-
rams, kahdi jauni zeli uſnemami pee muhſu flotes tahtakas iſbuhwes.

Tai paščā laikā, kad nū dašču juhneeku, bet it ihpaschi uſ kapteina M. Snikeria eroſinajumu, Svejneeku un Juhneeku Šekzijā notila beſchi ap-ſpreeschanas par raduſchos ſtahwokli un notiſuſchām pahrmainam fugneezibas laulkā, Widſemes juhralaſ aygabala juhneeku un kugu ihpaschneeki, noprasdiņi gruhtos un draudojchos apstahklus dſintenes fugneezibai tuvalā nahkotnē, ūahla apmeenotees un 1917. g. aprīla mehnē ūapulzejās Ūirkbiļchōs un nodibinaja Latweeſchu Augneezibas Weizinaſchanas Komiteju ar noſaukumu „Latvija”, ar kuru Šekzija ſtahjas tuhlini ūakarā preeſch ūopigeem darbeem. Ņafinā ar „Latviju” bija nodomats uſ Rīgas juhneeku konferences lehmumu, ūaſault Rīgā wiſpahreju Baltijas juhneeku un kugu ihpaschneeki kongreſu, pēc tam „Latvija” un Svejneeku un Juhneeku Šekzija ſtahjas pēc kongreſa ūaſaukſchanas preeſchdarbeem. Preeſch wiſpahreja kongreſa ūaſaukſchanas bija uſaizinata Baldemara Juhneezibas Nodaka, Latweeſchu Augneezibas Weizinaſchanas Komiteja „Latvija”, Ainaſchu Juhneezibas Beedriba, Rīgas Tahtbrauzeenu Kapleiku Beedriba, Rīgas Biržas Komiteja.

Sāsaugāmā vispārējā Juhneeku fongreja pīekšķdarbu birojs atradās Svejuņu un Juhneeku Šefzījās telpās, kur īstahza arī mineto beedribu delegati ius kopīgām apvērsejšanam.

Pēh weenošchanās bija nodomats kongrešu noturēt jūlijā beigās vaj-
druski wehslak. Apstākļi pēhščini grosījās Rīgā un Vidzemes daļā un kon-
greša saņautīšanā bija jaatleek vi nesinamu laiku.

Baltijas Behglu Apgādāšanas Komitejas pētījums Dr. A. Butula pamudinais, Svejneku Behglu un Juhneku Nodala iestādīts atskats par latviešu kugnezības gaitu no senaikmē laikiem līdz pasaules kara sahukumam, kuru būhs vērtīgs grāuds latviešu juhneezības literatūrā un dzintenes kugnezības stāhvīkla noskaidrošanai. Dzintenes kugnezības attīstības gaita ar savām īpašībām un ehnām pusei no kara gruhti pēcmeteem juhneekem-kugui ihpašneekem līks vārdomat, kādi zeli turpmāk uzsākami, lai pildītu da kara laiku īmagi zirgto robu latviešu kugnezības laukā, kāds virseens eetu rāms viņas tālakai attīstīšanai.

Turpmākā apzerejumā buhs runa likai par dīsimtēnes un it ihpachī par latwiešu kugneezibū. Lai labaki jaaprastu un noskaidrotu vīnas attīstības gaitu, jaapskata ijomā kugneezibas stahvoeklis Baltijas ostās pirms latwiešu darbu atjaunošanās juhneezibas laukā. Schos darbus var dehvēt par aizjaunošanu uz ja pamatu, ka muhsu ķentīscheem bijuse stipra flote, kura išbeigusēs teem eeklūstot galigā dīsimtību hīchanā. Sinās rakstam nemīas galvenā fahrtā no mana pašča trihsdesmit gadu laikā frahtā materiala, kas pa datām nodrukātais laikrakstsīds un manā 1905. gada išdevumā „List of Russian Sailing Vessels“, pilnīgs kugu jariffs waldbīas išdevumā: „Русский Торговый Флотъ 1 янв. 1914“. Telpas bagātam materialam aprobeshtotas un talab

dauds ko newareja peeteekoschi apgaijsmot. Tomehr is schim sinam lafitajs da-
bus eeskatu senakajā Baltijas fugneezibas stahwokli un latweeschu darbōs atjaun-
notā juhras fugneezibas laukā.

Pee dzimtenes fugneezibas atjaunojchanas ar latweeschem weenlihdsigi
peedalijusches muhsu kaimini, us juhras duhjschige igauni. Abas tautas allasch
gahjujchhas pee juhras darba kopoteem spēkseem, kuri daudfreis nemas nav
schikrami, peem. kugu apdrojchinaschanas leetā, Kinašhu apgabala kugu buhwēs
un t. pr. Augneeziba pee igauniem attihstijes tāhdā pat fahrič un pee tāh-
deem pat apstahkleem, kā pee latweeschem. Wezze wehstures stahsti leezina, kā
ari fentschi, libeesshi, fuhrī, igauni juhras darbōs allasch turejusches draudsigi
kopā pret enaidneku, un šchi kopdarbiba us juhras parahdas ari muhsu deenās,
weena tauta otru pabalstidama, papildinadama. Dauds latweeschī brauz us
igauni un dauds igauni us latweeschu fugeem pat par kapteineem. Igauni un
latweeschī buhwejuschi kopā daudus fugus. Sahmjsaleeschi, kā ijsweizigi kugu
strahdneeki, partijam braukušhi us Kurjemes juhemalu strahdat pee jaumbuhwe-
jameem fugeem.

Rafka daschās weetās lafitajs atradis, pehz wina domam, leekus ūhtku-
mus, kureem tomehr war buht leela nosihme nahfamām paauđsem preeskī at-
jaunojās fugneezibas gaitas pareijs apswehrschanas. Zik fahrigi tagad me-
lejam sinas par senako gadzimteni latweeschu fugneezibu, — bet nekur tās
neatrodam peeteekoschā un wehlamā mehrā.

2. Juhrneezibas literatura.

Lihds Kr. Waldemara laikam newar runat par juhrneezibas rafsteem,
literaturu latweeschu walodā. Lihds tam laikam latweeschem nebija nedī juhr-
neetu kontingenta, nedī fugneezibas, išnemot daschās peekraſtu brauzamās leel-
laiwas. Kr. Waldemars, wehl studenis buhdams, iuhlin pehz Krimas kāra
pirmais ūhka rafstīt latweeschu laikrafstīs un wahzu walodā par Baltijas
iurymafo fugneezibas jautajumu un apstahkleem. Ar to yamasam radās pee
laudim interese ari preeskī weetjās fugneezibas. „Balt. Wehstnejcha“ redak-
tors, B. Dihrikis un „Balhs“ red. Al. Webers, ustureja ūhkaris ar Maſkawas
latweeschu studentiem, kuri pulcījās ap Kr. Waldemaru un sem wina eespaida
mineteem laikrafsteem ūejuhtīja pa rafstīam ari par juhrneeziбу un fugneezibū.
Peeminami buhtu stud. jur. J. Kalniņsh (1870.—1872.), J. Kelmers
(1877.—1881.), pasihstāmā „Wehstule Kurjemes Juhermalneeleem“, stud. med.
Ab. Butuls (1881.—1886.), tura dascheem rafsteem par juhrneezibu paleekoscha
wehrtiba.

Ap 1887. gadu no Maſkawas atbrauza weenā laikā us Rigu pastahwigi
dsihvot daschi latweeschī, tas kopīgi ūhka rihpetees par latweeschu juhrneezibas
literaturas attihstījchamu. Pulzīja preeskīgalā stahjās Dr. Ad. Butuls un tas

nodibinaja vispirms „K. Waldemara Premiju Komiteju”, kura sprauda par mehrki išdot latveesiju walodā derigus rakstus par juhneezību un kugneezību (skat. „Balt. Juhrn. Kal. 1889. g.). No šīi pulzina išgahja eerošinajums par „Baltijas Juhneeku Kalendara” išdoschanu, pēc kām par tādu nolužku pārīnoja K. Waldemaram, kas 1888. gada vasarā uſturejās Rīgas juhmalā, Edinburgā, Domēnu Waldeſ meiſchu revidēta Sommera vāſarnizā. Personiņgās farunās K. V. iſſazījās, ka nodomis teizams, bet tā, ka ſpezials iſdewejums nevar zemet uſ leelaku virzeju ūkaiti, tad tas prātis no kalendara iſdewejeem leelaku uſupurečhanos un nopeetu darbu, ko apgahtatajeem nebūhs peemītſ. Kalendara iſdoschanu tomehr energijski pabalſtija Dr. Ad. Butuls, kurei pēc ſewis Agenſkalna ūaizināja daſchus juhneekus un intereſentus, kas iſſazījās par labu tāhda iſdewuma iſdoschanai un uhlīn jahka ūnegti preeki tam naudas ūeodojuimus (ſk. „B. Juhrn. Kal. 1889.”). Ar to ūchis jautajums bija lai-migi iſſekiris; „K. Waldemara Premiju Komiteja” ūtajās pēc darba un „B. Juhrn. Kal.” iſdoschana turpinajās no 1889.—1910. gadam. Kalendara 1889. g. 7. l. p. Dr. A. Butula rakſi „Par derigu kugneezības grahmatu apgahtdaſchanu” ūtarp zitu laſams:

Muhu juhēkolu 20 gadu pastahweſhanas jubilejai par peemīnu pulzīzīch Rīgas latveesiju, kopā ar zentīgakajeem un attīhſtitatajeem kug-nekeem nospraudis likt pām ait u latveesiju kugneezības rakſtneezībai. Šis pulzīzīch, pabalſtis no Widemes un Kursemes kugneekiem, 18. junijā 1888. g. iſtolija diwas premijas un K. Waldemara Premiju Komiteja noispreda iſdot pirmo „Baltijas Juhneeku Kalendaru”.

Un teiſhami Komitejas ūoli war it pareiſi uſſtatit par pamata likt-ſchanu juhneezības literatūras attīhſtīſhanai pēc latveeſcheem; ūchis ūolis pamudināja juhneezības draugs apweenotees, ūtahes pēc rakſhiga darba, kurem bija ūvektīgas ūkas, jo drihs ween ūka iſdots weens juhneezības iſde-wums pēh ūtra. Kalendars bija radījis juhneekds ūelu intereſi preeki ūspelialas rakſtneezības.

Ar kugneezības ūabeedribas „Austra” nodibināſchanu, intereſe preeki juhneezības ūetam arweenu wairat peenehmās un ap 1891. gadu „Balt. Wehſt.” erihi ko ūeivisku Juhneezības Nodaļu, ūtarp zitu, tani uſ-nemdamas kahrtīgas ūinas par latveesiju un igauku ūgu brauzeenem ahrfemes ūhdenōs, kas modināja juhneeku ūederigōs un ūtahsu maſās atkal jaunu intereſi. Ar laiku tomehr ūchi nodala iſrahdijs pēc ūchauru un „Balſs” redaktors, Al. Webers (Waraidoſchus Sanders), juhneezības draugs, 1897. gadā pēc ūchi ūtakrakſia ūahka iſdot ūtru nedeku „Tirdſneezības un Kugneezības ūeeliķumu” ar bagatu ūturu un pilnīgam ūinam par latveesiju un igauku ūgu ūarboſchanos ahrfemju ūhdenōs un ūtās. „Balſs” ar ūawu ūeeliķumu ūtupri ūplatijs pēc juhneekiem un ūgu ihpachneekiem, kā uſ ūgrem brauzeenōs, tā juhmalā. Juhneeku aprindas to eefkatijs pēc ūawu organu.

Kad ūem ahrejeem apštahkēem un ūpaideem „Balſs” apštahjās iſnahkt

(1906. g.), radās leels robs juhrneezibas literatūrā. Tomehr „B. Juhrneeku Kalendārs“, „Balt. Wehstnefis“ un „Balss“ bija zelu lausušči un lihdsina-jušči jaunam arodneezīškam išdewumnam, nebēdas laikrakstam „Juhrneets“, kas jahka išnāhkt 1906. gada rudenī un turpinajā sahrtīgi jauv gaitu lihds pa-žaules kara preešchwakaram, kad tirdzneezibas kugneezība uš juhras tika ap-draudēta no wīšām pušem un žašināšchanās ar kugu personalu ahrsemju ostās pavīšām tika pahrtraukta. Pee waldibas atlaujas dabušchanas „Juhrneeka“ išdoschanai dauds valshdīja Dr. A. Butuls. Ap „Juhrneeku“ pulzējās inteli-gentakee juhrneeki, kuru pulšā radās dashti kreeči, jauva aroda raksteeki, kā kapteinis Arturs Grajs, Mart. Snikkers, Karlis Sirnis, G. Seglinšč, Ed. Ērlinšč u. z., padaridami ar jauveem raksteem laikraksta satīru kuplaku, dauds-pušigaku. Žik leelā mehrā „Juhrneeks“ bija eegumis juhrneeku un wispahrigu peekriščamu, redžams no winam peehuhtītem un gandrihs katrā numurā no-drakateem naudas seedojujumeem, ar kureem tas spēhja turpinat jauv gaitu.

Kas grib cepašītees ar dīmtenes kugneezibas attīstīšchanās gaitu, tam nepeezeičhami wajaga studet juhrneezibas rakstus 1) Baltijas Wehstnefi, 2) Balss, 3) Juhrneekā, 4) Balt. Juhrneeku Kalendārā.

Pa kara laiku apstākti mainījās pehšchni, kā juhremalā, tā pašchā kug-neeziā un tas peespeda pahrtraukt uš kahdu laiku tik rošīgo darbibu juhrneeku garigā dībīwē, dīmtenes kugneezibas lautā.

Raksti par dīmtenes kugneezibu iškaiſīti pa laikraksteem un intereſenteem gruhti sadabumami. Lētas labā wīšai wehlams buhtu tos sawahkt un drukā iſdot weenkopā, lai tā tee noderei par derigu materiala krahjumu turpmākeem darbīneekem juhrneezibas lautā un wehlakām paaudžem par labām finām par tagadejā laikmeta latweeschu darbibu sawā dīmtenē un pažaules plāšchajās leeljuhrās. Tāhdam juhrneezibas rakstu krahjumam buhtu japeeweno lat-weeneschu tulkojumi no Ķr. Waldemara kreevu walodā drukateem raksteem, kas šīmējās uš dīmtenes kugneezibu. Tāhdu darbu deretu nemt jauvās rokās Rīgas Latv. Beedribas Ķr. Waldemara Juhrneezibas Nodālai, kura, pee energiķis rihzības atradis preešč tam leelu pabalstu muhju juhrneeku aprindās.

3. Latweeschu kugneeziba ūnākōs laikōs.

Sentīschu darbi uš juhras. Wezlaiku wehsturisku notikumu usraksti-tajās, Latweeschu Indrikis un Dillebs Alnpeks, jauvās rakstišs peemin, kā tuhri un lihbi, apdīhwodami Baltijas juhras apgabalus un leelako upju grīhvēs novadus, beeschi ween usbrutušči kaimiņu walstīm, kā Danijai, Sweedrijai, kuras apdīhwoujšcas duhščigas juhrneezibas tautas. Abi mineelec wehstur-neeki leezina, kā toreisejee Baltijas juhras ūlejās eemihneeki iſrahdiļušči leelu

Duhjschibū uſ juhras. Juhras darbōs nahzees loti gruhti wiņus pahrwaret un tikai pehz ilgu gadu zīhnam. Leelu waronibū uſ juhras israhdiņiſchi ari sahm-ſaleeſchi, kurus wahzu wehlakee wehſturneeki dehwē par juhras laupitajeem, par fahdeem waretu dehvēl ar iahdu pat leefibū to laiku dārus, norwegus, svec- drus un ari tagadejos Wahzijas juhremalas eedſihwotajus. Sahmſaleeſchi pahr- wareti pehz ilgām, neweiksmigām zīhaam no bīskapa Alberta 1227. gadā iſ- juhſiteem kara pulkeem. Latveeſchu Indritis wehſta, ka ap 1202. gadu igauņi ar 16 kugeem iſbraukuſchi juhē, iſbrukuſchi Danijas pawalſtei Līſtri (Gal- ſtras jałā), to poſtijūſchi, apkahwūſchi laudis, panehnuſchi mantas. Igauņi, sahmi, kuhri tāhdus darbus allasch paſtrahdajuſchi Danijas un Swee- dijas juhremalā. Ap 1210. gadu kuhreem bijis leels kautiņš uſ juhras ar wahzu ſwehſzelotajeem. Reis kuhri un lihbeeſchi ſabraukuſchi pee Daugawas grīhwā ar iahdu kugu — laiwi daudsumu, ka wijs tas juhras apgabals bijis apklahtis kā ar mahkoni. Ap 1215. gadu pee Rīgas ſapulzejuſchees 200 igauņi kugu, tureeſes wahzečeem preti, wiņus neelaisti Daugawas grīhwā. Ditlebs Alnpeke wehſta, ka sahmſaleeſchi bijuſchi tik neganti, ka nebaidijuſchees no lee- lakeem karapēkheem, jo fugōs wiņu ſpehks bijis leels, bihſiams. No iahdām ſiņam redsamš, ka ſentchi bijuſchi uſ juhras duhſchigi un zītām kai- minu tautam bihſtami laudis.

Pehz dašču domam, ari pehz wahzu eebrikschanas Baltijā pirmajos gadusimteiads fentīchi paturejušchi ūwas personīgās brihvibas un ūwas ūmes un mantas ihpašuma teesības uš eenahēzei lihdīschinejo goda ūtehguma pamata. Latveeschi naħkušchi dīsimtuhħschanas atkaribā weħlač, reformazijas laikmetā. Gedimitee paturejušchi uš rafstiteem lihgħum u pamateem teesības tik ilgi, kamehr pašču latveeschi eedimti mujschnezziba, torejsejje fungi un leelkungi, tos raw aktħażjušchi, pašči pahrwahżodamees un pilnigi p-eesleedamees wahzeċżeem. Pehz kürjumes mujschnekk dīsimti ūtarakta, ordenu biexsoties, p-e mujschnekk īahrtas peederejušchi daudsi latveeschi. Peem, ūtarakta minets tħahds von Gail, kura tiegħi weħlač pahrwehrtees var von Hahn un i. pr.

Jadomā, ka pehz wahzeiežu atmahfschanaš ta laikā eedſimtee buhs wehl tāhdū laiku paturejuši ſawu brihwibū, kuru baudot tee warejo peekopt ſawus darbus uſ juhras. Daſhi notikumi pateiſi leel peenemt, ta tee wehl 14. un 15. gaduſimteni, Leelās Nowgorodas tirdzniecības ſeedu laikā, dewajīchi manit ſawu ſpeku uſ juhras. Latweežhu Indrikis wehſta, ta 1203. gadā pee Rolkas Raga, starp Kurzemi un Sahmſalu, tukri un ſahmſaleežchi uſbruktūchi ar ſawām laiwan wahzeiežu preiſchu un tara tugeem, taſ brauktūchi no Rigaſ uſ Libetu, pee tam tukri tos eſot uſwarejušchi. Tāhdī uſbrukumi wahzu ku-geem, taſ brauktūchi uſ Rigu waj no Rigaſ uſ Wahziju, atkahrtojuſchees beehdi ari wehlakōs gaduſimtenoſ. Lai no tāhdeem uſbrukumem wareļu atgaineatess, tad 1432. gadā Libēka un Rostokā, kuras pilſtehas uſturejušchas ar Rigu ja-ittimi pa juhru, dibinajuschas ſewižkas Rigaſ brauzeenu kompanijas „Rigaſe Compagnie“, lai pulkōs brauzot tugeem buhiu leelaka droſchiba pret uſbruk-

meem. Tājā laikā juhreas laupitaji, to pulkā ari kuhri, bijuschi tīk stipri, ka 1432. gadā starp Rostoku un Wismari tee īņihzinajušchi viju Lībekas floti.

Hansas juhreas tirdzneezibas atcezibas ar Rīgu, Rēwelī, Rongorodu at-tehlo profesors R. Terajovs kahdā apzerejumā „Вѣстникъ Знанія” 1910. gada novembra numurā. No 12.—15. gadūmēni Hansas tugi weduschi dāuds prezes uš Rongorodu, no Anglijas īmalku audelku un wadmalu, no Flandrijas balto un sarkanu vihnu, audelku, no Wahzijas weenfahrschi wadmalu, no Hollandes līnu audelku un dzījas, no Prūsijas alu, ūtles, dzelsti, laparu, alvu, ūvini, krahjas, sahli un laikam ari eeročhus. Rongoroda Hansai bijis leels tirdzneezibas kantoris, kuru gahdajis ari par išvedumeem, līnus, kanepajus, wašku, vijadās ahdas, ar ko wahzeeschi dīnuschi leelu petnu. Wahzu un sveedru tugi weduschi prezes līdzīs Rēwas un Īzhoras upes grihwai, kur tās pahlahdetas upju fugōs un tahlak tad westas, uš Ladogas eferu, Wolchowas upi, pee kuras Rongoroda. Bet Hansas tirdzneezibu koti trauejušchi juhreas laupitaji, lihiwi, kuhri, igaunī, sahmāleeschi, kuri uš juhreas bijuschi stipri. Hansa gribēja nodrošinat fugus un lahdinus pret laupitaju warmahzibam un 1280. gadā Lībeka noslēhdsā lihgummu ar Gollandes salas pilhehtu Wišbi, pee kam abas pilhehtas apmekmās Austrumu juhru, no Lībekas un no Sunda līdz pat Rongorodai nodrošinat pret laupitajeem, tas ir, to panahkt ar brunotu spēku. Divus gadus wehlak Rīga peevēnojās lihgumam.

No ta nošahrstāns, ka sentšchi wehl 13. un pat 14. gadūmēni bijuschi uš juhreas tīk stipri, ka Hansai wajadseja kertees pee ahrfahrtjeem lihdskeemi nodrošinat jauvis fugus pret usbrukumeem.

Wehlaki, 16., 17. un 18. gadūmēni eedsimto darbība uš juhreas buhs aprobēšojusies laikam tikai ar ūvejas darbeiu, ko juhemalneeli peekopušchi ūawa deenīšķa uſtura labā, jo ūvis bija teem weens no galvenakajeem pahlīkas lihdskeem. Drōški war ūzit, ka apmehrām līdz 1830. gadam latvee-ſcheem naw bijis pat peekrautes ūgneezielas. Pa viju 1791. gadu no Leepa-jas atnahkušchi uš Rīgu d i w i tugi un apmehrām tīkpat dāuds no Pernawas (Rīgascher Anzeiger).

Saimniecības, ekonomiskais stāhvoklis pirms dīmīsbuhīchanas atzelscha-
nas un pirmajos gadu desmitos vež tās bijis eedsimteem toti ūmagi, ko
wineem bija radījušcas privilegetās laušu ūktrās, tā ka eedsimteem nebija
nekahda eespehja kertees pee fāut kahdeem ūsnehmumeem. Vijs peedereja muiš-
nekeem. To atsinušchi un atsūšti ari humanaķee to laiku un muļu deenu
wahzeeschi. Nemas nerunajot par Garliebu Merkeli un wina ūskatu beedreem,
Johans Gotfrieds H e r d e r s raksta „Aus dem Reisejournal 1769.: „Liv-
land ist eine Provinz den Fremden gegeben! Viele Fremde haben es aber
bisher nur auf ihre kaufmānnische Art zum Reichwerden genossen.” — „Liv-
land, die Provinz der Barbarei und des Luxus, der Unwissenheit und eines
angemässtien Geschmackes, der Freiheit und der Slaverei, wieviel wäre in dir
zu tun!”

Tā lašams grāmata „Das Meisterbuch, herausg. von Hermann Hesse“. S. 65, 66.

Sāprotams, ka pēc tīk grūtieem to laiku apstāhkleem newareja buht rūnas par latvju būhwem no juhemalneekem, kāhdas grūtibas pastāhweja līhdī humanā waldneeka Aleksandra II. laikam.

Līhdī 1867. gadā isdoto jauno juhēskolu likumu laikam, ahrsemneekem bijuščas apbriņojami leelas teesības Baltijas tirdsneezības fugeezībā. Rīgas muitas walde sāo 1881. gadā Maskavas Keisariiskai Juheneezības Beedribai, ka līhdī 1867. gadam ahrsemneeki nelaweti peelaisti wadit Rīgas īgus, bes ka teem buhtu bijis janoleek eksamens uš juhēbrauzeju gradu (Wipuſt VII. 1881. 30 l. p.) Kād is Rīgas senakās fugeezības finam redžams, ahrsemneeki iſleetojušči šo teesību jo plāščā mehrā un pēc Rīgas fugu ihpačhneekem, kas tolaik bijušči Rīgas wahzu, pa dalai ahrsemneeku tirgotaju firmas, tē bija atstāhjušči aizspredumu pilnu eespaidu, kas stipri fawejis ahtraf eesatkno-tees weetejai tirdsneezības flotei. Kad bija nodomatis dibinat jaunās juhēskolas sveeñeeku leelakōs zemōs, wahzu aprindas nehmās apgalvot attezīgām eestah- dem, ka preeksj wijsas Baltijas juhras peekrastes, no Palangaš līhdī Peterpi- lei, pilnigi peeteekot ar weenu pažu Rīgas juhēskolu. Zif nepareissi un nepa- matoti bijušči tahdi tukšči apgalwojumi gaišči peerahda ta laika Baltijas ostu fugu ūstahwš, Rīgas juhēskolas wahjee panahkumi, leelais ūtais peenemto ahrsemneeku uš Baltijas tirdšu. Īugeem, jaundibinato juhēskolu leelijsee panah- kumi un eespaids uš dīmtenes flotes turpmakā ahtro attihstišchanos, par ko buhs runa turpmakās nodalās ar wajadfigām statistikas finam.

4. Baltijas ostu tirdsneezības flotes ūstahws Krimas kāra laikā.

Pirms pahreet uš fugeezības atjaunošchanu pēc latweescheem, jaatsīhīmē, kāhda ūtahwokli atrādās Baltijas ostu fugu ūstahws preeksj un pēz Krimas kāra, lai to labaki waretu ūtahdsinat ar wehlaiko weetejās fugeezības attihsti- ūchanās gaitu un wirseenu.

Rīga atrodas pēc 1000 werstes garas leelas fugojamas upes ar kāhdām 85,000 kvadrat-werstem uhdens laukuma un tā tad ūtai pilsehtai, pēc pašas Daugawas grihwās, bijuse wišlabakā iſredje uš juhras tirdsneezības un wee- tejās tirdsneezības flotes attihstišchanu, ūtahjotees jo tuvā ūtakā ar ūtreewijas eefschejām gubernām un ar ahrsemiju walstīm.

Tomehr, ja ūtelo weetejās tirdsneezības flotes attihstišcas gaitai, tad red̄s, ka mina wijsās laikos, wijsās gadūmīntendās, weenalga, waj Rīga piederejuše pēc Danijas, Wahzijas, Polijas, Sweedrijas waj pēc ūtreewijas, wiķas tirdsneezī-

tas flote bijuſe tihri neeziga un naw bijuſe attihſtibas ſpehjiga. Naw nekahda ſamehra ſtarp Rīgas oſtā pa juhru eewesto pretſchu wehritibū un ſenako Rīgas tirdsneezibas floti. Pretſchu eewests Rīgas oſtā par miljoneem rubļu: 1800. gadā par 2,1 milj., 1841.—1850. g. ūttru gadu zaurmehrā par 5,2 milj., 1861.—1865. g. par 6,3 milj., 1870. g. par 23 milj. Bet pa wiſu to laiku wiņas flote bijuſe tihri neeziga un tas pats maſais fugu ūtaits eeguhts gan-driſi weenigi no ahrſemem un par weetējām fugu buhwem ahrſemes brauze-neem nemaſ naw fo runat. Wiſu juhreas tirdsneezibu paraſti iſdarija ar ahr-ſemes fugeem, galvenā kahrtā Pruhījas. 1591. gadā Rīgas oſtā peenaſkuſchi 391 fugiš (to ſtarpa 82 Libekas), 1636. g. — 189, 1680. g. — 302, 1702. g. — 335, 1751. — 1760. zaurmehrā 418—643 gadā (H. v. Stein, 176. l. p.), pēc tam jaeewehero to laiku ūhgelfugu neezigais leelums ſamehrā ar tagadejo leelo twaifonu lahdina eeenemſchanas ſpehju. Rīgas ſenakee leelitrgotaji un wiņu domu beedri, pa leelakai dalai ahrſemneeki, weetējo tirdsneezibu un floti, zīt neeziga ta ari bija, zentūjħees pauret ūvās rofās kā kahdu privilegiju, kā tas redžams no daudzseem ſenakeem Rīgas tirdsneezibas dokumenteem; no ūhg-ſchanas nevareja weizinat nedēs tirdsneezibu, nedēs fugeezeibu tāhdā mehrā, kā Rīgas oſtas iſdewigais ūtahwoklis to praſīja. Tilings (die Handelschiffsfahrt Rīgas 1820—1821) ūtka, kā 18. gadu ūnteni paſčai Rīgai fugu naw bijis.

Fugu bija:

		ſehgelfugu	laſtu	twaifonu	laſtu
Rīgai	1850. gadā	51	4111	7	3—106
" fabot.	1858.	" 86	1940	—	—
"	1859.	" 65	6870	14	492
"	1867.	" 58	7785	5	673 ¹⁾
Leepajai	1867.	" 27	3194	2	85
" fabot.	1858.	" 7	260	—	—
Wentſpilei	1867.	" 16	1016	2	70
" fabot.	1858.	" 4	130	—	—
Pernawai	1867.	" 6	427	—	—
" fabot.	1858.	" 10	313	—	—
Arensburgai, fabot.	1858.	" 10	200	—	—

Juhre malneekiem:

Widſemes	1875.	" 66	6994 ²⁾	—	—
Kurſemes	1875.	" 26	1699 ³⁾	—	—

¹⁾ Bes tam 18 upju twaifoni 768 ūrgspehku, 326 laſtu.

²⁾ Bes tam tajā gadā wehl wairat par 100 fabotaſħas fugu, maſaki par 60 rubļu laſteem; no 66 fugeem 60 Seemele un Baltijas juhru ahrſemu un 6 Atlantijas brauzeji.

³⁾ Izmērot weenu Seemeļjuhras, zīti Baltijas juhras ahrſemu brauzeji (Rīga. Stadbl. Nr. 2, 1875).

NB. Pēhē zītām sākam, 1866. gadā pēdējusās sehgalku pēc Aina-scheem 18 ar 1460 lasteem, Ēdmistes 12 — 1670 l., Ārbijscheem 16 — 1300 l., Mangaleem 11 — 925 l., Salazes 14 — 1070 l., Dūntes un Peterupes 8 — 690 l., Sūfīkas 5 — 520 l., Āhdajscheem 5 — 445 l. Ropā 90 fugi ar 7155 lasteem.

5. Juhrskolas un juhrneeku isglihtiba.

Par juhrneeku isglihtibu wehl pagahjuščā gadusimtēna pirmajā pusē nav ko runat. Rīgas juhrneebas mahzību nodalā pēc weetejās aprīka školas 1805. gadā apmēleinišči 12 audseknī, kuru ūkāts wehlaik nožihdejs likds 4 un nodala tikusē ūlehla. Ap to laiku višu juhras tirdsneebibū starp Rīgu un ahrsemēm uštireja galvenā kārtā Pruhījas fugi, kādu pašchā Rīgai gandrīž nemās nebija un tālab ūprotams, ka Rīgā domineja ahrsemēs juhrneeki, kuri atpluha no Pruhījas un eenehma Rīgas juhras tirdsneebibā labakās weetas, jo ari Rīgas galvenee ūleltirgotaji bija ahrsemēs wahzeesči. 1859. gadā uj Rīgas ūgeem braukusči 47 kapteinī (no teem 13 ahrsemneeki), 76 stuhrmanī (no teem 25 ahrsemneeki), 508 matroči (no teem 102 ahrsemneeki). (Rīg. Stadtblätter 1860, Nr. 5.) Tai pašchā 1859./60. gadā Rīgas juhrskolai bijusči tikai 11 wahzu audseknī (Rīg. Stadtbl. 1860, Nr. 27), tihri neezīgs ūkāts preečīš viša ja laika Baltijas tirdsneebas flotes. Tāpat tas bija Lēepājā, kur juhrskola ūstahweja no 1843. gada. Abas juhrskolas nebija pēcejamas ar juhru apraduščēem juhrmalneekem; tas bija iahlu no winu zentreem, dīshwe pilshēlā dahrga un winās mahzīja tikai wahzu walodā, kuru neprata ūwejneeki. Šo školu māsaiss audseknī ūkāts bija weetejee un ahrsemēs wahzeesči. Kad ap 1840. gadu Rīgā nodibināja ūstahwigu juhrskolu, ari tad winās panahkumi bijusči neezīgi. No 1844.—1865. gadam, 20 gadu laikā, ta islaiduse 27 ūgneekus (kapteinus), 163 wezakos un 23 jaunakos stuhrmanus, tas buhtu 10 juhrneekus gadā (H. v. Stein, Rīgaer Börsen-Comitē, 51. l. p.).

No 1858. gada Kr. Waldemars daudzīs rākstīs kreevu un wahzu walodā eeteiza reorganisēt vijas Kreevijā ūstahwoščas tirdsneebas flotes juhrskolas, iſstrāhdaja jaunu projektu, kam pēkrita toreisejais general-admirals, leeltnaiss Konstantīns, un projekts tika apstiprināts 1867. gada 27. junijā. Uj jaunā likuma pamata Kreevijā nodibināja kāhdas 40 jaunas juhrskolas, to pulkā kāhdas 10 Baltijā, wišwairak no ūwejneekem apdīshwotās weetas. Nu bija wahrti walā netikveen uj juhrneeku isglihtoščamu, bet ari uj jaunee ūgneebas ūzehmumeem. Jaunās juhrskolas darbojās ar leeleem panahkumeem ari Baltijā un it ihpašchi ūwejneeku zemīods dibinātās. Ari Rīgas reformētā juhrskola ūkāta usrahđit labakus panahkumus. Wehl 1865. gadā tai bija tikai 16, 1868. g. 12 audseknī. Audseknī bija juhrskolam:

	1872. g.	1880. g.	1892. g.
Rigas . . .	26	34	29
Ainažhu . . .	31	81	108
Mangalu . . .	—	35	46
Dundagas . . .	39	50	33
Wentspils . . .	20	58	46

Visējāmīgāk attīstītā darbibu Ainažhu un Mangalu juhřskolas. No 1864.—1889. gadam Ainažhu juhřskolā māhžījuschees 1336 audzēkni un eksāmenu išturējušchi 135 uſ kapteina, 325 uſ stuhrmana gradu. Mangalu juhřskolu apmeklējušchi no 1877.—1895. g. 859 juheneeki un eksāmenu išturējušchi 233 uſ stuhrmana un 75 uſ tāhļbrauzeenu kapteina gradu. Abas školas darbojas wehl tagad ar eeweħrojamām ķekmem. Ainažhu školā no audzēkneem puše ir igaunu. Par juhřskolu darbibu plāščakas sīnas Balt. Juhen. Kal. 1890., 1897. g. To kapteini wahrdi, kuri nobeigušchi Baltijas juhřskolas līhdī 1896. gadam alfabetiski kahrtoti un nodrukati Kalendara 1897. un 1901. g. Sarakstā ap 1000 kapteini.

Līhdī Krimas karam juhřmalnekeem bija tikai kahds rets kugis un pēc tam vīnu leelums neezīgs un stiprums tāhds, ka garakus zelus tee newareja ušnemt. Waldneeka Aleksandra II. valdīšanas sahīkumā atdsīhwinajās dauds kas tautas un valsts dīšīwē un ari kugneēzības leeta. Widsemes juhřmalneeki, it īhpāšchi ainažhneeki, sahīta rosigāki nodarbotees kugneēzības laukā, buhwe-dami prahīwas leellaiwas peekrastu brauzeeneem un masatus kugus Austrumu juhreas zeleem. Te nu ainažhneeki it labi noprata, ka preešch plāščakas darbibas uſ juhreas wajaga juhreas sīnaschanu, juhreas māhžību kugu wadišchanā, kahdas teem truhla. Bijā jaunām jauns zelīsh wajadīsigo juhreas sīnību eeguhžhanai, wajadīseja tīkt pēc juhřskolas. Latvēšhu tautai radās tāhds vihrs, ka Krīžjahnis Waldmarš, zīlveks ar dedīsgu garu, leelu energiju un išturību, kūrīsh ušnēhmās milīsigu ušdewumu, atjaunot, paplašchinat kīrevījas tīrīsneezības kugneēzību zaur jaunu juhřskolu radišchanu derīgās veetās, juhreas svejneeku apdīšīwotēs apgabālōs, svejneeku zeemōs. Savu noluhku īšvešchanai Ķr. W. wišpīrmā atrada labu atbalstu ainažhneekōs, juhřneēzības māhžību draugōs. Lai gan sīnamās aprīndas stāhjās preti Ķr. Waldemara darbam, jaunu juhřskolu dibināšanai, apgalvodamas, ka no māf māhžīteem juhřmalnekeem, svejneekem, war išnahkt tikai nederigi, newehlami juhreas brauzeji, tomeņķi Ķr. W. neatlaidībai un ainažhneeku fahrei pehz juhřneēzības sīnaschanam, išdewās Ainažhōs nodibinat svejneeku zeemā pirmo juhřskolu, kura ee-fahka savu darbibu 1864. gada 23. novembri, kahds notikums esīštamās par jaunu laikmeiā esēfahīmu valsts, un it īhpāšchi Baltijas juhreas kugneēzības gaitā. Ja nebūtu radītās jaunās juhřskolas, kuras Ķr. Waldemara pretineeki dehweja par „Waldemara“ sistēmas un programmas juhřskolam, mūhīu tīrīsneezības flote buhtu wehl tagad tīhri neezīga. Bet pateizotees ūhim školam, latwēšhu un igaunu juhřmalneeki it īhā laikā, māseem naudas līhdīselkleem radi-

jušči Baltijas juhā prahwu tirdsneezibas floti un lihdī ar to weizinaujūjhi labflahjibū wižā juhemalā.

Senač latweežcheem bija ūvežha juhřskolu leeta un pee teem bija eesakno-juščas domas, ka juhřneeku ūnibas gruhti mahzitees un tās war peesawinatees tikai pilſehtneeki, kureem jau leelakas ūkolas preekſchmahzibas. Tahdas domas išplatija ari mažduhſčigī juhřneeki. Jauno juhřskolu pretineeti raudſija eestah-ſtit, ka ūchajās ūkalas (Ainačhu) mahzot matroščus kara ūlotei un t. pr. To- mehr neatlaidigais darbs išgaſinaja ar laiku wišas tahdas walodas, kuras iš- platija ūnamas aprindas gan ar launu nodomu, kaitet jaunceem juhřmalneeku pažahktumeem, gan ari aij leetas neſapražhanas.

Japeemin, ka šr. Waldemara noluhtus tirdsneezibas ūlotes weizinaujčanā eewehrojami pabalstija ta laika general-admirals, walſts padomes preekſchehde- lajs, Leeltnajs Konstantins Nikolajeviſčs, kurš bija dewis šr. Waldemaram atlauju, wajadſigōs gadijumōs ūhkotees w i n a w a h r d ā u n u ſ d e w u m ā, ka šr. W. teiga ūcho ūndu ūrkſtajam. Žit ūnams, ūcho atlauju nahjās leetot wiſai reti un ir tad tikai Baltijas apštahklos, peem. pee Baltijas juhřskolu inſpektorā, barona Žoelkersama, kurš leedjās peefuhtit peepraſitā ūnas par Kursemes juhřskolam.

Wispilniigakā ūnas par juhřskolam atrodamus no šr. Waldemara di- binatās Maſkawas juhřneezibas weizinaujčanas beedribas iſdewumōs un pirms teem Waldemara „Buletenīs“, ari Maſkawā iſdoius.

Juhřneezibas mahzibū eeguvuviſčōs juhřmalneekōs radās jo zentligs gars uj juhřneezibas darbeem, gan uj juhřas, gan ari malo uj ūku buhwem, iā ka mas gadōs juhřmalas ūipri attihſtijās ūku buhwes. Wispirms leelakas buh- wes eesahčas Widzemē, kuri jau 1864. gadā Ainačhōs ūkmigi ūahka darbolees juhřskola, kapteina šr. Dahla wadibā. (Plažhakas ūnas par juhřskolas dibi- naujčanas gaiu lažamas „Balt. Juhru. Kalendara“ 1890. g. Raſtu ūrahjumia 104—115 l. p.

Pahrēkats par 1867. gada likuma Baltijas juhēskolu darbibu.
(Lihds 1897./8. gadam).

S̄kolas	Darbības gatī	S̄kolenu kopšķaitis	Efhamenu ištorejušā				Kopā
			Sahibrānu seņu tāpelnai	Sahibrānu finālēm. vāj tābot. kapi.	Kabotārības stūrmani		
Ainažhi	34	2261	220	371	150	741	
Mangali	22	1047	79	185	82	346	
Rīga	34	1586	228	268	16	512	
Enguri †)	23	413	—	9	91	100	
Noja (Lub-Ejere) †)	25	510	—	—	82	82	
Dipka (Dundaga) †)	28	1057	—	7	197	204	
Wentspils	28	1424	170	260	220	650	
Leepaja	33		97	131	67	295	
Želitsberga †)	26	309	—	7	55	62	
Užchava *)	15	157	—	—	12	12	
Palanga **)	13	102	—	—	7	7	
Arensburga	7	226	13	33	75		
Kasperwīka	14	268	4	22	57	83	
Balt. Porta	19	484	74	100	96	270	
Narwa	25	301	—	32	19	51	
Pārišam		9661	885	1425	1226	3536	

*) Slehgtā 1889./90. gadā.

**) Slehgtā 1880./81. gadā.

†) Ar krušinu apšūmetās školas už 1902. g. likuma pamata nedarbojas wairs kā profesionālas juhēskolas.

Pahrēkats fastahdīts pehz Kreevijas Juhēnežības Veizinašanas Beedribas Maſkawā, iſdotām finam.

Juheskolu audēknu skaits 1911/12. māzibas gadā.

		Ģlosteņu ūtātīg	Pēhž tautībam		
Ģoloņu weetas			Streetu	Latviešu	Zemau
Dīvīlīgu Juheskolu	Kemi	22	22	—	—
	Sumu Pojād	8	8	—	—
	Patrikejewo	20	19	1	—
	Ustje.	26	23	—	3
	Kaſperwīka	45	3	—	42
	Arensburga	22	—	—	22
	Nikolajewa	9	9	—	—
	Berislawa	2	2	—	—
	Poti.	6	3	—	—
	Golaja Pristan	53	53	—	—
Trīhīseli Juhēt.	Aleškī.	34	33	—	—
	Kopā	247	175	1	67
	Narwa	28	8	1	18
	Baltijsk - Porta	60	12	—	42
	Ventspils	69	1	66	—
	Leepaja.	53	9	32	3
	Aināšchi	82	1	54	26
Zaļbūvēcēmu Juhēt.	Taganroga	27	26	—	—
	Kopā	319	57	153	89
	Archangela.	39	39	—	—
	Peterpils	83	76	—	—
	Mangāti	61	5	51	2
	Rīga	67	9	36	8
	Čeršona	61	50	4	—
	Rostowa pēe Donas	70	67	—	—
	Ödeja	59	38	1	—
	Baku	67	49	—	1
Weis Br. Rakitina	Wladivostoka	37	24	6	—
	Kopā	544	357	98	11
	Berdjanška	49	46	2	—
	Kertšha	44	39	—	—
	Astrachana	44	42	—	—
	Kopā	137	127	2	—
	Pavīšam	1247	716	254	167
	%		57,4	20,8	13,3
	Bitu tautību %	—	9.		

Zuhrskolu audieknu Ikaits pirms (1902. g.) reorganizācijas		Po teem ekfamenu ištorejušchi uj				
		Zahabrazeju		Rabotajšu		Ropā
Mahzibas gadi	Audieku Ikaits	Rapteku	Gruhmanu	Rapteku	Gruhmanu	
1888/89.	1315	29	78	35	113	255
89./90.	1472	42	144	15	136	337
90./91.	1480	39	196	10	137	382
91./92.	1465	57	93	11	170	331
92./93.	1411	30	93	2	134	259
93./94.	1417	—	—	—	—	—
94./95.	1481	—	—	—	—	—
95./96.	1553	60	115	11	208	394
96./97.	1344	45	112	1	175	333
97./98.	1766	64	152	8	244	468
98./99.	1752	—	—	—	—	—
99./00.	1786	—	—	—	—	—
1900./01.	1965	—	—	—	—	—

Reorganizētās juhēfolās:		Teorijā ekfamenu ištorejušchi uj stuhrmani				
Mahzibas gadi	Audieku Ikaits	I. Šķl.	II. Šķl.	III. Šķl.	IV. Šķl.	Ropā
1904.	930	7	12	—	26	45
05.	1008	51	42	14	79	186
06.	1083	88	67	38	118	311
07.—11.	?	573	490	269	784	2116
	Σopā . . .	719	611	321	1007	2658

Baltijas juhrlskolu audēkni pēz tautībam.

Juhrlskolas	1895/6.				1896/7.				1897/8.				Kopā par 3 gadeem
	Latveesīši	Ēgauni	Lihwi	Wahzeejsīhi	Latveesīši	Ēgauni	Lihwi	Wahzeejsīhi	Latveesīši	Ēgauni	Lihwi	Wahzeejsīhi	
Mingiņi	68	43	25	—	77	37	40	—	79	45	34	—	224
Mangali	71	66	—	3	51	48	1	2	63	59	2	—	125
Rīga	18	6	3	—	15	7	—	7	27	11	2	—	173
Enguri	18	18	—	—	17	17	—	—	14	14	—	—	3
Rīja (Rūjefere)	22	22	—	—	14	14	—	—	29	29	—	—	29
Šipka (Dundaga)	40	13	—	27	—	46	20	—	39	18	—	21	125
Sentīspils	68	54	1	6	2	64	54	1	57	51	—	5	184
Sēlīšberga	14	13	—	1	—	20	19	—	1	26	25	—	60
Reņģi	32	20	1	—	9	2	48	34	2	9	3	—	32
Grenshurga	30	—	29	—	1	25	—	25	—	36	—	35	91
Gāsvervita	26	—	26	—	31	—	31	—	32	—	28	—	87
Balt. Rīga	14	1	4	—	5	4	—	12	8	4	21	—	16
Rarva	16	—	12	—	4	14	—	7	13	—	6	—	7
Kopā	432	256	99	27	32	16	446	250	118	26	36	15	477
Projekti	59,2	22,9	6,2	7,4	3,7				59	23,3	4,4	6,9	3,5
	53,8	26,1	4,4	8	3,3				58,9	25,9	5,4	7,4	3,5

6. Kugu buhwes pee latweescheem.

Tautu bsihwē jo ūvarigu weetu eenem juhras, pa kuraām noteek wišchriakā jaatkme starp daſchadām paſaules valstīm un tautam. Miljardeem pudu pretjchu, miljoneem laukšu fātru gadu teek westi ar kugeem no weenas paſaules malas uſ otru lihds ar kulturas ſinibū krahjumeeem. Un burwīs, kaſ leek juhrai strahdat zilwezei par labu — ir juhneeks un kugis, diwi neſchikrami strahdneeki; weens bej otra naav domajams. Pee ſchi milſigā darba peedalijuſchees un peedalaſ ari latweeſchi, kuri uſ to aizinati no Latvijas geografiķā ſtāhwokta. Wairak gadu ſimtenis latweeſcheem zaur dſimtbluhſcha- naſ juhgu darbiba uſ juhras gan bija pahrtraukta, bet winas atjaunotaji ir atkal juhemalas ſwejneeki, kuri pee wiſām tautam bijuſchi juhras kugneezibas iſaudſinalaji, pirmee attihſtitaji. Pee mums, lihds Krimas karam, leellaiwaſ, peedereja likai juhrmalu muſchu ihpachneekem, kureem lihds pat tagadejam paſaules karam bija tikai teesiba iſleetot juhemalas un tās juhras ſleju.

Ap 1860. gadu daſchi kroa pagastu ſwejneeki ſahla buhwet kroa juhmalā leelakas laiwas, galvenā kahriā Widſemē, ap Ainaſcheem. Tās iſleetoja malkas, lauku rāſhojumu weſchanai no juhmalas uſ dſimtenes oſtu pilſchtam un pat uſ Peterpili. Taupigi un apdomigi ſaimneekojoſt un laiwas ſaprahtigi riikojoſt, laiwas atmeta ſwejneekem labu petau, kaſ paſchkihra zetu turpmakem leclateem dārbeeni un uſnehmumeem uſ juhras. Ap 1860. gadu ainaſchneeki ſahfa buhwet ari diwmaſtu un ap 1870. g. jaun trīhſmaſtu jehgelfugus. Uſ kugu buhwem wehl wairak pamudinaja uſ Ār. Valdemara eeroſinajumu 1864. g. no ſwejneekem Ainaſchōs nobidinatā pirmā juhrſkola. Ainaſchneeki juhrſkolu dibinaja kopigeem ſpehkeem un lihdskeem. Ainaſchi ir pirmā ſwejneeki iſglīhtibas weizinaschanas un gaſjmas bahka un leelatu kugu buhwju atjaunoſchanas ſchuhpulis. (Balt. Zuhrn. Kal. 1890. g. 104—115 l. p.). Pehz Ainaſchu parauga un preektiſhīmēs, ar Ār. Valdemara gaždibu, ſepiindeſmitajōs gadōs Kurſemes juhmalas ſwejneeku zeemōs nobidinaja wairakas juhrſkolas, kaſ līla zetu pamala juheneeku iſglīhtibai un kugu buhwem ſčo ſkolu zuvumā, Engurōs, Rojā, Upesgrīvā, Ķeſterzēmā, Žipkā, Melſilē u. t. pr. Pee wiſa ta un pee taħlakas ruhypneezibas uſplauſchanas un derigu, iſweizigu juhbrauzeju ſtatia wairoſchanas, ſwejneelu zeemu juhrſtolam bija pee mums iſčātiroſchais nopolns un eejpoids uſ wiſu turpmakto kugneezibas attihſtiſchanas gaitu.

Pee kopdarbibas peeraduſchee ſwejneeki ſwejā, taħdu pat darbibu iſrahdijsa pee maſu un leelu kugu buhwem ſwejneeki zeemōs. Puhlini pee kota ma- teriala jačahdaſchanas meižā un wiņa iſveſchanas uſ juhemalas kugu buhwes weetu nebija weenam pa ſpehkom un uſnehmumna weiſchanai ſadewās wairakas personas kopā. Bej kahda lihguma, tikai uſ norimas pamala ſwejneeki eegul- dija kuga buhwē ūvabado naudu un ja wehlak pee darba iſrahdijsā, ka naudās

par maf, dalibneeki greefās pee radeem, draugeem, darbigi pabalstii usnēhmumur. Nereiti tahdā kahriā pee weena tuga buhwes peedalijsās desmit un pat wairak personas ar daschada leeluna naudas sumāni. Tahda kopdarbiba dewa eespehju daschā zeemā, peem. Ugunszeemā, weenā reisē buhwet 3—4 prahwus ahrsemju brauzeenu fugu. Kursēmē sājis bija galwenais fugu buhwju zeems, ar brahleem Puhlineem un Indr. Dambekalnu preefshgalā. Daschs juhralmu muisħas iħpaċċheeks iſturejjes labweħligi un dewis no ġaweeem mescheem fugu buhwei tokus u iħxa termina nomakfu, bet daschs atkal iſturejjes loti netaiñi pret svejneekem, eskatidams fugnezzibas attiħtisħanos pee latweeħsheem par ro neħħlamu i speħla pеeaugħġanu. Loti nelabweħligi pret juhralneeku fugu buhwem iſturejju sħaħħas wi spahr wihas Baltijas oſtu pilseħtu cestahdes, ar Rīgas bixxha komiteju preefshgalā.

Kad waldiba 1888. g. 5. maijā uzaizināja Rīgas birščas komiteju ijsāzītees, kahdi lihdsekti no waldibas buhlu isletojam, lai attihstitu weetejās tugu buhwes, tad sehi komiteja atbildeja, ka tugu buhwu ruhpneeziba nav dsihwes īpehjiga (nicht lebensfähig) un waldibai neesot pamata (und liegt für die Krone kein Grund vor) winu pabalstīt (Rīgaer Handelsarchiv XVI., 1889., S. 75).

Ja weenoleem spēkheem, uš kopdarbibas pamala, kuga rumpja buhwe juhemalā bija pabeigta un tugsi simteem talzeneekeem laimigi no krasta eelaists juhārā, ajswests uš tuvalo ostu maistri užzelšanai un galigai išriktoschanai ahrssemju brauzeeneem, attakal wajadseja dabut jaunus beedrus ar 5—10.000 rbl. tuga uſtakelēšanas wajadīsbam, wiſnepečeēshamatā inventara eegahdāshanalai. Birnuji un tauvu fabrikanti, sehgetu audella firmas un ziti weifalnēki labprahrt nahza svejneeleem preli un dewa sawu prezī uš termina matšu. Weifalnēkeem bija saws aprehkins un tee ari bija droši par samalsu.

Līdzīgi kamehr dabūja fūgi pilnīgi galawu brauzeeneem, tas išmaksāja 15—40.000 un wairak rublu, raugolees pehz kuga leeluma un buhwes, jeb 80—130 rublus weens nelo regis tra tons. Pehdejōs gadōs ap 1902. gadu buhwe išnahža wehl dahrgaka. 130—150 rublu tons. Pee galawa kuga rumpja mantigi beedri bija dabonami, lai gan allasch pee tam zeela pirmee da-libneeki—buhwe aji, jo naudineeki mehd̄sa ajsdot naudu tikai tad, ja tee kluhst ar labeem noteikumeem par līhdsbalibneekem pee kuga. Tā parasti juhmal-neeki buhweja toka sehgelskugus no 30—525 reg. t. leeluma. Tā ka fūgis buhwets us kopdarbibas pamata, kopejeem līhdsfleem un ūpehkeem, tad arī kuga ihpachuma dokumentā eerafkstija pēzū un pat wairak kuga dalibneku wahr-dus—pehz dalibneku weenoschanās. Sahmāleschu māsageem 20—50 reg. t. fugeem mehd̄s buht 3—8 dalibneki. Tee jāvā starpā sajnās un kopigi ri-hkojas kuga administrācijas un zītās swarigakās darīschanās un leelās. Jā-ka hds no wineem lāhdū eemeļlu deh̄l grib iſtahtees no kopibas, winam iſmaksā kugi eeguldītās naudas datu waj nu wišu us reisi, waj terminōs, pehz kuga

pečnas un apstākļiem. Dāšas kopības apveenojušķas fā autonomiski beedri fugu apdrošināšanas leetās.

Uz iahdeem kopdarbibas pamateem māj gadu desmitās (apmēram no 1870.—1905. g.) latveeschi un igauņi tika pēc eeweirojamās un glihti buhvētas sehgelfugu flotes, kura pat ahrsemēs greefusi uš ūsi juhēneku aprindu wehrību. Bīt leela un īvarīga bijuše īwejneku kopdarbiba pēc weetejās īugneezibas attīstīšanas, leezina tas, ka no latveescheem un igauņeem līdzī 1913. gadam no 100—525 reg. t. leelu ahrsemju brauzeenu fugu juhemalā buhvēts 695 ar 187,353 reg. t., kuru wehrība, rehīnot weenu tonni tika 100 rublu, ištaisja 13,735,300 rublus un ja teem pēeskaita kārti apakšā 100 tonnu buhvētos pēekrastu brauzejus, tad wehrība īneegfēs pēc 15 miljoni rublu.

Ap 1884. gadu išdotais muitas likums noteiza, ka par ahrsemēs buhvēteem un no Kreevijas pašvalmeeneem pirkteem jāmaksā muitas nodoklis. Dāši toreijs išzajās, ka tas ir pret Kreevijas īugneezibas weizīnāšanas interēsem. Īshmejoties uz šotu sehgelfugeem un, it īpažīhi, uz latveeschem un igauņeem, jašaka, ka no šo likuma latveeschu un igauņu īugneeziba māj ko saudeja. Kā preeksīj īchi likuma išdoschanas tā ari pēhī wina atzelsčanas 1902. g. weetejee fugu īhpachneeki gan nopirkta kāhdus trihs waj pēezus ahrsemē buhvētu wezis mētāla sehgelfugus, kuri darbojās māj gadus ar dauds māsakeem panahkumeem un eeneibū, nekā pašchū juhemalā buhvētee, tā dehwetee māises fugi.

Wezee ahrsemju fugu pēhī jašas buhvēs nebija labi pēmekrojamī jaunato laiku prātījumēm un talab juhemalneeti jo dedzīgi līķus pēc jaunu fugu buhvēm. Ar to abu tautu īwejneeki radija eeweirojamā un stipru ahrsemju brauzeenu sehgelfugu floti. Schajā ruhpneeziā abas tautas walsī bija kājuwūšķas par visspēcīgākām, warenaļājām.

Bes tam novajaga aizmirst, ka 700 leelaku fugu buhvēs juhemalā deva pēsu un maiši netikveen fugu strahdneekem, kālejēm un zīteem amatneekem, bet palihdseja attīstīties ari zītām ruhpneeziām, sehgeli austuvēm, viriņu un tauvu industrijai u. t. pr.

Kopdarbibai īugneezībā bija wehl tas labums, ka wina weizīnāja beedrīs attīstību, fināšanas jaša aroda leetās, pamudināja windīs dedzību un mihlešību uš darbu un usāchmumu, radija windīs leelaku spēhju un energiju un Kār. Waldemars it pareisijs wareja teift: „Juhēmalneeti, tā leekās, deesgan zeenigi nosēhīties pēc weena galda ar augstaki mahzīteem un nopeeini spērest par loti īvarīgām leetām īugneezībā.”

Kār. Waldemars tā rakstīja 1883. g., kad jaunajās juhētolās išglīhtotu juhēneku jaši bija labi dauds, no kureem kāhda dala seemas laitu parādīja jašīs behrnības zemīs, kas darija koti labu eespādu uš īwejneekem, tōs ar jašām fināšanām pamudinādam uš jauneem pašahkumeem jašā darbā un aroda.

Kugu buhvēs un īugneezibas attīstībā jaši nopolni ihstajeem juhēas

ruhkeem, dīsimenes fugu personalam, kuri h reti tad išnehmis laikā nopeinits algu, bet atstājis to fugu rihgībā, kamehr atgreesħas atpakač uš kahdu tehwijas osu, kas pehz tahleem Ajsatlantijas brauzeeneem meħdsi notiit pehz gada un tikai tad taisa galigu noreħkinu ar fugu.

Juhemalā biji attihstijusħas fugu strahdneku kopibaš, arteli, kuri atbrauza uš Kurfumes juhemalū pawašari no Sahmhalas un palika pēe fugu buhwju dar-beem lihds weħlam rudenim. Tee bija iżwejżi strahdneeki un lectprateji ja-wa darbā. Kà skolotajis fugu buhwju mahklā peeminams Augusts Īerle (J. Juhern. Kal. 1895. g.), Wez-Miħlgrahwi, kam bija eerihkota weenkahrha fugu buhwetawa, kura nodarbinaja latveesħu un igaunu amatnekkus; no leem attihstijas patstahwigi meistari juhemalas fugbuħwem. Augusts Īerle pirmajā laikā pagatawoja ari buħwejameem fugeem wajadfigas buħwixx; weħla k tħaż- das riħes pagatawoja juhemalas fugu buhwetaji paċċi.

Dīsimenes (latveesħu un igaunu) seħġek fugu jaftahws
1905. gadā pehz fugu leelum eem.

Reg. tonu neto.	Fugu ūtais.	Reg. tonu neto.	Fugu ūtais.
No 75—100	100	No 300—350	29
100—150	126	350—400	9
150—200	70	400—450	4
200—250	47	450—500	3
250—300	36	500—550	1

Kopā 445 fugu.

Pezz buħwes gadeem jidher fugu jaħadli jas-

No 1885.—1890.	24
" 1890.—1895.	75
" 1895.—1900.	114
" 1900.—1905.	154
Senakobs gaddob	78

Kopā 445

Scheem 445 fugeem 1905. gadā kopā bija 70.055 neto reg.-tonnu un uš wineem brauza 2910 zilwefi, ta' ka uš 24 reg. tonneem naħk weens zilweħs. Ja weżaqo un jaumako fugu weħrtibu zaurmehrha peenem weenu reg. t. 80 rubku, tad wiċċu kopweħrtibu buhtu 5.604.400 rubku.

Bej tam no 20—75 tonnu leeluma fugu bija 272 ar 12.455 reg. t., uš kureem brauza 909 zilwefi. Scho fugu weħrtibu peenemot 60 rubku reg. t., 747.300 rubku. Abu jidher fugu kopā 717 ar 82.507 reg. t., 6.351.700 rubku weħrtibā un ar 3819 zilwekeem komandas.

Lauħsu ūtais pret netto reg. tonnu daudjumu uš latveesħu seħġek-fugeem jaħadli jekoschi: pa 20 tonneem naħk uš weena zilweħka uš fugeem lihdsi 100 tonnu leelima;

pa 30	t. uš 165—200	reg. t. fuga,
" 32	" " 200—270	" " "
" 36,5	" " 300—370	" " "

"	39,5	"	400—450	"	"
"	43	"	500—550	"	"

No ta redsamš, jo leelakš kugis, jo ūmehrā masak lauschu tas praša.

No 1885.—1895. gadam juhralā buhweto kugu wahrdi, leelumi, buhwes weelas nodrukati „Jührneefu Ral.“ 1894. g.; no 1895.—1905. g. buhweto — „Balss“ kugu. Peelitunnā; par surpmakeem gadeem — „Juhen. Ral.“ un „Juhueekā“. Bet par ūnakeem, no 1862.—1885. g. „Juhren. Ral.“ 1906. g., kura ušnemlas ari ūnas par ūndeem fugeem.

Ar kugu buhwem juhralā išbeidsas Baltijas ūstas wahzu ūrmu sehgelfugeem flote, pee kam ūkoscree eemeesli ūepeeda wahzu ūrmas išbeigt ūvū lihds ūam peekoptio sehgelfugneezibū:

1) Ar K. Waldemara sistemas un programmu nodibinātām juhřskolam juhralā atauša dīstīlēnes kugneezibai jauns rihts. Ar wiķas mahzito juhřneefu palihdsibū attīstījās juhralā lehtakš kugu buhwes, ar kureām īwareja konfuret ahrsemēs pirkte un ūtu pilshēlās buhwetee kugi, kuri kugu buhwes išnahza par kahdeem 50% dahrgatās, nekā juhralā; ūche ūku materials, amatneefi, darba ūpehks, uſturs un z. bija lehtaks; par ahrsemē pirkteem kugeem, kahdus ūrmas gandrihs weenigi eeguwa, bija jamakš angstas ūnas un ūtei ūneija eepehjams darbā konfuret ar juhralneekem.

2) Uš wahzu ūrmu kugeem brauza gandrihs weenigi wahzeekhi, kuri bija peeradījchi pee leelakām algām, nekā darbā iſturingaķee latweeekhi un igauņi uš juhralneefu kugeem.

3) Kugu ūainmeeziba uš juhralneeku kugeem bija lehtaki ceriķota, nekā ū ūrmu kugeem.

Jo wairak eejačnojās jauno juhřskolu darbiba un ūfmigati ūenehmās kugu buhwes juhralā, jo gruhiļš palifa ūrmu kugu ūtawollis, ūmehrā beidzot ūas bija ūepeestas paņījam atteiklees no sehgelfugneezibās. Leelaki wahzu naudneefi ūdewās kopā un likās uš ūtaikoni kugneezibū, preeksjā ūam latweešhu un igauņi juhralneekem trūkta wehl wajadsgā kapitala.

1913. gada 31. dezembri, pehz ūficialām ūnam, pee Baltijas juhřas ūstam bijis peerakstis sehgelfugu

	lihds 100 reg. t.	pahraf par 100 reg. t.	kopā
Kugu	438	281	719
Matroſchu	1150	1325	2475
Kugu waditaju	441	561	1002
Kopā kugu waditaju un matroſchu	1591	1886	3177

Scheem 719 kugeem bijišs kopā 71.532 netto un 81.956 brutto reg. ūonnu un ūe ūpehjušchi eeneent 8.784.000 pudui lahdina un ūiju kugu wehrtiba 5.087.000 rublu.

Wijām ūreevu juhřam kopā :

Kugu	1866	731	2547
Kugu waditaju	1904	1479	3288
un matroſchu	5427	3954	9381

Гатвеєшту ун ігаму бухвєти куї пахри пар 100 RT.

Гатвеєшту		Ігаму		Борд		Гатвеєшту		Ігаму		Борд			
Годи	Годи	Рег.З Мето	Рег.З Мето	Рег.З Мето	Рег.З Мето	Годи	Годи	Рег.З Мето	Рег.З Мето	Рег.З Мето	Рег.З Мето		
1857/65	8	1346	2	390	10	1736	1889	5	1259	3	631	8	1890
65	2	313	—	—	3	563	90	7	1631	2	335	9	1966
66	14	2151	—	—	14	2151	91	22	5865	12	2438	34	8303
67	3	557	2	444	5	1001	92	12	2630	4	979	16	3609
68	5	814	—	—	5	814	93	20	4274	7	1429	27	5703
69	7	1250	—	—	7	1250	94	11	2391	—	—	11	2391
70	3	595	2	368	5	963	95	14	2757	2	363	16	3120
71	8	1720	3	464	11	2184	96	9	1573	3	535	12	2108
72	19	3349	2	494	21	3843	97	11	2331	3	488	14	2819
73	13	2684	2	410	15	3094	98	15	2578	3	597	17	3175
74	12	2413	3	694	15	3107	99	26	4861	12	2515	28	7376
75	26	5221	4	924	30	15145	100	14	2148	10	1650	24	3798
76	20	3633	4	1060	24	5690	01	30	4802	10	1793	40	6595
77	13	2451	4	844	21	3295	02	33	6074	11	1982	41	8056
78	13	2507	2	258	15	2765	03	9	2011	9	1822	18	3833
79	9	1605	2	298	11	1903	04	11	2354	12	2435	23	4789
80	10	1897	1	142	11	2639	05	7	1008	1	124	8	1132
81	5	972	2	509	7	1481	06	—	—	—	—	—	—
82	15	3337	1	220	16	3557	07	3	507	3	635	6	1142
83	12	2508	4	724	16	3232	08	5	942	4	579	9	1521
84	10	2026	1	296	11	2322	10	4	997	—	4	997	“Зубрєєв” 1906—
85	12	3090	1	301	13	3391	12	—	—	2	238	2	238
86	12	2565	—	12	2565	13	1	178	3	451	4	629	іатто ун ігаму іре
87	8	2220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	зіло булюето тигу
88	1	779	11	2999	5	1070	532	105,106	162	31,997	695	137,353	тараффу іебж габем.

Бефіль іеенес-
мана залученя 110
рубль Нет. Нег. 1.
 $\Sigma = 110 \times 87,353 =$
рубл. 15,108,830.
Деяності юзівбітіг
іебж автолем: Спін-
корс Торг. флота,
изапіе Импер. Обл.
Торгов. Морех. Моск-
ва, 1881 г., Список
Русск. Торг. флота,
1 янв. 1913 г. Из-
ланіе Минист. Торг.
і Промислов. Сінағ
пар інші вищем
“Задіг” Риген. Вефіль.
1897.—1905. 9. “Зубр-
єєв” 1880.—1910.
“Зубрєєв” 1906—
1913. ун 3 іт. (Іоф.
іатто ун ігаму іре
зіло булюето тигу

Pabrikats

par Latvijas un Igaunijas juhmalā par 100 reg. toneem (netto) leelakeem buhweteem kugeem. Katra gada apakšchā kugu un reg. t. skaitis.

1861/6	66	67	68	69	1870	71	72	73	74	75	76
108	184	255	106	102	134	114	148	118	110		
138	248	148	134	190	246	100	139	158	184	188	172
134	248	120	170	260	2	198	240	174	252	122	192
126	148	168	156	236	380	252	126	208	116	108	150
160	126	4	4	4		230	106	192	144	259	256
162	120	691	566	788		156	126	100	240	118	126
250	6					290	134	122	240	220	140
7	1074					138	274	302	122	204	196
1078						140	260	190	136	228	300
						9	158	260	216	334	160
						1618	232	126	252	174	200
							170	284	214	108	236
							128	336	304	186	100
							128	134	236	296	180
							212	14	122	236	26
							190	2704	174	27	4805
							232		244		
								17		5 189	
							3003		3306		

91	92	93	94	95	96	97	98	99	1900
292	286	224	287 117	345	193	340	354	146	305 260
104	214	267	100 278	285	392	338	174	138	131 105
136	330	277	211 221	120	400	266	145	305	159 230
318	154	278	312 229	312	158	225	256	300	414 376
262	356	287	222 134	159	216	198	162	168	193 374
136	164	415	285 132	144	358	116	128	120	105 168
272	259	169	293 122	408	370	117	317	245	107 254
176	248	296	265 254	205	184	122	198	207	162 150
360	382	284	108 412	496	200	100	427	188	135 200
362	310	100	209 108	117	117	121	160	199	185 266
172	282	100	220 256	145	196	174	429	106	219 138
318	278	149	148 250	12	104	160	12	134	115 227
232	114	268	299	3103	207	155	2887	162	133 139
544	116	315	25		110	14		168	317 150
	28	189	5472		15	2692		15	117 148
7177		280			3630			2885	139 401
		116						306	335
		18						247	18
		4214						142	4151
								347	
								139	
								133	
								125	
								24	
									4491

901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	913
		225	129	116	258	115	237	230	336	195	178
221	136	107 126	280	181	139	1	1	284	321	183	1 1
174	184	137 248	215	183	2	258	115	2	169	2	195 178
255	110	157 235	329	246	255			521	3	519	
119	100	182 228	143	244					720		
124	113	157 152	340	136							
151	122	158 246	197	197							
130	220	163 197	146	162							
123	108	295 182	275	246							
261	293	136 103	125	346							
254	123	140 133	248	157							
175	283	225 180	165	145							
181	379	108 130	294	160							
123	167	218 350	287	424							
349	382	348 125	249	14							
114	195	115 130	278	2956							
108	113	175 120	147								
188	385	192		224							
178	154	33	116								
	36	5898	222								
6745			20								
			4505								

Tabula 28. I. p. ir pilnigata.

7. Ahrsemju brauzeenu pašahkums.*)

Par to, tā pee juhmalneeteem eesahkūjchees brauzeeni uš ahrsemju ostam, kēr. Waldemars rafsta jchā: Ainašchneekem išdewās pīrmee ūli uš tahlbraunk-ſchanām it weegli. Juheſkolotajs kēr. Dahls, tā leels praktikis tuguezibā un energijs un uſnehmigs kugu kapteins, iſſkaidroja 1863. gadā wezajeem pee-krastu brauzeejem labunnus, kahdus atmet tahlaki brauzeeni, norahdidamis, tā ari winu peekrastu brauzeenu kugeem waſarās laikā eeſpehjams dotees uš ahrse-nes ostam.

Iſſkaidrojumu panahkumis bija, tā swējneeks Jahnis Mikelsons uſtizeja Dahlam ſauu 1863. gadā Ainaſchōs buhweito 162 reg. tonnu ūhgelfugi „Kas-tarina”, kuram par laudim Dahls nehma daſchus no iſko nodibinatās Aina-ſchu juhreſtolas mahzekteem. Pirmajā waſarā Dahls atlizinaja 1300 rublus lihrs pelnas, par to ſenmeeki newareja deesgan nobrihnitees. Otrā waſarā tee dewa ūho kugi jau daudz labprahligati. Schoreis Dahls atlizinaja kuga ihpachneekam Jahnim Mikelsonam 1900 rublus. Treižajā gadā daſchi no Ainaſchu ſkoleeem iſtureja eksamenus uš juhreefu amatu un ar to eeguwa tieſibū dotees uš Angliju, Holandi u. t. pr. — Tā Waldemars iehlo eesah-ku mu uš ahrsemju ostam, uš kuraā lihds tam brauzā ūlkai wahzu kapteini.

No diſintenes ostam juhmalneefu kugi brauzā wiſpirnis uš Angliju, Ho-landi, Zaaniji un druſku tahlak lihds 1883. gadam, pee kam daſchi kugi ru-denī weda ari prezes uš Spaniju un Widus juhreas ostam, lai ūleemis mehne-ſchus newajadjetu paavadiit beſ darba. Tomehr juhmalu uſzihtigajeem ūpe-teineemi nebijo gadijumu, braukt pahr Atlantijas leeljuhru. Kā iſ ūleekojdi atlīhtījus hās un labi uſplaukuſchās juhmalneefu peekrastu braukšanas flotes ūpehja iſangt flote Eiropas uhdenu brauzeeneem, tā ari no pehdejās pamājam radijās it dābigā zelā Atlantijas brauzeenu flote.

1882. g. nodibinājās latveeſchu tuguezibas beedriba „Austra”, kura no paſcha eesahktuma eegahdajās, lai gan wezis, bet wehl deesgan ūiprus, tomehr pelnas ūnā maſderigus ūhgelfugus. Ap to paſchu laiku ari juhmalneeti ūahka buhvet jaunus, ūiprus leelatās kugus. „Austra” raidija ſauus kugus pahr Atlantijas leeljuhru, uš Ameriku un Baltar-Indiju, ūahkot ar 1883. gadu. Tomehr „Austras” kugi Atlantijas brauzeeni (1883.—1887.) pelnas ūnā ne-darija nekahdu pamudinoſchu eespaidu uš juhmalas praktiſkajeem kugi ihpach-neekem aij ūleemeleem, kuri juhreefu aprindās, it labi paſihtami un ja-protami.

Tas ir tomehr „Austras” nopeins, tā wñas kugi tahlēe brauzeeni pa-mudinaja juhmalneekus uš to domat, droſchinat, jo winu buhweeto ūlaſes kugi bija ūipri, pat tik ūipri, tā iſhti maſs kugis „Minor”, kapt. Rikarts, ūlai 98 tonnu leels, wehlaſk dewās pahri Atlantijas leeljuhrai, uš Ameriku, eenemt ahdu lahdiku un laimigi ar to ūſneedsa Eiropas ostu.

*) Štat. „Balt. Juhen. Kal.“ 1897. g.

1887. gadā uſ La Platas upi (Amerikā) noweda lahdinu Vidzemē 1886. gadā buhwets 363 reg. t. kugis „Rota”, wadits no Ainašču juhřkolas au- dsektua, kapteina Peleira Schnores. Štis kugis Amerikas brauzeenōs pelnija apvrihnojami dāndi naudās, tas darija jo leelu ecpaidu uſ juhymalas fugu ihpashuekeem. Ar to nu ari ziti dabuja uſtizibū un drošhibu, dotees zelā ar žaweeem labakajeem kugeem uſ Ameriku un Vafar-Indiju. Tā tad war fajit, ta ar 1887. gadu cejahkas juhralneku fugu brauzeeni pahr Atlantijas leeljuhru. 1895. gadā pahr Atlantiju brauza 48 fugi; 1896. fugneezības gadā to darijuſchi 60 fugi. Balto juhru 1896. g. apmeklejuſchi 40 latweeſchju kugi, koku un zitus lahdinu uſ Angliju un Frāziju veſdamī. — Sihkas finas par katra fuga ahrēmju brauzeenu uſkemlaſ „Balt. Juhrneeku Kalen- dara” 1997. g.

Latweeſchu ſehgelfugu atraduſchees brauzeenōs 1911. gadā
(ſalihds. „Juhrn.”)

Ciropas uhdendōs	75
Vafar juhrā	5
Amerikas	25
Vafar-Indijas	3

Kopā . . . 106

Latv ſehgelfugu ſkaitis, tas 1913. gadā atradees brauzeenōs,
pehž buhwes gadeem ſadalaſ:

No 1870.—1875.	4	fugi
" 1875.—1880.	7	"
" 1880.—1885.	6	"
" 1885.—1890.	8	"
" 1890.—1895.	37	"
" 1895.—1900.	45	"
" 1900.—1905.	53	"
" 1905.—1910.	14	"
" 1910.—1913.	2	"

Kopā 176 fugi

Pavisam ar 28.200 reg. t. un ja ta gada fuga labuma ſtahwofli zaun- mehrā peenem reg. t. wehrtibū 90 rubļu, tad wiſu ſčo fugu kopwehrtiba buhlu 2.588.000 rubļu.

Pehž netto regiſtu tonnu leeluma tee ſadalaſ:

	Reg. ton.
No 20—50	14
" 50—100	29
" 100—150	31
" 150—200	22
" 200—250	20
" 250—300	23
" 300—350	16
" 350—400	1

Kopā 176

No latveesjhu sehgelfugeem, kas leelaki par 100 reg. t. 1913. gadā atradās darbā 113 fugi ar 24.091 reg. t. un no 20—100 reg. leelu bija 61 fuginis.

No vijas Ķreewijas sehgelfugu skaita, 2597 fugeem, tikai 76 buhweti ahrsemē, no kureem nahk 9 ar 1296 br. reg. t. uš Baltijas, 25 ar 1860 r. t. uš Balto, 36 ar 4268 r. t. uš Melno un Ašowas, 4 (285) uš Klujo, 2 (894) uš Daugavpilas juhru. No ta redzams, zīt maja nosījums ahrsemē buhweteem sehgelfugeem muļķu tirdsneezibas slotē, pēc kam ewehrojams, ka gadu no gada arveenu mājak eeguhst ahrsemē buhwetus sehgelfugus. Žitadi tas ir ar twai-koneem, no kuru kopškaita, 1044 ar 872.037 br. un 652.149 netto reg. t. buhweti:

Ahrsemē — 790 tw. ar 753.477 br. reg. t.

Ķreewijā — 254 tw. ar 118.560 br. reg. t., uo kureem 67 tw. ar 10.198 brutto reg. t. buhweti Somijā.

Buhweto fugu un reg. t. kopškaitis pehz gadeem.

S f a i t s :

Gadi	Kugi	Reg.t.	Gadi	Kugi	Reg.t.	Gadi	Kugi	Reg.t.
1861.—1866.	7	1118	1881.	7	1488	1897.	12	2887
1866.	5	826	1882.	11	2351	1898.	15	2875
1867.	4	691	1883.	10	2469	1899.	24	4480
1868.	4	566	1884.	8	2105	1900.	18	4211
1869.	4	788	1885.	10	2539	1901.	36	6745
1870.	2	370	1886.	12	3097	1902.	36	6220
1871.	9	1618	1887.	13	3050	1903.	20	4507
1872.	17	3003	1888.	8	1865	1904.	14	2956
1873.	14	2704	1889.	5	1325	1905.	2	255
1874.	17	3306	1890.	10	2629	1906.	1	258
1875.	27	5189	1891.	28	7177	1907.	1	115
1876.	26	4805	1892.	18	4213	1908.	2	521
1877.	14	2776	1893.	25	5218	1909.	3	720
1878.	14	2347	1894.	12	3103	1910.	2	519
1879.	9	1632	1895.	15	3630	1911.	1	195
1880.	8	1563	1896.	14	2722	1913.	1	179

Pavījam — no 1861.—1913. g. g. — 575 fugi, 118,624 reg. t.

Sihmejotees uš jahmīaleesheem fugu ūračīts papildinams.

Baltijas juhos tirdsneezibas slotē ir 194 ahrsemē buhweli iwaikoni ar 208.945 br. r. t. No teem eeguhsti 76 no Anglijas, 40 no Wahžijas, 55 no Suedrijas, 14 no Danijas, 3 no Norwegijas.

No šāmā finam redzams, kahdā stahwokli Ķreewijā atrodās fugu buhwetas un to no tām war gaidit tuvākā nahlotnē.

Kugu buhwiju apstahku labakas apgaijsmošchanas dekl jaapeived dažhi wišpahrigi notikumi un skaitli ūchwijas fugeezibā.

1902. Ķreewijas fugeezibas laukā atšihmejamī divi ūvarigi notikumi,

kam bija īvarīgas ūkas arī preeķījā Baltijas tirdzniecības flotes. Pirmkārt, iissludināja jaunus juhēskolu noteikumus un mazību programu; otrkārt, atzehla muitas nodokli uſ ahrīem buhveteem metala kugeem.

Jaunais juhēskolu likums atzehla juhēmalā lihds tam ar labām ūkmēm darbojušās juhēskolas, kuras leelā ūkaitā un gandrihs weenigi apmekleja īvēneku un juhēmalas jaunā paaudze, no kuras leela dala, juhēskolā mazību beigdama, seidoja jauns īpēkhus tirdzniecības flotei un tā weenimehr papildinajā waja-dsigā ūkaitā kugu laužhu ūstahvu ar derigeem, īvēzīgiem un noruhdīteem juhēneekem; kugi ījuhēneku trūkumu nepaſīna; kugeem bija leela īvēhle. Twaikoni kugneezībā leela nosīhme bija muitas nodokla aizelšanai. Rodibinājās leelas twaikoni beedribas un ari privatas personas eeguwa twaikonus. Pehz Tirdzniecības un Ruhpneezības Ministrijas iſdotām ſīnam „Списокъ Русскаго Торговаго Флота“ 1914., dešmit gadu laikā, no 1905. lihds 1914. gadam, Krievijas juhēras twaikoni flote paawairojuſēs pehz twaikoni ūkaitā par 32%, pehz netto reg. t. par 40%, pehz wehrtības par 34 $\frac{1}{2}$ %, pee kam pretīchū wehšanas twaikoni ūkaitis paawairojees par 71 $\frac{1}{2}$ un wiinu netto reg. t. ūkaitis par 96 $\frac{1}{2}$ %.

Tapat maſako twaikoni, bugļetaju, glahbīšanas, ledlaužhu u. z. ūkaitis paawairojees par 44%.

Lai gan no 1905. lihds 1914. gadam Baltijas juhēras sehgelfugu ūkaitis bija no 865 kugeem noſlihdeijs uſ 719, bet 10 gadu laikā Krievijas sehgelfugu ūkaitis bija tomehr paawairojees par 3%, it ūvīſki Melnajā juhērā, no 667 peeaudiſis uſ 887 kugeem.

Leelais peeauguščais twaikoni ūkaitis prāſija daudz kuga laužhu, un tā ka uſ twaikoneem darbi weeglāti, dſihwe ehrtāka, tad no sehgelfugeem pahrgahja uſ wiineem prahīs juhēneku daudsums, un sehgelfugeem ūhla aptruhkt uſ juhēras labi eewinrinatu juhēneku, kas darija ūipri eespaidu uſ dſimtenes sehgelfugneezības turpmāko gaitu. Pehz jaunā juhēskolu likuma, juhēskolā wareja eestahītes ar ūoti maſu prakſi juhēras brauzeenōs un no juhēskolu kurja nobeidejēem neprāſija wajadſīgo juhēras brauzeenu zensu (laiku). Daudzi eestahījas Odesas, Petrogradas un ari zītās juhēskolās ūkai tai noluhtā, lai eeguhtu teesības, un kurju nobeigujuſhee tāhdi palika malā par eerehdīneem, kantoriſteem un t. pr. un nedomat nedomāja nodotees juhēneeka gruhtajam amatam. Tā ahtri maſinājās eewehrojamā kahīa noruhdītu juhēneku peeaugums pret ūenako tai paſchā laikā, kad twaikoni flote ūipri peeauga un prāſija darbam leelu ūkaitu derigu juhēneku. Ais juhēneku trūkuma wiinu algas manami pažeħlās, jo peeprāſijums pehz wiineem bija daudz leelaks, nekā jaunās sistemas juhēskolas īpēkha dot. Un ūmagi to juta sehgelfugneezība; ari tas ūaneja wiinu tāhlaikā attihītības gaitā. Vēl tam 1905. un 1906. gadu notikumi bija darijuſchi jaunu eespaidu uſ juhēneekem; ateezības ūtarp kuga wadiitaju un kuga ihpāšneeku no weenas pušes un juhēneekem no otrs pušes kluva tāhdaſ, ka laba ūaprā-

ſchanas winu starpa tifa trauzeta un daſčas ſugu ihpachneeks pat paſrdewa ſawu ſugi uſ ahrjemem aif ſcheem eemeſleem.

8. Par latweefchu ſehgelkugu pelnu.

Buhves ſinā viſi ſugi neatrodas weenadā ſtahwofli un weenadōs peļnas apſtahlōs. Kuga ſtiprums, apdroſchinaschanas premiju augstums, ſugu brauzēnu daba, kuga klaje, iſdewigas waj neisdewigas fraktes un wehl zitas leetas dara eespaidi uſ tuga pelnu. Čewehrojot augstās apdroſchinaschanas premijas 9—15%, daudzi ſugi, it ihpachī ſenak ap 1870.—1885. g., brauza un brauž wehl tagad neapdroſchinati wairak gadus no weetas; bet tagad leelatā dala ſugu ihpachneeku no kuga wehrības apdroſchina pret juheras breežmam tikai $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$ un it reti $\frac{2}{3}$ daļas, pahrejo atſtahdami uſ ſawu riſiku.

1883. g. „Balss“ 7. numurā kār. Waldemars iſſatas, ka Norvegijas ſehgelfugi 1880. gadā, pehz norvegeeſchu statistikas biroja ſinam, zaurzaurem eſot eenehmūchi brutto (nefahdus iſdewinmis neatſkaitot) uſ katru tonnu $66\frac{1}{2}$ krona jeb muļšu naudā 36 r. 68 kap., — ſchlect, ka ſchis ſtaitlis, t. i. $65\frac{1}{4}$ krona, apņemdamſ ūtai ſuga brutto eenehmūnus ween, neatſkaitidams no teem vijuſ ſuga iſdewinmis, kahdi tai paſčā laikā bijuſchi, nedod ne maſako eefkau par norvegeeſchu ſugu i hjo peļku un panahkumeem. Ja ſugim eekriht buht dahrgās oſtās, tad gan ſuga brutto apgrōſijums war buht itin prahivs, bet pelnu neeziga. Scho pateeſibū ſin viſi ſugneeki. — Zīk pelniļuſchi latweefchu ſehgelfugi? Sakrahtas ſinas ūtai par kahdu maſu daļu no latweefchu ſugeem un ūtāb newar dot pilnigu atbildi par viju muļšu juhemalneeku ſugu zaurmehra pelnu. Bet eefkau war dabut par ſugu pelnu iſ tahlak paſneegtam ſinam par aſtoru ſugu panahkumeem 1894. gadā. Dehł gaiſchakas no prachanas par ſho ſugu pelnas mehru jaatſrahda uſ to, ka ſekoſhee aſtoni ſugi braukuſchi neapdroſchinati bej kahdeem leelakeem nelaimes aigadjuimeem uſ juheras un ſugu diſčanas tiezī ūtāb no pelnas nekas atwilktis.

Rugi	Reg. t.	Klaje	Gadus mēnes	Rugā wehr- tiba rubļos	Zīt mehnēſči. Rugis daſā	Zīt rubļu ee- temis 1914.	Zīt eemētis rubļu brutto uſ reg. ton.	Rugā daſā rubļos	Zīt ſugi ee- tiba ūtāb pelna 0%
A	341		29	6.000	6	7.216	21,2	2.708	45
B	342	3/3 G	9	12.000	13	17.278	50,5	5.027	41
C	369	5/6 G	29	6.000	12	12.908	35,2	1.057	17,76
D	610	5/6 A	30	13.000	12	16.616	27,2	2.581	19,8
E	517	5/6 A	33	10.000	13	17.821	34,4	4.834	48,3
F	436	3/3 G	15	10.000	13	11.509	26,6	602	6
G	519	3/3 G	7	17.000	12	18.730	36	5.341	31,4
H	362	3/3 G	6	16.000	12	18.472	51	4.608	20,8
topā 3496				90.000		120.550		26.758	

Ja ščo astoru fugu 3496 reg. tonnus eedalam fugu kopigōs brutto ee-nehmumōs, 120.550 rublōs, tad uš katu reg. tonnu zaurmehrā išnahk pa 34 rbl. 48 kap. brutto eenehmumu. Un ja nemam wišu astoru fugu kop-wehrtibū, 90.000 r. un eedalam ščo fugu gada pēlaā, 26,758 rublōs, tad redsam, kā fugu eeguldītās kapitals pelnijsis 29,7%, no kureem jaatškaita ap 10% fugu diščanas un ap 9% fugu apdroščinaščanas kapitalam par labu. Tā tad 1894. gada ščo fugu tihra pelna buhtu ap 10%, kureem, zaurzaurim nemot, lihdsinacees ari laikam zitu ūrsemeis un Widsemeis juhralneelu fugu pelna tajā gadā.

Zaur ko gan išskaidrojās augščā mineto fugu neweenada pelna weenā un tai paščā gadā? Kuga pelnu war masinat brauzeeni ar balastu (tukščā); paštahvigi pretīgi wehji, uſturedamī fugi pahleeku ilgi oſta waj zelā, pa kuru laiku laudis jaalgo un jaustura; fuga peederunu un inventara, kā sehgelu, tauverku un zitu leetu atjaunoščana waj iſlaboščana; nenowehršchami nelahgi lahdini un wehl ziti fuga pelnai kaitīgi atgadījumi oſta un juhras zelā.

Sčis pelnas aprehkins taisīs par 1894. gadu. No ta laika lihds 1914. gadam ščis tas mainīcēs frakšu, kuga laušču algū, uſtura u. t. pr. ūnā, bet pelnas ūmehrs nebuhs neko daudz mainīcēs. Daudzus fuguš mehds vadīt pašči fugu ihpasčneeki, waj kapiteini, kureem fahda dala pee fuga. Tee ir brauzeendōs loti ušmanīgi un fuga ūjīmeezībā taupīgi. Palaisdamees uš ūsu ūjīmānu un apdomīgu rižību, dašči neapdroščina fugi pret juhras bresīnam, it ihpasči wezakus fuguš, kureem ūmākā angsta apdroščinaščanas premija. Lainīgi brauzot, ūprotanīs, tāhdu fugu pelna buhs augstaka par fahdeem 8—12%.

9. Kugneezības ūbeedribas.

Kad juhralas fugu ihpasčneeki gadus dešmit, lihds 1880. gadam, bija strahdajuschi ar teizameem panahkumeem fugu buhwēs un fugu rižībā ar labu pelnu un nebija wairs kā ūchaubitees par tāhlakām ūkmem, Krt. Waldemars grībeja peewilkt pee kugneezības ūnehmumeem un darbeem plaščakas tautas masas, laikrakstōs eeteidams dibinat kugneezības ūbeedribas uš kopdarbibas pamata un rihtotees pehz juhralas fugu ihpasčneeku preeščišīmes, kā fugu buhwēs, tā fugu rižībā. Uš to nodibinājās komitejas un uš ūsaizinājumu ar leelu ūjuhīmu atsauzās tuhksložčeeem laudis, gan pilſehtneeki, gan lauzīneeki, gan intēlegenze, gan weenfahrschi strahdneeki un neilgā laikā daščai komitejai eemakšaja lihds 300 tuhksložčeeem rubļu nodomatam kugneezības ūnehmumam. Ap 1880. gadu nodibinājās kugneezības ūbeedriba ūrseme — Dundagā, igaunii Linda — Rēvele ar 300 tuhksložčeeem rubleem eemakšata kapitala, Austra — Rīga ar fahdeem 1300 dalibneekem un ar 222 tuhksložčeeem rubleem eemakšatu

kapitalu. No tam redzams, ka veedališchanās no kaufchu mašam bijuše leela un
 višas leetas tahlakās veiksmes aksarajās, galvenā faktūrā, no dibinajamo uſ-
 nehmumu rihkotaju ūstahwa leetpratibās un winu moraliskajām ihpaschibām
 tautas uſnehmumā. Deemschehl, jau no paſcha eejahkuma jaunajeem uſnehmū-
 meem par galvenajeem rihkotajeem un gaitas noteizejem nahža leetas neprateji,
 pa dalaī pat nedrošchi laudis, veikalneeki ſpekulantu, kuri wiſeem ķr. Waldemara
 wineem doteem padomeem un aſrahbōjumeem ſpihtigi grecja muguru (Ķr. Wal-
 demara veftules un rafeti Balt. Zuhēn. Kalendara 1893., 1895., 1902. g.)
 un no paſcha pirmā gala ūstaka neapdomīgi un iſſchkehrdigī ſtrahdat, kas ahtri
 ween noweda pēc uſnehmumu putinaſchauas. Dundagas ūbeedribai ķurſeme
 bija par rihkotaju Rīga dīshwojūjīhais Vahijas pavalstnieks J. Greells, igauņu
 Linda — namu ſpekulantu, latveeſchu Austrai — Danijas pavalstnieks P.
 B. ar ūaneem kantoristeem, pēc kam Austras walde im padomē eewehleja namu
 ſpekulantus un buhſtajus, bruhſchu ihpaschneekus un tam lihdsigas personas;
 tie bija iſtīce noteizeji galvenajās rihzības leetas un ūbeedribas veikala dari-
 ūchanās. No rewidēntu puſes nav bijuše nekahda pateeja kontrole par westāni
 veikala darišchanu grahmatam. Kad 1886. gadā ķr. Waldemars zeeſchi pa-
 ūstahweja uſ to, wiſpahribas kontroles labā, lītt nodrūtat wiſus Austras wal-
 des darišchanu un fugu rehſtinus, tad iſrahbījās, ka galvenajam ūſeeri par
 ūſduiſchi wiſi iſdewumu rehſtini ar kwihtem par pirmajeem ūſchelreem
 darbības gadeem, 1882.—1886., kuri lihds pat ūchā deenai nav nakuſchi pēc
 deenas gaijmas. Saprołams, ka ar rehſtini ūſauņeſchanu nebija wairš eejvē-
 jams iſpildit ķr. Waldemara preeſchlikumu, bet nolaidīgais ūſeeri wehl ga-
 deem netrauzets palita anatā, no domu beedreem paſalitiis. Dundagas ķurſeme
 un igauņu Linda drihs ween iſbeidsās ar ūaudējuiceem preeſch dalib-
 neekeem, pateizolees daſchu beedru neļapratīgai un walſhīgai rihzībai. Tāpat
 tas bija ar igauņu Linda, kuraī bija leeli kapitali eeguldīti uamīs un furas
 fugu rihzībai nebija wajadīgās kontroles. 1882. gadā dibinatā Austra,
 pahrlaidsama kritisķus gadus, darbojas lihds ūchim un, pateizolees neparedzēteem
 ahrfahrtīgeem apſtahkleem, deſmitahrtejām ūtaktaudam pa ūara laifu, uſlabor-
 juše ūau manta ūahwolkli. Ūahdus 20 gadus no weetas ūbeedribi nemat-
 ūa ūalibneefeeem nekahdu diwidēndu (prozentos) uſ winu eemakſalo kapitalu,
 kālab no pirmo darbības gadu beedru ūkaita (ap 1320) un eemakſata kapitala,
 222,536 rubleem, kātru gadu kahda dala iſtahjās no ūbeedribas un no bee-
 dreem buhs palikuše ūkai wehl kahda ūeturtā dala. Mineto ūbeedribi ne-
 veiksmes iſſkaidrojamas weenigi ar winu rihkotaju ūleetpratīgu leetas wadi-
 ūchanu, nolaidību un ūiteem truhkumeem eekſchējā darbība un pirmajās gadōs
 ar fugu waditaju iſſchkehrdību, ūetaupigu ūainmeekſchānu.

Austras pirmo godu beedru drukato ūarakšu uſmanīgi ūuhlojot ūouri, war
 pahrlēzinates, ka ūajuhſma laudis — inteligenze un ūeenfahrfchās ūchirās —
 bijuše leela preeſch ūugnezības leetas. Inteligenze eekſatijuſe par ūau pēc

nahkumu, pabalstīt tautas fāimneezibās īvarigās nosares tāhlakās attīhītīshanas weidū un weenfahrschēe laudis, no juhmalneeku labām īkmen un īenesibās kugneezibā laikrāksteem pahrlezzināti, labprāht uſtīzeja fāwus grāschus jaunam usnēhummām, pēc kura, kā par drošību, peedalījās inteligenze. To eeweħ-rojot, šo kugneezibās ūbeedribu neapsinīgo rīhkotāju noseeguma un īaunuā ūkās pēc tautas un dīsimtenes kugneezibās ir leelas. Lāušu maša, iħstos, mahlfīgi segtos neiveiħsmes ēemeslus nesinadama, ūaudeja uſtīzibū pret turpmakēem kugneezibās tovusnēhummēm uſ ilgatu laiku. Bet ja sinām un pareiži nōweħr tejam mineto usnēhummū neiveiħsmes iħstos ēemejluš un zeħ-lonuš, tad tee nevar atbaudit latweesħu un īgaunu tautas mašas no peedališchanās turpmakħos kugneezibās usnēhummōs.

10. Pahreeħchana uſ tħwaikoru kugneezibū.

Kā juhmalneeki ap 1865. gadu zeniās no eejahkuma pēc ijsdewiga gadi-juma eeguħt kahdu kant ari pawezu aħrjemes seħġelkugi, tāpat to eeweħro pēc tħwaikor eeguhħiħħanās.

Kad 1902. gadu muiṭas nodoklis tika atzelis uſ aħrjemē buhweteem metala fugeem im ap 10 paċċu laiku juhmalā ūħħidka is-beigtees aħrjemju brauzeenu fugu buhwes, dašċi turigakee seħġelkugi iħpaċċeek uſ kopdarbibas pamala pamaħam ūħħidka eeguħt l-ihħos 1500 netto reg. tonni leelus, gan jau leetotus anglu tħwaikorūs 50—90,000 rubli weħrittib. Kā jau nodalā „Kuġi buhwes pēc latweeħsheem“ aixraħdits, par tuwakeem ēemebleem fugu buhwju pahrtrauk-ħanai juhmalā bija tas, ta kugu buhwju weettu luunum kugħi buhwem derigi tiki tika iżżeiristi esportam un wiċċi dahrguma deħl kugu buhwetajiem bija gruhti jazenstees zeniās ar eksporti tai laikā, kād aħrjemes buhwjeja metala seħġelkugus leħtaki neħħi pēc minn kola kugus. Ar muiṭas nodokla atzelħanu no metala fugeem, radas dašħas leelakas tħwaikoru beedribas ar 30 un weħl wairaf tħwaikoneem, uſ kureem pahrgħajha leela data seħġelkugi lāušu, ta kā pehdejjeem ūħħidka eestħażżeem derigu juhreelu truħfum, it iħpaċċi eeweħrojot 10, ta ar juhmalas juhrekkolu atzelħanu, swieħneeku elementeem, no kura l-ihħos tam galwenā tħarrid warwejjas wiślabakee juhrekekk, attħalluma deħl ostu pilseħlu dahrgas juhrekkolas nebija ūħħidka ī-ħalli s-saqqi u ūħħidka ī-ħalli s-saqqi. 1905. un 1906 nemeera gadi ari darija nelabu eespaidu uſ kugu buhwem juhmalā; darba speħħi netikwew kluwa dahrgas, bet buhwetaj īnejtu ās-droši pret darba peepejħu pahrtrauk-ħanu paċċa buhwes darba laikā no strahdneeku puċċes, kuri bija padotti fuhditajiem, mufinatajjeem un ziteem buhwem kaitigeem eespaideem. Wissi schee apstaħħi naħza par kaunu kugu buhwem juhmalā un peħz nemeera gada dašħus kugus juhmalā buhwjeja weħl tħikxi tiee, kās bija buhwem fenek materialu jau eegħadħajnejhi. (Skat. kugu buhwju tabeli).

Tomežs pēc vija ta, darbība uſ juhras tika turpinata jauneeem paſahkumeem. Sahka twaikoni eeguht ſenakee ſehgelfugu ihpafchneeki, wiſpirms brahki R. R. Seebergi Rīgā, uſ kopdarbibas pamata, pēcaizinadami peedalitees uſnehmumā gan turigakos kapeinius, gan daſchus ſehgelfugu ihpafchneekus ar naudas ſummam. Tā tee eeguwa weenu twaikoni pēž otrā, paplaſchinadami darbibas lauku. Schee twaikoni weda prezēs, galvenā kahrtā, no Rīgas uſ Belgiju, Angliju un no pēhdejās nahža atpakaļ uſ Rīgu ar oglu lahdinu. Schai ūveenibai ſekloja zitas kopibas, kurām pēveenojās turigakē ſenakee fugu kapeini, labi leetprateji ſugneezibas leetās, kalah tahdeem uſnehmumeeem wareja buht tikai ſekmigi panahkumi. Pirms kara Seeberga ūbeedribai ween bija 8 prahwi twaikoni, kopā ar 14.396 br. un 8391 netto reg. t., ar 6090 indizeteem ſirgip., kuri ſpehj cenemt 1.138.600 pudū lahdina. Tee buhwtēi 1 — 1870., 1 — 1882., 1 — 1887., 1 — 1888., 1 — 1889., 1 — 1890., 1 — 1899., 1 — 1901. gadā.

Latveeſhu juhras twaikoni ūadalijums pēž pederibas oſtam
1. janv. 1914.

	Twaikoni Reg. tonnu	Indizetu ſpehj eenemt
	ſtaits. brutto netto ſpehku lahdina pudu	
Pee Rīgas . . .	27 18.801 10.816	9.889 1.434.700
" Reweles . . .	3 3.142 2.030	1.418 242.000
" Leepajaš . . .	1 1.312 803	620 103.400
" Wentspils . . .	2 941 511	540 58.000
Kopā . . .	33 24.196 14.160	12.467 1.840.100

Rehkinot zaurmehrā 200 rubļu netto reg. t., ūho twaikoni wehrtiba 2.832.000 rubļu.

Twaikoni ūadalijums pēž leeluma, netto reg. t.

Reg. t.	Riga	Reweles	Leepaja	Wentspils
1— 20	5	—	—	—
20— 50	7	—	—	—
50— 100	4	1	—	1
200— 300	1	—	—	—
300— 400	—	—	—	1
600— 700	1	1	—	—
700— 800	2	—	—	—
800— 900	—	—	1	—
900—1000	1	—	—	—
1000—1500	6	1	—	—
Kopā	27	3	1	2

Bef tam latweetim, fugu kapeiniim Špade, Archangeliſkā, 5 juhras twaikoni.

1913. g. 31. decembris Baltijas ostam bijis iwaikoru;

Skaitis:

	Kugu	Oificeeru	Mashin. matroshu	Kopā lauschu
Vasaſcheern un paſ. pretſchu	75	314	1377	1691
Bugſcheru, glahbſchanas, led- lar ſchu u. z. . . .	110	110	614	834
Kopā	185	424	1991	2525

Pa viņam Kreevijas juhram bijis 1044 iwaikoru daſchada leeluma ar 513.103 netto un 872.037 brutto reg. t. un uſ teem braukuſchi 18.991 žilweks, no kureem 4.082 fugu wirſneeki (oificeerti)

Pirms kara ſahkuma viņai paſaulei bija kopā ſehgelfugu un iwaikoru 49,09 miljoni brutto tonnu, no kureem pa kara laiku, lihds 1. novembrim 1917. gada iſnihzinati 12,6 miljoni tonnu, kas gul juhras dibenā. Lai gan tai paſchā laikā naſk flakti fugu jaunbuhwes, to mehr tas neatſver ne puſi no nogremdeto tonnu daudzumia. Pēhž kara buhs ſajuhlamš leels fugu truhkums un tapat paredſamas loti augtas fugu genas. Pirmajos 10 gados pēhž kara latweſchi un igauņi nevar zeret ar maseem kapitaleem uſ fugu eeguhſchanu ahrſemēs, kālab teem jaatrod zeli, buhwet jaunus fugas tehwijā. Ja, pēhž kara ori tagadejās kara fugu buhwetawas pahrwehrtis par tirdſneezibas fugu buhwetawam, latweſcheem winas wiſmaſ nebuhs ſahnedeſamas un teem jaunem ziti zeli. Schajā noluhkā 1917. gada aprili Widſemes juhmalā, Kirbiſchds nodibinajuſees Latvijas Kugneezibas Weizinaſchanas Komiteja „Latvija“, kuras mehrķis, ap ſeni pulzīnai juhneekus un fugu ihpaschneekus uſ turpmakeem kopdarbeem un uſaehnumeem.

Gewehrojot latweſchu tautas tagadejo un turpmak paredſamo ſaimneezisko un ekonomisko ſtahwokli, dſimtenes fugneezibai ori nahtoīnē peektiris ſvariga noſihme pee tautas labflahjibas weizinaſchanas.

Kara raditaſ dſimtenes behdigais ſtahwoklis atgahdina Japānas ſmagās ekonomiskās gruhtibas pēhž kreevu-japanu kara, kuras ta laimigi un ahtri pahrwareja, energijski kerotees pee tirdſneezibas fugu attihiſtijchanas un tā leelā mehrā uſlaboja walſis ſaimneezibu. Paſaules karam heidsotees, vijas juhneezibas walſitis peeliks viņus ſpehkus, lihdsfektus un energiju, jo ahtraf kluht pee ſipras tirdſneezibas ſtotes. Iau pa kara laiku Anglijas, Norvegijas, Amerikas un zitu walſtu fugu buhwetawas pahrpilditas tirdſneezibas fugu paſuhtijumeem uſ wairafeem gadeem, apm. lihds 1921. gadam.

Kara briežmam gruhti peemetlai, iſmožītai latweſchu tautai, ja liftenis buhs tai lehmis paſchai buht par iſto ſaimneefu ſavā tehwu ſemē, par notei-zeju ſava ſtahwoſka uſlaboſchanai ſavās mahjās, ari winas peenahkums, pee-geeſtei wiſleelako wehrību ſavām juhmalam un wiſeem domajameem lihdsfelkeem weizinat un attihiſtit ſwejneezibu un fugneezibu, kas tautu zels godā un

zeenā pee zitām tautam un dīsimtēnē radis turību. Abas šāis ruhpneezības ir selta ūmelamais avots, ja wiņas nostahditas uſ pareiſa, leetderiga pamata un teek fahrtigi un peenahzigi iſmantotas no weetejeem juhrmalneekem, no wiſas tautas.

II. Latveesdu kugu apdrošinaſchanas leeta.

Kamehr kugu ūkaiſ bija māſs un kugi netika buhweti pehz kugu klaſeſchanas beedribu (Veritas) noteikumeem, tee brauza neapdrošinati. Wehlak, kad juhrmalā kugus ūhka buhwet pehz kugbuhwes ūtingreem likuma noteikumeem un tāhdi kugi wareja dabut west ceneſigakus lahdinūs, nekā kugi beſ ūkaiſes, ūhos jaunbuhwetos kugus apdrošinaja, galvenā fahrtā, Hamburga, wāhzu beedribā. Ap 1890. gadu tāhdu ūkaiſes kugi juhrmalneekem jau bija prahws ūkaiſis, pahri par 80, un intelligenteks juheneeki im kugu ihpachneeki pahrrunaja jautajumu par ūanstarpejas kugu apdrošinaſchanas beedribas waſadsibū, lai atšwabinatos no Hamburgas ūpaideem, kas parahdijās eeksh tam, ta fahdam ūgim avarijā trihīt woj bojā ejot, Hamburga arveenū atrada tāhdus ēemeſlus, waj nu paviņam neijmaħat atlīhdibū, jeb nowilka no tās leelas sumas. Kas lai eet prahwolees uſ Hamburgu, kas atkal javeenots ar leeleem naudas iſdewumeem? Lekķas, ka kār. Dahls pirmsais eeroſinaja jautajumu par ūanstarpejas kugu apdrošinaſchanas beedribas dibinaſchanu. Balt. Juhrs. Kalendara 1890. g. tas eweetojis par ūho leetu plaſchaku rakstu, 39—47 l. p. Savas kugu apdrošinaſchanas beedribas dibinaſchanas no ūhīlā Fr. Weinbergs, kār. Bergs, A. Vandreviſihs, kapteins Peters Schnore, kpt. J. Faulbaums un kugu ihpachneeks Karlis Vihtols, daudži kugi ihpachneeli wāhrdā 10. februari 1892. gadā uſaizinaja intereſentus eeraſtees uſ ūapulzi 1. mariā, Latveesdu Beedribas namā, apspreeſt diwu beedribu dibinaſchanu, proti: a) ūgineku kreditbeedribu un b) kugi apdrošinaſchanas beedribu. Pehz pa- matigas preefchmei iſtrāſchanas, ūapulze atſina par wehla mu, tuhlin ūahthees pee ūstatutu projektu iſtrāhdaschanas abām beedribam. Projekts nodrukats Balt. Juhrs. Kalendara 1893. g. Daudsi kugi ihpachneeki atradās atkarībā no Bureau Veritas Rīgas ēkperteem, kuri ari bija tai paſchā laikā agenti no Hamburgas kugu apdrošinaſchanas beedribas. Šā ū ūitu ēemeſlu dehī ūahlak par projektu netika. Tomehr leeta bija nopeetni eekustinata un peenahzigu wirſeenu tai dēwa kapti. Peters Mikela d. Schnore, kresč uſ kopdarbibas pamata energijski un ar iſturiſi ūahjās pee darba un 1894. gadā apdrošinaja pirmsais diwus kugus pret 727 rbt. premijas ūamakſas (tikai fahda data no kugu wehribas tika apdrošinata, jo tee jau bija apdrošinati Hamburga). Wairakus gadus ūihkojās beſ ūstatutu apſtiprinaſchanas.

Turpmāk bija apdrošināti:

1895. g.	17	lūgi pret	24.500	rbł.	premiju ūmatkās
1905. "	119	"	40.327	"	"
1913. "	72	"	30.200	"	"

20 gadu laikā premiju naudas eematkāts 450.131 r., bet ūaudējumēm išmakats 406.300 r., kas išlaiza zaurmehrā 7% gadā ūaudējumu. Daspādu apstākļu dehl, kuri mineti 1. p., ap 1905. gadu lūgi buhvēs dīmtenes juhēmalā ūahla išbeigties, bet katru gadu no dīmtenes sehgelfuņi skaita ištāhjās 10—15 lūgi nelaimēs un zītu eemeļu dehl, un lihds ar to apdrošinājamo lūgi skaitis masinājs; jaunbuhvēs nenahza wairs kļaut.

Tā no masa apdrošināšanas pašakluma ar neatlaidigeem puhlineem išauga ērvehrōjams faktors latvējchū lūgneezības laukā. Schajā latv. bee-dribā apdrošina ori igauni ūawus lūgus un ta sem nošaukuma: Rīgas Saw-starpeja Juhras Apdrošināšanas Beedriba „Laima“ darbojas lihds ūhai deenai, išdodama katru gadu ūihki išstrāhdatu pahrskati par gādi darbību. Beedriba ar prahvām naudas sumam, lihds 500 rubleem gadā, pabalstījuše juhneezības un ūveezezības laitrafks „Jührneeks“ išdošchanu.

Atsihmejamās, ka beedribas statutu projekts ilgu laiku netīfa apstiprināts. Kā juhēskolu dibināšhanai ūveezeenī zemēs un lūgi buhvju pabalstīšhanai juhēmalā no waldibās pūjes wāhzu aprindas išturejās loti nelabwēhligi, tā ori latv. ūawstarpejai lūgi apdrošināšanas leetai Rīgas Birščas Komiteja ūahjās energiski preti un darija wīsu eespehjamo, lai tās statutus neapstiprinātu. Uſ waldibās ūeprāfijumu no 6. nov. 1896. g. sub Nr. 7758, dot ūawu atšaukīni par statutu projektu, minēta Komiteja, starp zītu, aizrahdīdama atbildē, ka Hamburgas wāhzu lūgi apdrošināšanas beedribai Rīgā agenti, kuri peenem apdrošinat Baltijas lūgus un talab ta atsihīt, ka naw waja-dības pehz luhgtās apdrošināšanas beedribās. (Rīgas Birščas Komitejas atbilde waldibāi no 20. nov. 1896. g. sub Nr. 919, tapat: Rig. Handels-Archiv, 1905, Seite 159—161.) Lēcta palika atkal uſ weetas. Tikai pehz tam, kad Petrogradas Jührneezības Beedribas ūinaschu Nodaļa eestahjās statutu projekta apstiprinājuma labā, waldiba to apstiprināja.

12. Jührneeku beedribas un jührneeku labdaribas eestahdes Rīgā.

No ūeneem laikeem Rīgā, kā oſtas pilſehtā, paſtahw jührneeku labdaribās, pa lihdsfības eestahdes, dibinatas pa dalai ar waldibās, pa dalai ar priwat-personu lihdsfīleem un dāhwinajuņēm, kuri no paſcha eesahlkuma nemitī Rīgas Birščas Komitejas pahrskā un rižībā. Par ſcho naudas sumu iſletošanas

kahrtibū un weidu attlahtibā nekas nav nahzis un pat juhneeku aprindas par to kapitalu isleetojchanu pilnā nefinašchanā. Rīgas Vīrschas Komiteja aprobeschojuſes ar itin ihjām ſinam, wehſtīdama pahris rindinas ſavā organā „Rīgaer Handelsarchiv“ ſho naudas ſumu leelumu, bez ka ſneegu tuvokas ſinās, ſam, kahdā mehrā pabalsti iſſneegti. Ja Rīgas Vīrschas Komitejas ihjo ſino-juunu ſkaitlus eewehro, peemehram maſo apkopto ſlimo juhneeku ſkaitu pehdejā laikmetā, jaatſihſt, ka juhneeku palihdsibas eestahſchu pahrwalde nerihkojas tāhdā garā, kā tagadejee laiki un juhneeku nepezeeschanās vajadibas to prasa. Skaitli mudina peenemt, ka pehdejā laikmetā juhneeku labdaribas eestahſchu rihzība gadu no gada ſlihdejuje uſ leju (halihdsinot ar ſenako deſmitu gadu ſkaitleem), nemas nerumajot, ka muļu laikos pate juhras fugnezība Rīgas oſlā un eenahltuſchais juhneeku ſtaits leelīſti wairojees.*)

Scho juhneeku labdaribas eestahſchu pahrwaldiſchanas kahrtiba neatleefkami reorganisejama, lai juhneeku gruhtōs apstahkls bauditu no javām eestahdemto palihdsibu, uſ fo teem ir teesiba un tās ſaſneeglu to mehrki, ko kapitalu ſemetaji un ſeodotaji ſprauduſchi. Wahjā un truhzīgā rihzība ſchajās juhneeku labdaribas eestahdēs zelas no tam ka juhneeku reprezentanti neteek paeaizinati pee winu eestahſchu pahrwaldiſchanas, bet wijs teek rihkois un iſdarits bes winu pedaliſchanās, allaſch no personam, ſam gar juhneezību un fugnezību nav nekahda dala un par to nekahdas japraschanas un tās ſtāhw tāhlu jo tāhlu no juhneeku iſtājam interesem.

Juhneeku ſlimniza (Seehospital, resp. Seehospitalkasse).

Dibinata 1815. g. Platjhas ſinās par winas dibināſchanu, eenehmu-imeem, jdevumeem, juhneeku ahrſteſchanu ſt. Balt. Juhē. Kal. 1906., 59.—66. l. p., H. v. Steina Rīgaer Boersen Comitē 1860.—1866., 37. 1866.—1872., 138. l. p.

Šlimi juhneeki apkopti un par teem iſmaſhais :

	Šlimu	Šlimu	Rubli.
1818.	91	1901.	1194
1825.	182	1992.	171
1832.	238	1904.	177
1847.	200	1905.	62
1853.	247	1906.	6
1860.	219	1907.	10
1871.	235	1908.	4
			69

Šlimnīga atraduſees winpus Daugavas, 1859. gadā ar 40 gultam un tājā gadā apkopti 211 ſlimi juhneeki (Rig. Stadtbibl. 1860 Nr. 27).

No 1815.—1865. apkopti 8053 ſlimi juhneeki. Pawiſam uſtrihtoſchs ir ſlimo juhneeku ſtaits pehdejōs gadōs.

Reſerves kapitals 1872. g. 13.998 rubl.

*) Par daſchu ſche mineto kapitalu leelumu, winu isleetojchanu pehdejōs gadōs nav ſinu pat „Rig. Handelsarchiv'ā“.

Rigas juhneeku kāse (Seemannskasse).

Winas apstiprinati noteikumi, mehrkis, eenehmumi, pahrwaldīshana, pa-
lihdsibas īneegīshana fl. Balt. Juhen. Kal. 1890. 9.—13. l. p. un h. v. Stein
148.—152. l. p. (Rig. Börzen Comitē 1866.—1872).

Kāse dibinata 1863. gadā ar 11.125 rubleem kapitala (h. v. Stein
53. l. p., Rig. Börzen Comitē 1860.—1866). 1910. gadā kapitals 40.048
(1901. g. 47.405 r.). Matrošhu pabalsts 1866. gadā 60 personas, 1869. g.
77, 1872. g. 71 persona.

Rigas āugneeku kāse (Schifferkasse).

1900. gadā kapitals 30,864 rubli un tajā gadā pabalsts 8 atraitnes
ar 800 rubleem. Kāses noteikumus fl. h. v. Stein 153.—157. l. p.

Matrošhu saweeniba (Matrosen Innung).

Dibinata 1834. g. preejsī Rīgas un ahrsemes juhneekiem un tīkai sah-
dus gadus mehlak peelaisti ari Vidsemes un Kursemes laupagastu lozkti.
Saweenibas lozkti bijuschi atjubinati no kara deenesa un nodokleem. (h. v.
Stein, 51. l. p.) Loti spilgti, gaischi par Rīgas un Leepajās matrošhu „In-
nung“ am ijsfakās kār. Waldemars sawā grahmata „Обзоръ вопросовъ тод-
робаро флота Россіи“ 61.—67. l. p., par ko plājhakš referats nodrukats
„Balss“ 1904. gada 42. numurā, Āugnežibas Peelikumā un interesentiem
eeteizans išlaist.

Rīgas tahlbrauzeenu kugu kāpteiniu beedriba.

1899. gada rudeni Rīgā nodibinājās jauna beedriba ar augšējo no-
saukumu (fl. „Balss“ 1901. g. 12. un 16. num. Āugnežibas Peelikumu).
Schi beedriba no paša sahkuma norātuse juhneeku wezo palihdsibas cestah-
schu leelos truhkumus pee kapitalu pahrwaldīshanas un iſleelīshanas. Tahl-
brauzeeni kāpteiniu beedriba nodibinaja pee sevis ihpašchu tahlbrauzeenu kugu
kāpteiniu atraitau un bahriku fondu (fl. „Balss“ 1902. g. 3. numuru
Āugn. Peelikumu, „Juhneeks“ 1908. g. 48. numuru, 1909. g. 22. numuru).
Beedribas manta 1909. g. 1. janvari 43.276 r. un beedru: 2 goda, 177 per-
manentu aktīvu, 50 pašīnu, 55 temporaru aktīvu.

Juhneeku Sawstarpeja Palihdsibas Beedriba „Enkurs“.

Statuti apstiprinati 1906. g. 3. oktobri. Plājhakas sīnas par dibina-
šanu un t. pr. „Juhneeks“ 1906. g. 29. novembra numurā. Statuti no-
drukati Balt. Juhen. Kalendara 1908. 1910. g. 208 beedri. Bilanze 31. de-
zembri 7966 r. („Juhneeks“ 1911. g. 20. numurs).

**Kār. Waldemara Juhneezibas Nodala pee Rīgas Latweeschu
Beedribas.**

Nodalas mehrkis lajams paštaidrots winas kārtibas rulli (fl. Balt.
Juhen. Kal. 1906, 86.—92. l. p.) un par winas darbibu ta pašcha kalendara
1908. g. 99.—101. l. p., 1909. g. 105.—106. l. p.; bet par senakem ga-
deem „Balss“ Āugn. Peelikumā. Nodala ūzīlojuse Juhneeku un Svejneeku

Kongresus, apgahdajuse un ijdewuſe Balt. Juhrn. Kalendaru no 1904.—1910. g.,
kā ari laikrakstu „Juhrnecks“.

13. Juhrezzibas literatūras ijdewumi.

Ajsrahdmās už ūlojīem ijdewumeem, kuri dabonami Rīga, Terbatas
celā 4, Štribes ļga grahmata weikalā un pee autora.

Anglo-Russian-Lettish Marine Dictionary of Merchants
Shipping and technical Sea-terms. By A. Bandrewitsch. Issued
at the request of the Riga Shipmasters Union. Riga, printed by F. Gai-
lis, Johannissstrasse 6. 288 pag., price 9 shil. Šchi juhrnezzibas wahrd-
niza tā ūstahdita un eerihota, ka leetojama ari kā Latvēešchu=anglu=
freewu un freewu=latweešchu=anglu wahrdniza. Tajā daudz ūhme-
jumu, kuri labi noder koka fugu buhwetajeem, juhrikolnekeem, ūhgelu taisitajeem
un ziteem, kam darijhanas arķugeem.

Ajsrahdiņums fugu ūpteineem, kā rihkotees fugu ūdur-
ſchanas gadījumās. Sarakstījis A. Bandrewitsch. Rīga, B. Dih-
rika un beedru drukatawā, 48 l. p. Maksā 50 kap. Grahmata ūrakstīta
pehž labakeem anglu un wahzu avoteem; ijdewumam newajadsetu truhkt ne ūf
weena fuga; ar to ijsārgatos fuga waditaji no daudzeem ūfeem un ūleeleem
naudas ijdewumeem un ūleelām raijēm.

Ahrsemju Ostu apraksti un fugu ūdokli. Sarakstījis A.
Bandrewitsch, 96 l. p. Maksā 3 rbl. Grahmata Wakar-Indijas un
pa dalai Amerikas osta. Pa ūlelai dalai ūturs ūnemis no latweešchu fugu
ūpteineem ūnojumeem ūtweem fugu ūhpachnekeem un no ūdokli un ūtū matku
rehekeem, ar daschdaschadeem ūhkumeem, kas derigi gan pee fugu ūnofrakte-
jhanas, gan ūpteineem un fugu ūhpachnekeem. Preeskā minelām osta ūnas
grahmatā ir drošhakas, pareisakas un ūtizamakas, netā kaut kurā ūtā Port
Charges ijdewumā.

List of Russian Sailing Vessels, of 75 tons and upwards,
registered in the ports of the Baltic Sea, VII. edition. Compiled
by A. Bandrewitsch. Riga, July 1905. Price 7 shil. Grahmata
ūnemeta ūhkas ūnas par kātru dūmtenes ūhgelfugi, kā: fuga ūahrdā, pee
tahdas osta ar tahdu numuru ūerakstīts, tahda kāse, ū ūk gadeem, ūleelums
reg. t., kād un kā ūbhweis, ūk laischi brauz ū fuga, kam fugis ūeder un
kā dūhwo ūfuga ūhpachneeks. Preeskā ūhahrdā apzerejums par dūmtenes ūfug-
nezzibā, wahzu walobā.

Ostu ūdokli ūfumi un ūsazijumi par juhras ūtā. ūstu
weetigo pahrwaldi jhanu. Latv. no A. Bandrewitscha. Rīgas

tahkbrauzeju fugineeku beedribas apgaħdibā, 32 l. p., Rigā, 1902. Noteikum siħmejas tkai u ġreevijas juhrsas ostan.

Ġreevijas fugneezibas likumi. Latwijski no A. Bandrewitscha. P. Behrīna graħmatu tħixxot. apgaħdibā.

Ġreevijas Konsulatu likumi. Latwijski no A. Bandrewitscha. 54 l. p. Maks̄ 50 kap.

Muitnizu nofazijumi fugneekem. Latw. no A. Bandrewitscha.

York-Antwerp Rules, leeläs avarijas pamata noteikumi un kapteinu peenahkumi avarijas gadijumōs. Latw. no A. Bandrewitscha. 25 kap. Kà finams, jidher noteikumi peenenti gandrijs no wijsam juhreneezibas walstil im katraq weħrigam fugu waditajam der tos finat.

Kr. Waldemara domas par juhreksolam un fugneezibu. No krewwu walodas tulkojis A. Bandrewitschs.

Muhu juhreneeki un fugneeziba. No Kr. Waldemara. Latw. no A. Bandrewitscha.

Likums par fuga inventara eewesħanu no aħrjemem bej muitas nodolla. No krewwu walodas latwijski un anglijski tulkojis A. Bandrewitschs. Maks̄ 25 kap.

Par pastahwojcho likumu paħrgrofisħanu fugu waditajeem u ħażnejha. flotes juhrsas fugeem un likums par juhreksolam. 1902. Latw. no A. Bandrewitscha.

Nofazijumi par foku (mesħa) paħrdojħanu semneekem bej torgoem. (Kugu buhwem). Latw. no A. Bandrewitscha.

Juhreneeka Palihgs. No J. Breijscha, Mangatu juhreksolas preeksħneka. Pee Waltera un Rapa.

Dewiagħja. No J. Breijscha.

Telegramu Lekħifons fugineekem, Code, latweeħsu un anglu walodā. No kapt. Petera M. Schnores. Maks̄ 8 rublus. Schi graħmata kotti deriga u katra fuga un katra fuga iħpaċċħneekam, kureem arweenu un leeläs darisħħanas ar telegraflu. Wina ta' fastaqħbita, ka ar weenu wahrdi war iſteikt wejelu leelu teitfumu un ta' cetaupa daud's naudas ppe telegrafeħħanas.

Baltijas Juhreneeku Kalendara Rakstu frāhjumi, redigeti no A. Bandrewitscha, no 1889.—1897. g., kà ari pats kalendars à 50 kap. Satura daud's derigu rakstu, it iħpaċċhi par d'simtenes fugneezibu.

Juhreneeks, nedelas laikrafst, redigets no A. Bandrewitscha un no 1912. g. no kapteinu A. Graffa, 1907., 1908., 1909., 1910., 1911. gadi à 3 rbl. Kas għix eepaqiħties ar d'simtenes fugneezibas leet, nepeezeesħami jaftud ċa laikrafst rakstu, no kureem daud's jażzeri no paċċheem juhreneekem.

"Balis" Tħirdsezzibas un ġugħnejzibas Peelikums, redigets

no A. Bandrewitscha no 1897.—1905. g. Dauds deriga materiala dzimtenes kugneezibas gaitas pehtischanai, kresch latram eeteizams, kas grib pamati galj istirfaj weeteljas kugneezibas leetu un jautajumu. Peelikums nav pahroshchanā atsevišķā ijdewumā.

Waldibas likums par juhreas kugu apšķatīšanu. Latviski no A. Bandrewitscha. 25 kap.

Latvju Tautai, no Ķr. Waldeimara. Grahmalina ar trihs Ķr. W. fotografijam un ta eeteizama netikveen juhneekem, bet ikweenam, kam gars dzens uš ko labaku. Rokrakts, kā leekas, rakstīts Ķr. W. studenta gāddes. Grahmalina ijdota no A. Bandrewitscha. 20 kap. Sk. „Juhneeks“ 1907. Nr. 22.—26.

Notumi latweeschu atmoshānās laikmetā: Ķr. Waldeimars, Ķr. Barons, Kāsp. Vesbārdis, Jahnis Krauklis, Juris Alūnans. No A. Bandrewitscha, 45 l. p. 20 kap. Sk. „Juhneeks“ 1907. Nr. 22.—26.

Latweeschu un igauņu kugu galwenās buhwweetas.

Latweeschu	Buhwets			Buhwets		
	fugu	Neto	Reg.T.	fugu	Neto	Reg.T.
Aināžhi	50	11442		Majori	3	1132
Ilpesgrīhwe	49	9366		Ilmate	5	1091
Kaltene	36	7612		Skulte, Rūtern . .	13	3154
Wandsene, Roja	33	7164		Edemeiste	—	—
Mangali	27	5817		Dīsch-Īrbe	6	980
Roja	26	4827		Melsīle	4	885
Mersragzeems	22	3398		Sleki	3	1012
Salaze	23	4130		Dreimanzeems . . .	5	973
Skulte	17	4626		Igaunu		
Sarkannuīšha	19	3970		Draja	43	8797
Pernigale	27	5533		Edemeiste	33	8196
Kirbischi	27	5765		Pernawa	5	1819
Draja	11	2779		Palms	6	807
Pleeni	10	2269		Dago	10	1388
Ķeisterzeems	15	2579		Sāhmfala	23	4230
Enguri	14	2250		Sagada	2	237
Ugunzeems	12	2542		Ķatentaka	3	859
Nogale	9	1748		Ķirgesaar	2	236
Zipka	9	1772		Ķiol. . . .	8	435
Maf-Īrbe	8	1245		Takerarne	2	827

A. Latweeschu buhweti kugi.

Pästrihpotee kugi bija wehl darbā 1917. gada jahtumā.

Buhwes gads.	Kuga waheds.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaſchneefs.	Net.	Ropā. Reg. E. Kugu R. S.
1857.	Peter Sophie,	Mangali,	Jahn Mikelson.	192	
1860.	Emelin,	Salaze,	Öjolinisch.	160	
1861.	Konfordia,	Salaze,	J. Behrsinch.	148	
1862.	Wanderer,	Sartamuischa,		262	
	Anna Olga,	Skulte,	Jahn Grehwe.	136	
1863.	Dorotea,	Peterupe,		126	
1864.	Julianna,	Peterupe,		160	
	Katarina,	Ainashchi,	Mikelson, Weide.	162	8 1346
1865.	Delphin, Martin Maria,	Leepaja, Mangali,	M. Grehwe.	139	
				174	2 313
1866.	Natalie,	Ainashchi,	J. Mikelson.	192	
	Anna Olga,	Dunte,	J. Wikman.	202	
	Lina,	Wandjene,		104	
	Elisabeth,	Zipka,	M. Girban.	158	
	Lija,	Oraja,		120	
	Katarina,	Peterupe,		120	
	Katarina,	Kirbijchi,	S. Grewē.	160	
	Anna Marija,	Enguri,	M. Schnore.	184	
	Takerort,	Edemeste,	Berg.	100	
	Marianna,	Mangali,	Andr. Weide.	249	
	Karri,	Salaze,	M. Mikelson.	234	
	Lina,	Wentspils,	E. Seiman.	120	
	Katarina,	Dunte,	J. Grinberg.	104	
			P. Anderfon.	104	14 2151
1867.	Maria Anna,	Peterupe,	P. Schnore.	255	
	Maria Annette,	Peterupe,		168	
	Rosalie,	Kirbijchi,	G. Sirnis.	184	3 557
1868.	Katarina,	Ainashchi,		156	
	Georg,	Ainashchi,	J. Weide.	248	
	Anna Maria,	Peterupe,		170	
	Nikolai,	Edemeste,		106	
	Kalnīs,	Wezmuſcha,		184	5 814
1869.	Aleksander,	Mangali,		128	
	Katarina,	Edemeste,	A. Weide.	260	
	Wolbemar,	Dunte,	J. Wikman.	213	
	Dorotea,	Mangali,		109	
	Ida Amalie,	Leepaja,		166	
	Karoline,	Wandjene,	M. Sniker.	102	
	Peter,	Salaze,	M. Behrsin.	272	7 1250
1870.	Wilhelm,	Kirbijchi,		222	
	Anna,	Kirbijchi,		127	
	Anna Maria,	Kirbijchi,		246	3 595

Buhwes gads.	Ruga wahrds.	Buhwes weeta.	Ruga ihpalchneeks.	Nel. Reg.T.	Kopâ. Rugu R.T.
1871.	Elliott,	Draja,	P. Johanson.	316	
	Amalie,	Kirbijschi,	G. Schnore,	198	
	Anna Maria,	Draja,	Z. Derme, A. Weide.	246	
	West-Nordwest,	Lub-Ejere,	Kriisberg.	212	
	Brugge,	Wentspils,	M. Puria.	252	
	Anna Maria,	Enguri,	Z. Fischer.	114	
	Konkordina,	Ainaschi,	J. Mikelson.	152	
	Daniel,	Ainaschi,	A. Weide.	230	8 1720
1872.		Draja,		139	
	Dagmar,	Lub-Ejere,	J. Kirjchtein.	212	
	Johan Wiktoria,	Dreimanzeems,	T. Petersson.	158	
	Lina,	Dundaga,	W. Moritz.	111	
	Bernhard,	Dunte,	J. Anderfon,	186	
	Anna Lina,	Dunte,	P. Sniffer.	260	
	Olga,	Kesterzeems,		148	
	Julia Katarina,	Kirbijschi,	J. Trautman G. Grafs	190	
	Hoffnung,	Lub-Ejere,		128	
	Anna Katarina,	Mersrag,	P. Radik.	120	
	Anna Olga,	Peterupe,	A. Martinson.	205	
	Dawid,	Mangali,	M. Griwe.	374	
	Theodor,	Wandsene,	J. Kronberg.	134	
	Erhard,	Kirbijschi,		110	
	Anna,	Draja,	J. Wager.	170	
	Anna Olga,	Peterupe,	K. Skuja.	222	
	Eugenie,	Lub-Ejere,	J. Weinberg.	160	
	Ludwig,	Ainaschi,	M. Eichen, Fr. Weide,	126	
	Maria Natalia,	Bihru,	J. Schulz.	196	19 3349
1873.	Julia Wiktoria,	Babajschi,	M. Braks.	190	
	Peterskapelle,	Babajschi,	P. Balod.	174	
	Kristap,	Enguri,	Kr. Giel.	118	
	Katarina,	Enguri,	M. Berg.	122	
	Peter Paul,	Dunte,	J. Schnore.	255	
	Sophie,	Ainaschi,		154	
	Izaaf,	Ainaschi,	A. un J. Weide.	339	
	Anna Maria,	Riga,		100	
	Emeline,	Salaze,	G. Osolia.	280	
	Anna Maria,	Upesgribiwa,		192	
	Kurland,	Wentspils,	M. Leepa,	172	
	Maria Charlotte,	Peterupe,	P. Schnore.	184	
	Charlotte,	Kirbijschi,	P. Anderfon.	288	
	Charlotte,	Kirbijschi,	A. Martinson.	116	13 2684
1874.	Katarina,	Osolmuischa,	J. Girtbau.	134	
	Katarina,	Kirbijschi,		201	
	Klara Maria,	Ainaschi,	D. Behrsin.	184	
	John Anna,	Ainaschi,	J. Mikelson.	169	
	Theodor,	Ainaschi,	K. Schmidt.	304	
	Dagmar,	Edemesse,	J. Mikelson.	122	

Buhwes gads.	Kuga wahrd's.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaschnel's.	Nef. Reg.T.	Kopâ fugu R.T.
1874.	Versuch, Willens, Anna Olga, Maria, Matilde, Andreas. Livland,	Kesterzeem, Osolmujscha, Skulte, Pabaschi, Kalmzeems, Widseme,	R. Giel, M. Lonfeld. R. Majapje. G. Grawe. J. Balzer, J. Slejer. J. Krautle. R. Alkne, J. Lihze.	278 119 252 216 136 298	12 2413
1875.	Karoline, Helene Maria, Bethlehem, Katarina, Julie Katarine, Kristian, Anna Katarina, Georg Wilhelm, Erna Magdalena, Anna Magdalena, Trina Maria, Maria Johanna, Rosalie, Rimmichen, Anna Brig., Gebrüder, Peter Upan, Öskar, Livland, Jure Anna, Anna Katarina, Alwine, Waldemar, Anna Katarina, Rosalie,	Leepupe, Draja, Draja, Draja, Kirbijchi, Dundaga, Peterupe, Mangali, Uipesgrihwa, Uipesgrihwa, Ugunzeems, Skulte, Salaze, Mangali, Rogale, Rogale, Lub-Esere, Leepupe, Kirbijchi, Dundaga, Bihrini, Kalmzeem, Ainajchi, Ainajchi, Ainajchi, Salaze,	Welin u. M. Schnore. Jurgens u. Tischler. Dreisplani. J. Birk. A. Daugul. J. Silman. J. Straßdia. J. Dombrowski. R. Giel, Mikelson. A. un J. Bulia. J. Chkis.	150 200 180 188 106 256 282 490 118 118 192 172 238 297 174 186 220 229 296 108 259 101 119 130 160 252	26 5221
1876.	Anna Elisabeth, Sirene, Anna Charlotte, Elisabeth, August Eduard, Katarina, Ottomar, Katarina, Daniel, Matilde, Lisette Ilse Vilhelm, Georg Gustaw, Anna Maria, Imanta,	Uipesgrihwa, Enguri, Kirbijchi, Wandsene, Maj-Irbe, Dunte, Ainajchi, Bihrini, Bihrini, Enguri, Kurseme, Kirbijchi, Draja, Pope, Salaze,	M. Djene. M. Dom. G. Schnore. J. Leep. A. Demberg. G. Schnore. D. un M. Weide. G. Schnore. S. Grehwe. D. Romanow. J. Janzon, P. Berg. 232 253 129 G. Ossolin, M. Behrsin.	122 130 211 144 102 223 325 216 213 124 178 232 253 188	

Buhwes gads.	Kuga wahrds.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaſchneeks.	Nel. Reg.T.	Kopā Reg.T. fugu R.T.
1876.	Maria, Teodor, Matilde, Maria Frederika, Karoline,	Skulte, Dundaga, Enguri, Wandsene, Leepupe,	J. Svejneef. K. Sandfeld, Girban K. Sandberg. Purini.	160 162 148 254 119	
1877.	Otto Ferdinand, Julia Maria, Anna Olga, Emma Lina, Karl, Aleksander, Lucia, Antonie Emilie, Alma Agnese, Kristine, Michael, Christian, Emma,	Enguri, Wandsene, Wandsene, Skulte, Nogale, Nogale, Kirbischi, Dundaga, Salaze, Ainaschi, Ainaschi, Ainaschi, Skulte,	K. Lonſeld. M. Muhrneef. J. Damkahn. J. Kreizberg. J. Berlin. Gutman. A. Enke. A. Weide. J. Wikelson. A. Weide. M. Grehwe.	233 193 187 198 224 226 118 258 136 292 126 262 198	20 3633
1878.	Katarina Maria, Mada Maria, Katarina, Vesta, Christian, Vesta, Bernhard Auguste, Jakob Katarina, Alfred, Katarina, Karl Nikolai, Wilh. Nutern, Anna Wiktoria,	Wandsene, Wandsene, Dundaga, Salaze, Ugunzeem, Salaze, Riga, Mangali, Leepupe, Kirbischi, Keijterzeem, Dunte, Ainaschi,	J. Stahl. K. J. Sandfeld. J. Kirstein. K. Pawars. Ottmans. J. Dombrowski. J. Dombrowski. Br. Lepin. A. Martinson. A. J. Lerch. M. Adamson. J. Weide.	272 155 102 154 281 172 316 205 167 218 134 112 234	13 2451
1879.	Anna Olga, Julie Katarine, Otto v. Salis, Amalie, Fortuna, Marie, John, Julie Anna, Samuel,	Kirbischi, Takerand, Salaze, Salaze, Riga, Nitrag, Dunte, Bihriini, Ainaschi,	G. Graßs. J. Peterion. O. Tezit. G. Osolin. Grundman. A. Antman. P. Wikman. J. Breedis. A. Weide.	254 117 188 130 207 141 169 161 238	13 2507
1880.	Johannes, Maria, Johannes, Maria, Greeta Maria, John Emil,	Mangali, Merſrags, Kirbischi, Merſrags, Ainaschi) Keijterzeem,	Trautman. Rifleſ. M. Trautman. J. Kalnia. K. Minder.	191 146 214 125 182 161	9 2605

Buhwes gabs.	Kuga wahrbs.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaſchneis.	Net. Reg.T.	Röpa Reg.T. kugu R.T.
	Isaak,	Nogale,	J. Strahl.	282	
	Dreſt,	Kirbiſchi,	J. Leepin.	139	
	Anna Helene,	Edemeſte,		203	
	Robert,	Dunte,	P. Sniffer.	254	10 1897
1881.	Anna Maria,	Uguzeemſ,	M. Leepa.	117	
	Livia,	Wandſene,	J. Saſars.	207	
	Sirius,	Zipta,	Sandſeld, Gribau.	252	
	Banga,	Zipta,	K. Wihtol.	225	
	Dünahof,	Ainaſchi,	J. Mikelson.	171	5 972
1882.	John Julia,	Skulte,	J. Ekis.	282	
	Wanderer,	Upesgrihva,	Br. Puhlin.	266	
	Emma Maria,	Skulte,	J. Baltzer.	287	
	Waldemar.	Skulte,	Anderson, Uhluip.	211	
	Eugenie,	Noja,	R. Otman.	105	
	Martin Michael.	Oraja,	J. Weide.	422	
	Aleksander,	Merſrag,	H. Jekabſon.	182	
	Maria,	Lub-Exere,		138	
	Nikolai Livland,	Leepupe,	J. Sauſia.	299	
	Olga Emilia,	Kesterzeemſ,	D. Romanow.	133	
	Reinhold,	Dunte,	P. Anderson.	321	
	Merkur,	Disch-Irbe,	A. Tonel.	194	
	Eliſabet,	Ainaſchi,		134	
	Tyrus,	Ainaſchi,	J. Mikelson.	198	
	Emilie,	Pleeni,	J. Mikelson.	165	15 3337
1883.	Martin,	Wandſene,	M. Brunsleep.	244	
	J. Martin,	Kalene,	J. Stahl.	193	
	Aleksander,	Kirbiſchi,	M. Leelahn.	310	
	Berta Alvine,	Oraja,	G. Kalnia.	246	
	Letonia,	Skulte,	J. M. Grehwe.	365	
	Georg Luzia,	Mangati,	G. M. Befman.	105	
	Anna Lina,	Mangati,	J. Nizman.	243	
	Vladimir,	Oraja,	M. Mehrens.	258	
	Ulde,	Kesterzeemſ,	J. Winder.	101	
	Anna Otilie,	Kesterzeemſ,	Fischer.	232	
	Anna Greeta,	Kalene,	Krint.	110	
	Natalie,	Kalnzeemſ,	A. Antman.	101	12 2508
1884.	Noja,	Noja,	Ahl.	241	
	Anna Maria,	Noja,	Nojewſtij.	124	
	Michael,	Merſrag,	Bars.	228	
	Livadia,	Meffile,	B. Moritz.	282	
	Kriſtap,	Kalene,		113	
	Maria,	Kalene,	M. Stahl.	162	
	Waldemar,	Kalene,	B. Berlin.	193	
	Theodor,	Leepupe,	C. Kalnbehrſin.	207	
	Magdalena,	Ilmaite,	K. Wentenberg.	154	
	Uuſtra,	Mangati,	Beedriba „Austra“	322	10 2026

Buhwes gads.	Kuga wahrdē.	Buhwes weeta.	Kuga ihpašchneiß.	Net. Reg. Z.	Kopā Reg. Z. kugu Z.
1885.	Venus, Mars, Titana, Emma, Hans, Johanna, Anitra, Latvija, Amalie, Konstantin,	Ugunszeems, Wandsene, Wandſene, Roja, Mangali, Mangali, Kesterzeem, Kaltene, Bihrimi, Ainaschi, Kaltene, Ainaschi,	Leepa, M. Berg. J. Muzeneef. Br. Kirsteini. Erman. Kapkahn. J. Damkahn. G. Schnore. J. Weide. D. Weide.	187 175 323 285 125 146 163 343 326 332 317 369	12 3090
1886.	Dorotea, Dorotea, Jučs, 2 Karl, Garam, Ugunzeems, Polots, Wladimir, Rota, Klara, Mars, Katarina,	Riga, Uguņzeems, Ainaschi, Maf-Irbe, Wandsene, Ugunzeems, Slefi, Leepupe, Leepupe, Jaunzeems, Wandsene, Upesgrīhwa,	R. Seeberg. J. Mikelson. A. Stalts. Martinkahn. J. K. A. Puhlini. Sandfeld. J. Willens. Br. Schnore. Ottman. Berg, Kehje. Jeger.	123 123 152 259 265 267 421 197 323 132 167 136	12 2565
1887.	Heinrich Emma, Anna Maria, Gustav Friedrich, Ernst David, Latava, Eugenie, Lilli, Haynaſch,	Wandſene, Upesgrīhwa, Dünamünde, Peterupe, Majori, Leepaja, Kirbiſchi, Ainaschi,	J. Damkahn. Puhlin, Stahl. K. Berg. S. Grehwe. B-dr. "Austra." J. Kirstein. M. Trautman. J. Mikelson.	251 185 113 289 528 148 324 382	8 2220
1888.	Rahra, Latvis, Mada Sophie, Noas,	Upesgrīhwa, Kālneems, Kaltene, Skulte,	J. Lerch. E. Mahlberg. J. Stahl. J. Ekiš.	132 100 146 333	4 711
1889.	Anna Matilde, Europa, Jupiter, Pauline, Morgenſtern,	Pleene, Jilmate, Sarkannuischa, Upesgrīhwa, Kadamēje,	A. Tomal. Reimbaldt. J. Janzon. M. Leepa. Br. Kājchteini.	400 206 321 215 117	5 1259
1890.	Mars, Jan Petak, Ranopus, Joh. Martin Kolumbus	Dīch-Irbe, Ainaschi, Wandsene, Wandſene, Upesgrīhwa,	Breinfopf. Petat. Grinberg. Berg, Stahl. Fr. Gribau.	158 164 206 222 306	

Buhwes gads.	Kuga wahrds.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaschneeks.	Net. Reg.T.	Kopā kugu R.T.
	Zeriba,	Upesgrīhwa,	K. A. Polini.	315	
	Walgalzeem,	Wandsene,	Brunsleepa.	260	7 1631
1891.	Peter,	Ainājschi,	P. J. Mikelson.	245	
	Ernst Alfred,	Melsīle,	W. Moritz.	295	
	Andreas Weide,	Ainājschi,	W. J. R. Weide.	544	
	Abraam,	Sarlanmujscha,		360	
	Nara,	Uguinszeems,	J. Verch.	260	
	Johannes,	Wandsene,	J. Damkahn.	333	
	Urania,	Upesgrīhwa,		176	
	Breedis,	Skulte,	Brehwe.	336	
	Kastor,	Skleki,	Abos.	291	
	Jakob,	Salaze,	J. Osolinjch.	285	
	Eugen,	Pleent,		135	
	Johanna Cianka,	Nogale,		116	
	Masirbe,	Maj-Irbe,		240	
	Gub.	Sinowjew,	Majori,	382	
	Jakob Maria,	Kaltene,	J. Stahl.	318	
	Familija,	Enguri,	Masapische.	172	
	Zelotajs,	Dundaga,	J. Jefabson.	195	
	Rim o d,	Widriti,	P. Andersson.	390	
	Martus,	Kaltene,	J. Damkahn.	272	
	Stahl,	Kaltene,	J. Stahl.	170	
	Anna Sirins,	Dīsch-Irbe,	J. Berg.	114	
	Mateus,	Wandsene,	G. J. Muženeef.	246	22 5865
1892.	Ekwator,	Ainājschi,	J. Weide.	247	
	Lihgo,	Wildeem, Salaze,	M. Tomson.	267	
	Bitrup,	Bitrupe,	A. Norit.	110	
	Dorotea,	Mangati,	Brinfeld.	116	
	Iribia,	Dīsch-Irbe,	Ötman, Antman.	270	
	Andreas,	Riga,	K. Seeburg.	150	
	Ro a h,	Kaltene,	Stahl, Berlin.	258	
	Michael,	Ainājschi,	M. D. Mikelson.	100	
	Wilhelm,	Melsīle,	Moritz, Ötomer.	275	
	Sweif s,	Upesgrīhwa,	J. Puhlin.	265	
	Martin Eduard,	Noja,	J. M. Safar.	297	
	Jonatan,	Skulte,	J. Janzon.	275	12 2630
1893.	Anna,			255	
	Janis,	Pleene,	Masapische.	115	
	Jahn,	Mersgrees,	Grinberg.	142	
	Alma,	Leepupe,	Kalnbehrla.	312	
	Aldebaran,	Melsīle,	W. Moritz.	197	
	Angratea,	Upesgrīhwa,	J. Grünberg.	126	
	Ta jep,	Kaltene,	Stahl.	284	
	Silvia,	Sihfrag,	Friedman.	101	
	Baltija,	Majori,	J. Putnin.	222	
	Selonia,	Kesterzeem,	Lonfeld, Fischer.	278	
	Geschw.	Damkahn, Kaltene,		234	

Buhwes gads.	Kuga wahrdö.	Buhwes weeta.	Kugu ihpaschneefs.	Nel. Reg. S.	Kopä fugu R. S.
Talia,	Zipka,	Rosenfeld.	193		
Hedwig,	Ilmate,	J. Damkahn.	412		
Nikolai,	Upesgrihwa,	J. O. Dunkel.	158		
Balzer,	Skulte,	J. Balzer.	300		
Emma,			116		
Lidia,	Taunzeem,	A. Otman.	209		
Maria,	Bibrini,	J. Kirschein.	104		
Kurjemeets,	Wandsene,	J. Muzeneet.	244		
Aleksander,	Noja,	Bertlin, Stahl.	272	20	4274
1894. Kristap,	Apischzeems,	Masapische.	149		
Puhkis,	Ugumzzeems,	J. Verch.	102		
Juhneets,	Sichtrags,	E. Klawia, Luhse.	127		
Anna Alwine,	Kirbischi,	G. Graiss.	321		
Krisz Gustav,	Kirbischi,	Sausia.	312		
Karnels,	Disch-Trbe,	J. Blahse.	126		
Cirus,	Sarkannuischa, Sotin.		259		
Elvira,	Waide,	Auman.	109		
Sidonia,	Dreimanzeems,	G. Kalnin.	346		
Betania,	Skulte,	J. Chfis.	338		
Lukas,	Riga,	R. Seebergö.	202	11	2391
1895. Ej tif,	Mersrag,	M. Berg, Girtbau.	216		
Sibens,	Upesgrihwa,	J. Puhlia.	177		
Anna Maria,	Wandsene,	M. Brunsleep.	176		
Waldemar,	Upesgrihwa,	K. Puhlin.	107		
Sirius,	Salaze,	R. Wichtol.	120		
Kapella,	Peterupe,	P. J. Legidin.	348		
Mersragzeems,	Mersragzeems,	L. Jefabjon.	169		
Gulbis,	Leepupe,	K. Wellia.	297		
Rukhis,	Kestergeems,	K. Lonfeld.	115		
Alise,		Meibaum.	174		
Seebonis,	Zipka,	E. Martinjon.	252		
Julia Maria,	Wandsene,	G. Muzneek.	247		
Paulus,	Riga,	A. Bentis.	199		
Ingeborg,	Sarkannuischa,	P. Freiman.	160	14	2757
1896. Anna,	Pleeni,	J. Hischer.	242		
Auftra,	Lub-Esere,	Friedenwald.	114		
Jakob,	Mersragzeems,		125		
Irm a,	Mersrag,	Wilumjon.	109		
Arons,	Sarkannuischa,	Meichsun, Janjon.	114		
Paul,	Upesgrihwa,	K. A. Puhlia.	183		
Emma,	Wandsene,	A. Martinahn.	252		
Jadwiga,	Salaze,	Ojolia un Kraukle	299		
Antares,	Kosrags,	P. Skadin.	135	9	1573
1897. Betania,	Dago,	Dankel, Osis.	144		
Amor,	Ainaschi,	J. Weide.	334		
Latwija,	Kaltene,	J. Damkahn.	425		

Buhwes gabs.	Kuga wahrdē.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaſchneels.	Net.	Kopā Reg. T. Kugu R. T.
Tauteets,				160	
Regulus,	Wezimuischa,	A. Weide.		348	
Wilhelm,				162	
Waldemar,	Pavilosta,	H. Treiman.		102	
An s,	Upesgrīhwa,	K. Buhlin.		318	
Zenit,	Noja,	J. Kirschtein.		186	
Vina,	Riga,			136	
Pau l,	Mersragzeems,	M. Barsch.		116	11 2331
1898. Cirkus,	Mersragzeems,	J. Dreiman.		184	
Waronis,	Pize,	J. Faulbaum.		138	
Adam,	Leepaja,			155	
Adam,	Mersragzeems,	Janpon, Seetin.		168	
Frits,	Kaltene,	J. Damkahn.		151	
Polaris,	Sarkamuischa,	P. Osis.		116	
Peter Lidia,	Kaltene,			139	
Reinhard,	Dunte,	P. Anberson, J. Schnore.		200	
Stahl,	Kaltene,	Stahl.		188	
Dsimtene,	Kaltene,	Legsdin.		100	
Janow,	Ainaschi,	M. J. Mikelson.		167	
Pittan,	Ainaschi,	A. A. Weide.		273	
Unda,	Upesgrīhwa,	K. P. Ahbolin.		118	
Alma,	Upesgrīhwa,	Dunkel.		133	
Benor,	Dreimanzeems,	G. Kalnin, G. Legsdia.		350	15 2578
1899. Andromeda,	Noja,	Weideman, Friedenthal.		200	
Alcor,	Djich-Irbe,	Breinkopf.		145	
Indrit,	Kaltene,	J. Damkahn.		229	
Mikelson,	Ainaschi,	J. Mikelson.		317	
Reinhold,	Wentspils,	D. Kahpsberg.		124	
Heinrich Magdalena,	Upesgrīhwa,	J. Mikelson.		135	
Polar,	Upesgrīhwa,	Berg, Giribau.		200	
Delfin,		M. Dschmuzneef.		193	
Milda,	Esterzeems,	Lonfeld.		214	
Betania,		Dunkel.		159	
Lina,	Kaltene,	J. Damkahn.		105	
Buhlia,	Upesgrīhwa,	K. Buhlia.		270	
Polana,	Waide,	Ottman.		127	
Uzihiba,	Melsile,	K. Slerer.		111	
Erglis,	Sahmsala,	Bachman.		230	
Palmira,		M. Saria.		117	
Polarus,	Kaltene,	K. Kahpal.		153	
John Emil,	Enguri,	Peterhan, Libkovskij, Serga.		108	
Austrums,	Dunte,	J. Schnore, P. Bauer.		339	
Guslav,	Dreimanzeems,	G. Kalnin.		136	
Olga,	Ugunzeems,	A. K. Buhlin.		266	
J. Martin,	Kaltene,	J. Berlin, Stahl.		185	
Betti,	Skulte,	J. Balod, J. Grehwe.		344	
Reinwald,	Noja,	Reinwald.		228	

Buhwes gads.	Kuga wahrd's.	Buhwes weeta	Kuga ihpaschneefs.	Net.	Kopd.
				Reg. E.	Reg. E.
	Kapella,		M. Auman.	105	
	Tanita,	Noja,	J. Sakar.	129	26 4861
1900.	Gihdo,	Apſchzeem,	Pufin.	169	
	Alpha,	Noja,	Br. Altmeni.	139	
	A l i d e,	Upesgrīhwa,	R. Ahbolin.	138	
	Rudens,	Upesgrīhwa,	Puhlini.	100	
	Kuronia,	Pitrag,	Antman, Skahdin.	105	
	Helene,	Saunag,	P. Balkis.	100	
	Trine Cecilia,	Enguri,	M. Fijcher.	256	
	Dom Paul,	Ainaschi,	J. Fasse.	106	
	August Eduard,	Lugi,	D. Jürgenbergs.	109	
	E l j e Auguste,	Pabaschi,	Maisel, Martinjon.	195	
	Martin Gust,	Upesgrīhwa,	M. Brunsleep.	227	
	N i k o l a i ,	Sakasleja,	J. Wilinski	106	
	Wiln,			130	
	K a r a l ,	Mersragzeems,	M. Barjch.	274	14 2148
1901.	Maria Helene,	Zipka,	Himmelshoch.	114	
	Jautris,	Upesgrīhwa,	J. R. Grinberg.	178	
	Anna Feger	Upesgrīhwa,	P. A. Feger.	108	
	Adolph,	Skulte,	J. Chits	154	
	Brutto,		J. Straumer.	112	
	Wolfgang,	Sakasleja,	R. Berne	123	
	Rojeneefs,	Noja,	Roschfahn	122	
	Anna,	Maf-Drbe,	Rosenfeld	122	
	Ej tik,	Kirbischi,	Tomjon	100	
	Emilie	Kaltene,	J. Damkahn	349	
	Mitus	Stalbjene,	M. Martinikahn.	254	
	Rota,	Sarkanmuischa,	P. Dreiman	108	
	A r i u s ,	Sarkanmuischa,	Snotin	180	
	Bangpuhtis	Sarkanmuischa,	Blahse, Sandfeld.	218	
	Nahra	Ugunzeems,	J. Verch, R. Puhlin	261	
	Belta,	Lujchi,	R. Otman	137	
	Charlotte	Lujchi,	J. Janjon	157	
	Walentin	Kaltene,	Jr. Legsdin	134	
	F o m e l h a u t ,	Zipka,	Schultman.	174	
	Xanija,	Enguri,	Friedenberg	184	
	Ira,	Djich-Drbe,	A. Otman.	113	
	Leepa,	Upesgrīhwa,	M. Leepa	255	
	Mifeljon,	Ugunzeems,	M. Mifeljon	136	
	Director,	Sakasleja,	Buchman	146	
	John Ernst,	Pise,	P. C. Kruhse.	124	
	Fortuna,	Zlamte,	B. Berlin	175	
	Ronis,	Mersragzeems,	G. Minder.	136	
	Honoria,	Maf-Drbe,	Demberg	101	
	Gata-Morgana,	Kaltene,	J. Brunsleep.	181	
	Se m ne efs,	Mersragzeems,	M. Berg.	143	30 4802

Buhwes gads	Kuga waheds	Buhwes weeta	Kuga ihpaſchueſs	Neto Reg.T.	Kopā Kugu R.T.
1902.	Jaktor, Kriſch, Rute, Madeira, Amatus, Kuiwifch, Lifette, Emma Maria, Stern, Rigel, Minor, Monitor, Spica, Director, La i m a, A u f t r u m s , H i r a m , Felits, Preſto , Balda, Si n a m s , Stars, Sweits, Erita, Efonom, Petrus, Eufrosine, Setti, Er n ft , Akturus, Polarſtern, Sojuž, Widwud,	Salaze, Stulte, Upesgrīhwa, Roja, Mersragzeemis, Kuiwifch, Kaltene, Kaltene, Pope, Kaltene, Ainaſchi, Zipka, Zipka, Sarkannmuſcha, Staldſene, Sarkannmuſcha, Heliksberg, Sarkannmuſcha, Sarkannmuſcha, Upesgrīhwa, Upesgrīhwa, Upesgrīhwa, Roja, Piſe, Mangali, Pleeni, Pleeni, Kaltene, Zipka, Sarkannmuſcha, Salaze, Pabaschi,	J. Ōſolia. J. Chkis. R. Puhlin. R. Friedenwald. J. Dorn. R. Kalnin. Kreisberg. J. Damfahn. J. Antman. J. Augeneef. J. R. Weide. Gribau. Gribau. J. Martinſon. Gaile. Snotin. Bredolin. A. Berg. Wihol. Puhlia. J. Janſon. Belite. Stryt. Freiberg, Gnaud. Radakas. J. Preedin. Gribwan. J. Kirschtein. R. Wihol. Anderſon, Melbard.	126 348 280 158 107 157 175 182 130 159 163 108 288 152 125 109 288 119 245 225 248 235 192 100 224 146 246 216 173 152 130 120 248	33 6074
1903.	Regina, Kauſs, Beſmer, Kr. Waldemar , M a r t a , Lina, Alfred, Draugs, Seemel,	Wezmuischa, Leſterzeems, Wandjene, Peterupe, Enguri, Ainaſchi, Sarkannmuſcha, Upesgrīhwa, Roja,	M. Mikelberg. Lonfeld. J. Muzeneef. Wihol, Berg. M. Grinberg, Jlende. 295 Jehka. Dunkel, Puhlin. Safar, Geriner.	147 249 225 215 278 115 292 196	9 2011
1904.	Brihnums, Haynifch, D e n i s , Anna Maria, K a r l ,	Kaltene, Ainaſchi, Kirbiſchi, Apſchzeemis, Wandſene,	J. Schiller. Lemet, Petaf. Rudolf, G. Grajs. Jankevič. Angelſon, Margintaln	184 136 248 180 162	

Buhwes gads.	Kuga wahrds.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaschneefs.	Neto Reg.T.	Ropā kugu R.T.
1904.	Kalps, Nudolf, Jamaï, Katarina, Anna Alwine, Kaupo,	Upesgrīhwa, Skulte, Salaze, Upesgrīhwa, Kirbižhi, Pabaschi,	M. K., E. A. Puhlini. Legidin, Sniker. Peterjon, Kolf. P. Jeger. G. Grajs, A. Martinjons. Nizman, Reisn, Krause.	246 346 108 136 321 <u>287</u>	11 2354
1905.	Maija, Heinrich Emma Venus, Laima, Leep, Mersragzeems Eden,	Mersrag, Kaltene, Sarkamuischa, Upesgrīhwa, Upesgrīhwa, Mangali,	M. J. Krūhmin. J. Damkalin. Brand, Adamjon, J. Spehlman. W. Satarški. Aron, Mardi, Wolens.	140 243 100 116 117 <u>124</u>	7 1008
1906.	Jenjons,	Kaltene,	J. D. M. Stahl.	258	
1907.	Walentin, Braiss,	Kaltene, Upesgrīhwa,	Jr. Legidin. K. J. Puhlini.	<u>134</u> <u>115</u>	3 507
1908.	Balwa, Uranus, Tomfon,	Upesgrīhwa, Kaltene, Salaze,	E. R. Dunkel. Dambekalin. M. Tomfon.	206 237 100	
1909.	Elevator, Maria,	Ainažhi, Behrīzeem,	R. Waid. M. Fijcher.	<u>230</u> <u>169</u>	5 942
1910.	Kaleten, Gaita, Sibens, Maisit,	Kaltene, Upesgrīhwa, Upesgrīhwa, Kaltene,	K. J. Dambekalin. M. K. J. Puhlini. K. Puhlin, O. Dunkel. J. Stahl.	<u>183</u> <u>335</u> <u>284</u> <u>195</u>	4 997
1913.	Ernst Sofia,	Wandjene.	Predik, Lemburg.	<u>178</u>	1 178
			Pavījam	532	105, 106

B. Jgaunu buhwefi kugi.

Pastrihpotee kugi bija wehl darbā 1917. gada sahkumā.

Buhwes gads.	Kuga wahrds.	Buhwes weeta.	Kuga ihpaschneefs.	Net. Reg.T.	Ropā kugu R.T.
1861.	Julie,	Edemeste,	Gust Martinson.	140	
1862.	Julie Amalie,	Edemeste,	Gust Martinson.	140	
1865.	Max,	Edemeste,		250	
	Alide,	Edemeste,	Kosenfranieš,	<u>250</u>	3 640
1867.	Delfin, Olga,	Oraja, Palns,	Kapt. Treiman.	120 324	
1870.	August Julius, Maria,	Edemeste, Edemeste,	G. M. Markon.	<u>234</u>	2 444
1871.	Lonthoi, Anna Emilie, Konstantin,	Edemeste, Oraja, Edemeste,	M. Peterjon. M. Grant.	<u>134</u> <u>156</u> <u>150</u>	2 368 3 464

Buhwes gads.	Kuga wahrd's.	Buhwes weeta.	Kuga ihpašneek's.	Net. Reg. T.	Kopā tugu N. T.
1872.	Emilie Anette, August Julius,	Edemeſte, Edemeſte,	J. Martinſon.	240 234	2 494
1873.	Julia Alide, Michael,	Edemeſte, Edemeſte,	G. Martinſon.	284 126	2 410
1874.	Eſtland, Delfin, August,	Edemeſte, Draja, Draja,	Juri Lorenz.	236 214 244	3 694
1875.	Michael, Katarina, Helene Maria, Kuikkaja Nadeſjda,	Draja, Draja, Draja, Edemeſte,	M. Klein.	300 188 200 236	4 924
1876.	Max, Wilhelm, Betlehem, Julia,	Kasperwif, Edemeſte, Edemeſte,	M. Grant. J. Martinſon.	339 232 249 220	4 1060
1877.	Leopold, Markus, Johan Michael, Daniel,	Draja, Draja, Draja, Draja,	Mats Klein. J. Markfon, M. Grant. M. Eichen. J. Markfon, R. Grant.	208 194 236 206	4 844
1878.	Nachtigal, Betlehem,	Draja, Takerande,	P. Akerman.	108 130	2 238
1879.	Aleksi, Iwan,	Draja, Draja,	Jure Klein.	198 100	2 298
1880.	Emmanuel,			142	1 142
1881.	Johannes, Neptun,	Edemeſte, Draja,	J. Martinſon. J. Markfon, O. Grant.	270 239	2 509
1882.	Karlos Strygmar, Dago,		Leisberg.	220	1 220
1883.	Anton, Bernhard, Wladimir, Julia Alide,	Sahmſala, Draja, Draja, Karal,	W. Moritz. W. Taube. 258 Red. Tum.	182 105 258 179	4 724
1884.	Teodor,	Edemeſte,	J. Dubkowſki.	296	1 296
1886.	Lennof,	Kabli,	M. M. Klein.	301	1 301
1887.	Maria Maria, Alide, Jupiter,	Edemeſte, Edemeſte, Draja,	J. Martinſohn. J. Lorenz. Markfon, M. O. Grant	301 173 305	3 779
1888.	Max,	Kasperwif,	Sehl.	339	1 339
1889.	Martinſon, Morgenſtern, Eſtland,	Edemeſte, Sahmſala,	D. K. Martinſon.	247 117 267	3 631
1890.	Alexander,	Kasperwif,		105	

Buhwes gads.	Ruga wahrdz.	Buhwes weeta.	Ruga ihpaschnezz.	Net. Reg. T. ruga R. T.	Ropk R. T.
	Emma,	Rozekul,	Melf, Peet.	230	2 335
1891.	Koidula, Óskar, Venus, Salmi, Maria Anna, Mars, Anna, Venus, Emanuel, Karl, Linda, Otto,	Sahmfala, Mustel, Rozekul, Kasperwif, Edemeste, Edemeste, Palms, Dago, Rozekul, Dago, Draja, Edemeste,	Leisberg. Merz. Pirk. Kristenbrun. Merents, Martinson. D. Romm. J. Brager. Kunagi. Jago. M. J. Klein. J. Martinson.	249 117 254 256 301 208 106 114 154 189 296 194	12 2438
1892.	Dawid, Uranus, Alide, Lembit,	Sahmfala, Draja, Dago, Draja,	Warus, Mjarn, Romm Markfon, Grant. Tenei. M. A. Klein.	234 315 146 284	4 979
1893.	Jupiter, Poseidon, Saturn, Sigfuna, Wilhelm, August,	Sahmfala, Sahmfala, Edemeste, Sahmfala, Surant, Edemeste,	M. Kiel, Derge. J. Peet. Kabli, Markfon Grant Pichel M. Jago. A. Klein.	262 148 198 117 134 285	6 1144
1895.	Afje, Sirius,	Emaste, Draja,	M. Grant.	161 202	2 363
1896.	Irma, Bethlehem, Lita,	Sagad, Edemeste, Sagad,	D. Romm, Walter. J. Martinson.	109 311 115	3 535
1897.	Regulus, Elisabet, Liija,	Draja, Palms, Draja,	J. Markfon, Grant. J. Eiman.	137 115 236	3 488
1898.	Venus, Amitta, Meerents,	Sahmfala, Hapfala, Edemeste,	M. Nalberg.	152 145 300	8 597
1899.	Dido, Teodor, Polaris, Ernani, Uku, Julia, Arkturus, Wega, Simjon, Rurit,	Dago, Edemeste, Katentak, Kutka, Draja, Kasperw., Draja, Draja, Smalka, Altja,	M. Madif. Dublowsti Michelman J. Suksdorf. W. Melder. M. A. Klein. Kristenbrun. Markfon, Grant. J. Markfon, M. Grant Banafilje.	102 378 120 118 347 144 289 283 112 101	

Buhwes gads	Kuga wabrd's weeta	Buhwes weeta	Kuga ihpachneeks	Neto Reg.T.	Kopä fugu R.T.
	Imperator,	Edemeiste,	J. Martinson.	376	
	Alma,	Sagad,	J. Gutman,	145	12 2515
1900.	Looius,	Kirgehaar,	Aron, Pol.	126	
	Ekwator,	Edemeite,	Kot, D. Martinson.	372	
	Hermine,	Katentaf,	Kristenbrun.	118	
	Egmond,	Katentaf,		121	
	Lurana,	Kirgehaar,	M. Jago.	110	
	Liisa,	Kapverwif,	J. Kristenbrun.	128	
	Lootus,	Palmo-Lisholm	Grinwald.	146	
	Omar,	Pernawa,	Meier, Klein, Grant.	279	
	Koidula,	Sahmfala,	B. Salman.	122	
	Nora,	Sagad,	D. Romm.	128	10 1650
1901.	Linda,	Palms,	J. Losberg.	117	
	Maria,	Palms,	J. Utman.	170	
	Pikker,	Draja,	M. A. Klein.	122	
	Jlu,	Draja,	M. Kataras.	105	
	Taara,	Draja,	M. A. Klein.	385	
	Matilde,	Sagad,	Gutman.	139	
	Mats,	Draja,	Grant, Utopert.	293	
	Makarius,	Riuno,	Lafus.	103	
	Vera Irene,	Horas,	K. Melder.	192	
	Wambula,	Edemeiste,	J. Martinson.	167	10 1793
1902.	Strygmar II,	Takerand,	M. Kaljo.	197	
	Sulgam,	Sahmfala,	J. Onno.	104	
		Sahmfala,	Soonit.		
	Allide,	Riina,	Teng.	153	
	Uko,	Sahmfala,	T. Wanafelje.	124	
	Uranus,	Draja,	R.M. Grant, Markjon	298	
	Mart. Michael,	Draja,	Lep.	126	
	Kristenbrun,	Kapverw,	Kristenbrun.	180	
	Pauline,	Kilkond,	Ter, Roost.	115	
	Suiz,	Fiol,	Noor, Roman.	110	
	Nadeschda,	Edemeiste,	J. Dublowksi.	340	10 1747
1903.	Rey,	Riina,	G. Aron.	236	
	Regina,	Sufikas,	Milenberg.	146	
	Ottomar,	Pernawa,	A. Klein, O.R. Grant.	275	
	Capella,	Draja,	J. Martinson, M. Grant.	280	
	Merri,	Draja,	M. Meier.	141	
	Margareta,	Riuno,	Selli.	166	
	Venu,	Ainaschi,	R. O. Grant.	294	
	Wenera,	Dago,	Aron, Pal, Jago.	145	
	Ester,	Fiol,	B. Melder, M. Truberg	139	9 1822
1904.	Salme,	Draja,	C. Grant, Kango, Weide	154	
	Kuru,	Draja,	J. Lep, M. Sargo.	154	
	Nordstern,	Sahmfala,	Milenberg.	236	
	Walter,	Draja,	D. R. Grant.	160	

Buhwes gads.	Ruga wahrdš.	Buhwes weeta.	Ruga ihpaſchneis.	Net. Reg.T.	Ropā Rug. R. T.
1904.	Ingersoll,	Edemeste,	D. Martinson.	197	
	Golgata,	Edemeste,		244	
	Weera,	Edemeste,	O. Grant M. Meereins	424	
	Ada,	Dago,	Tang.	129	
	Roma,	Pernawa,	M. Meier, Brant.	382	
	Venus,	Sahmjsala,	Brand, Laniz.	102	
	Dora,	Draja,	R. Markon.	105	
	Prinz Juhan,	Kilkond,	M. Kiel.	150	12 2435
1905.	Dawid,	Edemeste,	T. Bernstein.	124	1 124
1907.	Weitwaja,	Sahmjsala,	Teer, Piil, Leijberg.	281	
	Mars,	Kabli, Draja,	M. Grant.	227	
	Toogo,	Dago,	Wolens, Pichel.	127	3 635
1908.	Meeta,	Dago,	Teng, Pichel.	116	
	Neptun,	Palms,	J. Gutman, Elsberg.	122	
	Jupiter,	Palms,	T. K. Romm.	177	
	Merkur,	Werki,	Utman, Lemet.	164	4 579
1912.	Siftuna,	Sahmjsala,	Rianfon, Isop.	138	
	Setti,	Dago,	Pichel, Wolens.	100	2 238
1913.	Saturn,	Fiol,	Schubert.	216	
	Anete,	Kasperwif,	Kristenbrun,	128	
	Pelikan,	Sauk,	Perens, M. Adamson.	107	3 451

Pavīsam 162 32247

Juhfskolu audsekai pehz laufdu kahrtam 1911./12. mahzibas gadā.

Skolas		Pavīsam audsefau	Mūlīgīnefu	Gariņīnefu	Gobīlīsonu un tīrgotīju	Psījoru	Datība	Gemeinefu	Stafatu
Dvīstāju	Kemi . . .	22	1	—	—	11	2	8	—
	Sum-Poļad . . .	8	—	—	—	4	—	4	—
	Patrifjejewo . . .	20	—	—	1	—	—	19	—
	Užiye . . .	26	2	—	—	—	1	23	—
	Kasperwika . . .	45	—	—	1	2	—	42	—
	Arensburga . . .	22	—	—	—	—	—	22	—
	Nikolajewa . . .	9	—	—	1	4	—	—	4
	Berīzlaawa . . .	2	—	—	—	2	—	—	—
	Poti . . .	6	1	—	—	3	—	2	—
	Golaja Priftan . . .	53	—	—	—	3	—	49	1
	Alejshki . . .	34	2	1	2	19	2	7	1

(Ist. otrā pusē.)

Sektoras		Paublikum audejenu	Muižīgums	Gatīgums	Grāmatu un ierakstu audejenu	Psēzēju	Dajātābu	Gremību	Rājatu
Trijestību	Narva	28	—	1	—	6	1	20	—
	Baltijsk-Porta	60	3	—	2	12	1	42	—
	Wentpils	69	—	—	—	2	—	67	—
	Leepaja	53	2	—	1	10	—	39	1
	Ainaschi	82	—	—	—	4	—	78	—
Reto kraspietu	Taganroga	27	1	2	—	8	8	6	2
	Verdjanjska	49	9	2	3	15	1	11	8
	Kertscha	44	6	1	—	18	1	8	10
Tahlo braugeenu	Astrachana	44	2	2	1	21	3	15	—
	Archangela	39	1	—	6	17	—	15	—
	Peterburga	83	18	1	8	23	6	26	1
	Mangali	61	3	—	1	11	2	44	—
	Riga	67	1	1	2	16	5	42	—
	Cherjona	61	13	1	2	25	1	15	4
	Rostowa pēe Donas	70	8	3	2	15	8	22	12
	Odēja	59	22	2	3	20	—	12	—
	Baku	67	7	2	4	30	5	17	2
Pavīšam	Vladivostoka	37	5	2	8	7	—	11	4
	Pavīšam	1247	107	21	48	308	47	666	50

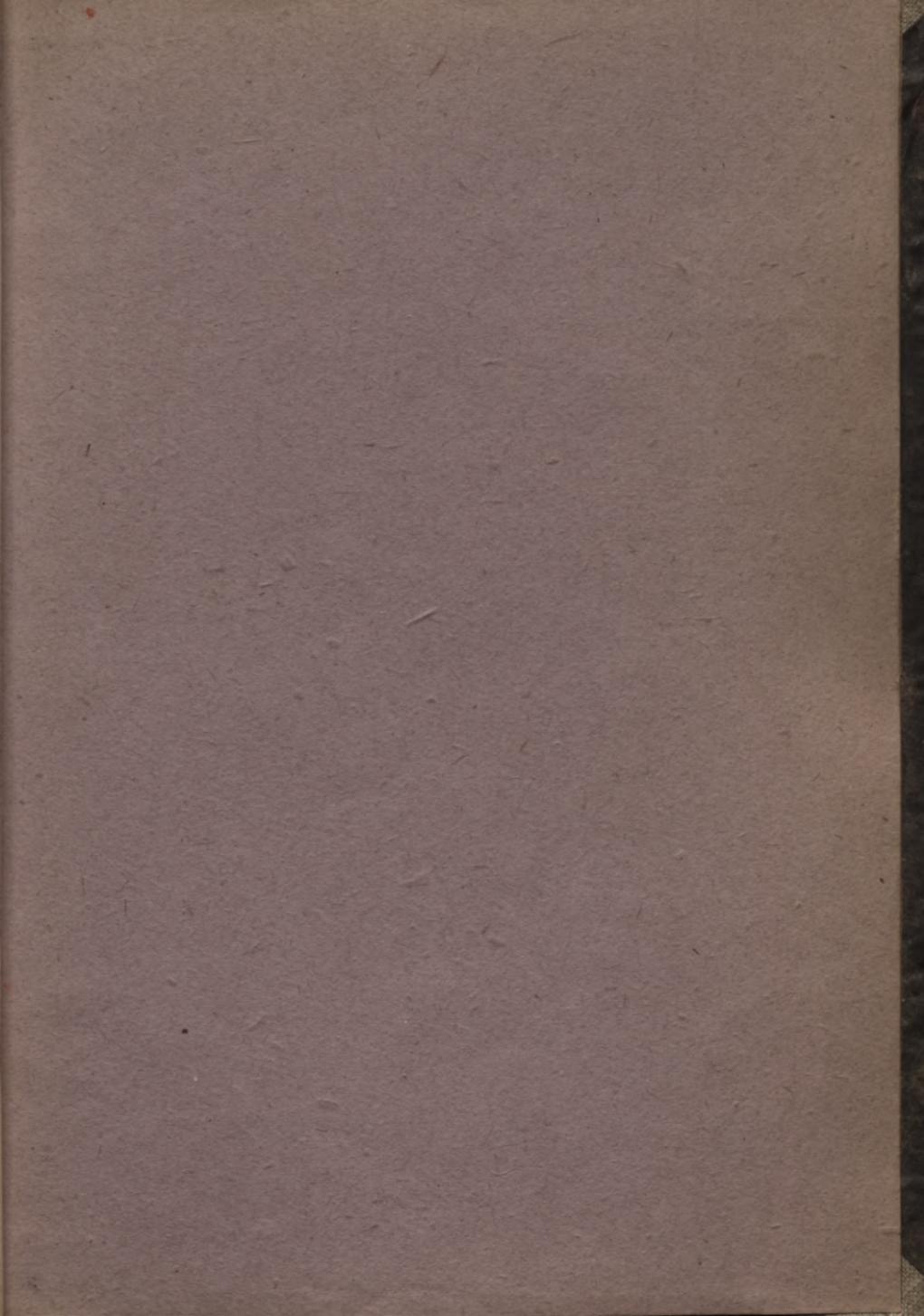

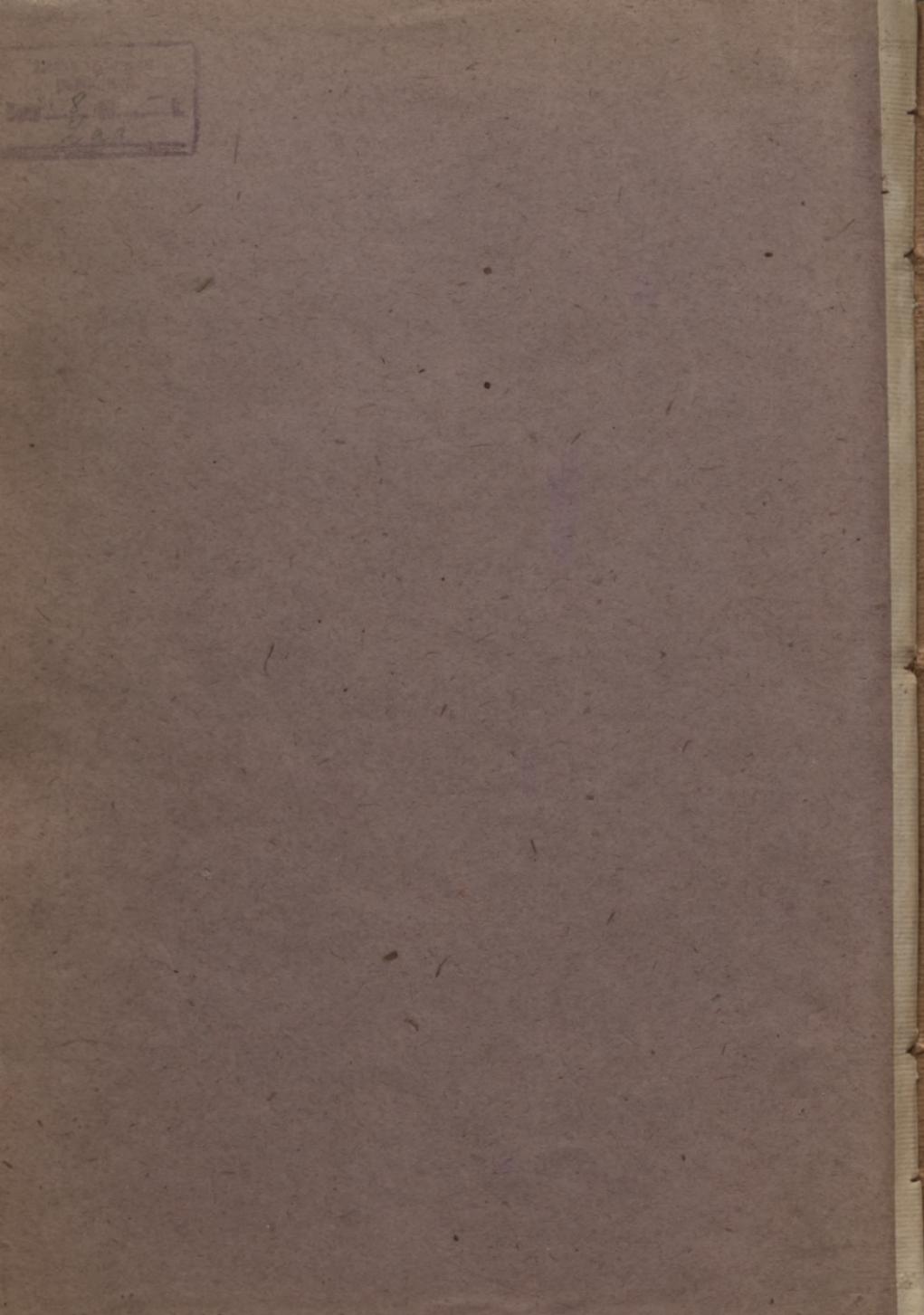
L160

Buchprüfungssamt bei Oberbefehlshaber Ost. Verfügung von 7. Mai 1918. Nr. 15215.

Druck von V. Dihrl und Co., Riga, Boulevard Todelben Nr. 2.

Drucksatz V. Dihrla un bdr. drukatawā, Riga, Todelbena bulv. 2.

-60

LATVIJAS NACIONALĀ BIBLIOTEKA

0303048028